

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallarniut

Naalakkersuisut inuit innarluutillit pillugit politikkiannik paasinninnissaannik tunngaveqarpoq, innarluut tassaasoq inuiaqatigiinni pilersineqartut akornutaasut, inuup piginnaasakinnerulersimasup inuiaqatigiinni naapittagai. Taamaattumik inuit innarluutillit pillugit politikkip siunertaraa inuiaqatigiinnik taakkunannga akornusersorneqanngitsunik pilersitsinissaq. Siunnersuummi siunertarineqarpoq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii amerlanerulersinneqarnissaat kiisalu inuit innarluutillit inuit pisinnaatitaaffiinnik aammalu kiffaangissuseqarnermut tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik tamakkiisumik iluaquteqarsinnaanissaat qulakkeerneqassasoq. Aammattaaq siunertarineqarpoq inuit innarluutillit nammineersinnaassusiisa, ataqqineqarnissaasa aammalu ataqqinassusiisa siuarsarneqarnissaat.

Siunnersuut politikikkut anguniagassanut pingaarnernut aammalu FN-ip Inuit Innarluutillit pillugit Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqatigiissutaanut attuumassuteqarpoq. Siunnersuut naalakkersuisoqatigiit isumaqatigiissutaat 2025-mut nangitsineruvoq, kiisalu politikikkut aalajangiinerit assigiinngitsut ilaatigut Inatsisartuneersut kiisalu inatsisit atuuttut tunngavigalugit misilittakkanit aallaaveqartut tunngavigalugit. Siunnersuut ilaatigut aningaasanut inatsimmut 2023-mut isumaqatigiissummut nangitsineruvoq, tassani innarluuteqarnermut tunngasut pitsanngorsarneqarnissaat ilaatigut inatsisitigut atuutsinneqarluni.

Aammattaaq siunnersuutip anguniarpaa eqqarsaatersuutit ilaat, oktoberimi 2023-mi ulluni marlunni ingerlanneqartumik inuit innarluutillit pillugu workshoppimi saqqummiunneqartut, atuutsinneqalernissaat. Workshoppi ingerlanneqarpoq peqataaffigineqarluni kommuniniit, Namminersorlutik Oqartussanit, NGO-nit kiisalu pisinnaatitaaffiit pillugit suliffeqarfinnit suliamut immikkut ilisimasalinnit.

Aammattaaq siunnersuutip siunertaraa inuiaqatigiinni ineriartortitsineq tapersersorneqassasoq, tassani meeqqat, inuusuttuaqqat inersimasullu innarluutillit periarfissaqassallutik periarfissaqatigiillutik piginnaasatik atorluarsinnaanissaannut kiisalu inuunerminnik namminneq akisussaaffeqarnerannut innuttaasut allat assigalugit. Piffissaq ungasinnerusoq isigalugu anguniagaavoq inuiaqatigiinnik ilanngussiffiusumik assigiinngisitaartunik pilersitsineq, assigiinngissutsimik ataqqinninneq tunngavigalugu, kiisalu inuit ataasiakkaat nukissaat periarfissaallu tapersersorneqarlutik. Aammattaaq inuiaqatigiinnik pilersitsinissaq anguniarneqarpoq, tassani akisussaaffiit periarfissaallu oqimaaqatigiissillugit ingerlanneqarlutik, kiisalu inuit ataasiakkaat peqataallutillu ataatsimoorfiusumut tunniussaqaarnissaat anguniarneqarluni.

Naatsumik oqaatigalugu, inuiaqatigiinnik pilersitsinermi aallaaviusariaqarpoq inuup ataasiakkaap avatangiisiminik naapitsinera – piginnaasatigut killilersuuteqarnera pinnani.

Pingaaruteqarpoq inuit innarluutillit inuiaqatigiinni inooqatigiinnermi, politikikkut, aningaasaqarnikkut, inooqatigiinnermut tunngasuni aammalu kulturikkut inuuneqarnermi peqataatinneqarnissaat, innuttaasut allat assigalugit. Taamaattumik ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq inuit innarluutillit pisortanit ikiorsiissutit aamma tapersersuutit pisariaqartinneqartut pissarsiarisinnaassagaat, taamaalillutik ulluinnarni inuuneq pitsaasoq ingerlalluarnerusorlu angusinnaassagaat. Ikiorsiissutit tapersersuutillu pisariaqartinneqartut assigiinngissuteqarsinnaapput, kisianni pisariaqartitat apeqqutaatinnagit pingaaruteqarpoq innuttaasoq eqqortumik suliniuteqarfigineqarnissaa. Taamaattumik ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq innuttaasut inatsisitigut illersugaanerat nukittorsarneqarnissaa.

Tunngaviit pingaarutillit 3-t:

- Assigiimmik pineqarnissamut tunngavik: Assigiimmik pinnittarnissami kikkut tamarmik takorluukkaminik piukkunnaatiminnillu piviusunngortitsiniarnissaminut assigiimmik periarfissaqarnissaat pineqarpoq. Imaanngitsoq kikkut tamarmik assigiimmik pineqarneratigut tamanna pissasoq. Tamatta assigiinngitsunik atugassaqartitaalluta inunngornikuuvugut, ilaatigooriarlunilu assigiimmik pinnittarnissaq aatsaat inuit assigiinngitsumik pinerisigut anguneqarsinnaasarpog - tassalu pissutsit assigiinngitsorpasuit aallaaviginerisigut, tamakku pisumi pineqartumi inuit ataasiakkaat assigiimmik pineqartarnissaasa anguniarnissaanut pingaaruteqarsinnaammata.
- Allatut periarfissaqarnissamut tunngavissaq: Allatut periarfissaqarnissaq meeqqat, inuusuttut inersimasullu innarluutillit allat assigalugit inuiaqatigiinni peqataasarnissaannut aporfissat qaangerniarnissaannut tunniunneqartarpoq. Allatut periarfissaqartitsineq assersuutigalugu kaassuatakkat imaluunniit kigutaasat ataavartumik ikiuutitut tunniunnerisigut tunniunneqarsinnaavoq, kisiannili aamma assersuutigalugu isumaginninnikkut perorsaasumit tapersersorneqarnikkut imaluunniit angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsinikkut tunniunneqarsinnaalluni.
- Immikkoortumut akisussaassuseqarnermik tunngaveqarneq: Immikkoortunut akisussaassuseqarnermik tunngaveqarnermi innarluutilinnut suliassa qarfinni akisussaannerit agguataariffiginerat pineqarpoq. Pisortani oqartussat tamarmik neqeroorutitik inunnit innarluutilinnit pissarsiarineqartarnissaannut suliassa qarfinnilu pineqartuni naalakkersuinikkut ineriartornermi innarluutilinnut politikikkut ilanngussassanut ilaatinniarnissaannut akisussaapput.

Misissuinerni arlalinni paasinarsivoq pinaveersaartitsinernut aningaasaliinikkut aamma inuiaqatigiinnut naleqqussakkanik tapersersuisarnermut iliuuseqarnikkut inuttut, sulinikkut

aningaasaqarnikkullu pissarsisoqarsinnaasoq. Pinaveersaartitsinermik suliniuteqarneq akilersinnaavoq, inuunerlu naallugu sunniuteqartussaalluni. Taamaammat pinaveersaartitsinermik suliniuteqarneq malitseqartitsisarnerlu inatsisissatut siunnersuummut matumunnga ilanngunneqarsimapput, tamatumunngalu siunnersuut innarluutilik qanigisaasoq qanigisaasumit paarineqarnissaanut periarfissiivoq. Suliniuteqareernermi malitseqartitsisarneq, inuusuttup nammineerluni inuuneqalernissaminut pitsaasumik ikaarsaariarnissaata qulakkeerniarnissaa pillugu siunnersuutigineqarpoq.

Inuit innarluutillit ikiorneqarnissaannut kiisalu tapersersorneqarnissamut periarfissat pillugit ilitsersuinerit siunnersuinerillu pineqartillugit kommunimik naapitsineq qitiulluinnartuuvoq, tamannami aqqutigalugu inuunermik nammineq toqqakkamik isumaqarluartumillu, inuiaqatigiinni tapeeqataanissamut peqataanissamullu periarfissalimmik inuuneqalersitsisinnaavoq.

Nukissat kommuneereersut pitsaanerpaamik atorluarneqarnissaannut nukittorsarneqarnissaannullu sinaakkutissiisumik siunnersuutip ilusilersorneqarnissaa Naalakkersuisunit pingaartinneqarsimavoq. Siunnersuut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaata siunnersuutigineratigut inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut inatsisip eqqortinnissaannut periarfissanik pitsanngortitsivoq.

Innarluutilinnut suliassa qarfimmi inatsisitigut sinaakkutit siunnersuummi annertuumik nutarterneqarput, aammalu inuit innarluutillit tamarmik ataqqinassuseqartumik inuuneqarlutik inuttullu allatut pisinnaatitaaffeqarlutillu periarfissaqarlutik inuunissaannut tapersersuinissamut kommuninut Naalakkersuisunullu periarfissat nutaat pitsaanerusullu imarineqarput. Siunnersuuttaaq Inatsisartut inatsisaat atuisunut atoruminarsarniarlugu ilusilersugaavoq.

Siunnersuummi kapitalit pillugit takussutissaq

Kapitali 1. Siunertaq, nassuiaatit, sullinniakkallu

Siunertaq, Nassuiaatit, Sullinniarneqartut

Kapitali 2. Akisussaaffik aamma aaqqissugaaneq

Kommunalbestyrelsip pisussaaffii, Tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaaffik,

Ikorfartortimit tapersersorneqarnissamut aaqqissuussineq, Pitsaassutsimut malitassiat,

Oqartussat ataatsimoorlutik akisussaaffiat, Pissassarfik

Kapitali 3. Suliassanik suliarinninneq aamma iliuusissatut pilersaarutit

Suliassanik suliarinninnermi tunngaviit, Aalajangiinerit aamma qulaajaaneq,

Suliassanik suliarinninnermi piffissaq aamma malitseqartitsineq, Oqaloqatigiinneq,

Iliuusissatut pilersaarut, Paasissutissanik avitseqatigiinneq

Kapitali 4. Tapersersuineri periutsit

Qanigisat inummut innarluutilimmut paarsinerat, Tapersersorti, Ingiallorteqarnek, Nuunnermut ikiorsiineq, Eqimattakkaanut tapersiineq, Inunmut ataasiakkaanut piffissami killilikkami tapersiineq, Oqilisaassisarnek, Allatut ikiorsiissutit

Kapitali 5. Malitseqartitsineq

Kapitali 6. Najukkatut neqeroorut

Najugaqaqatigiiffiit, Illersugaasumik najugaqaqatigiiffiit, Kommunit najugaqarfissamik neqeroorutaannut ataatsimut aalajangersakkat, Qitiusumik innersuussisarfik, Ulloq unnuarlu neqeroorutit aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit illersugaasut, Ulloq unnuarlu neqeroorummi illersugaasumi inissiineq, Ineriartortitsinissamut pilersaarut aamma killiffimmik nalunaarut, Ukiumoortumik nalunaarut, Periusissiornek

Kapitali 7. Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissamik neqeroorut

Kapitali 8. Tapersersuinerup aamma najugaqarfissamik neqeroorutip allanngortinneqarnera aammalu unitsinneqarnera

Kapitali 9. Pinaveersaartitsineq aamma illersuineq

Peqqinnissaqarfimmuut innersuussineq, Kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornernik pinaveersaartitsineq, Kinguaassiuutinut politikki

Kapitali 10. Nalunaarutiginninneq aamma malitseqartitsineq

Nalunaarutiginnittussaataaneq, Kommunit iliuuseqarnissamut pisussaaffia

Kapitali 11. Tikeraarluni angalanerit, sulinngiffeqarnermi ingiaqateqarnek aamma toqusup timaanik angallassineq

Meeqqat tikeraarluni angalanerit, Inersimasunut tikeraarluni angalanerit, Tikeraarluni angalanernut imaluunniit sulinngiffeqarnermi aningaasatigut tapersersorneq, Napparsimanerimi imaluunniit toqusoqarnerani tikeraarnek, Ulluni immikkut ittuni imaluunniit napparsimarujussuarnermi tikeraarnek, Toqusup timaanik assartuineq

Kapitali 12. Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiit aamma politikkiat

Kapitali 13. Nakkutilliineq

Kommunalbestyrelsip nakkutilliinissamut pisussaaffii, Naalakkersuisut nakkutilliinissamut pisussaaffii

Kapitali 14. Misiligutaasumik aqqissuussinerit

Kapitali 15. Aningaasaqarnek aamma akigititat

Aningaasalersuineq, Akigititanik iluarsineq

Kapitali 16. Naammagittaalliorsinnaaneq aamma kisitsisitigut paasissutissat

Naammagittaalliorsinnaatitaaneq, Kisitsisitigut paasissutissat

Kapitali 17. Paasissutissiisussaataaneq aamma kinguneqartitsinerit

Kapitali 18. Atortuulersitsinerimi, atorunnaarsitsinerimi aamma ikaarsaariarnerimi aalajangersakkat

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1. Inatsisit atuuttut

Inatsit atuuttoq tassaavoq Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13 12. juni 2019-imeersoq, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 5 ulloq 19. november 2021-meersutigut allannngortinneqartoq.

2.2 Siunnersuutip imarisai

2.2.1 Siunertaq

Inatsisartut inatsisaanni isumaginninnermut suliassa qarfiup iluani, aammali suliassa qarfinni allani, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiisarnikkut inuit innarluutillit inuttut pisinnaatitaaffiisa piviusunngortinneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Inunnut innarluutilinnut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuisarnerit pisariaqartitanik pingaarnerpaanik matussusiinissamik siunertaqarput, assersuutigalugu inuttut eqqiluitsuunissamik qulakkeerinninnerit imaluunniit inuit innarluutillit nerisaqarnissaat. Taamatut ataqatigiinnerni pingaaruteqarpoq kommune pisariaqartitanut suugaluartunut tamakkununga tapersersuisoqarnissaanut aalajangiisuusartoq sulisullu tapersersuinerimik tunniussaqartut inuup inuit pisinnaatitaaffiitut qitiutitsissasut. Tapersersuinerimik assersuutigalugu inuup inuiaqatigiinni peqataasarnissaminut pisinnaatitaaffii qulakkeerneqarput, soorlu aamma politikkimut peqataasarnissaminut. Oqartussaasut inunnik isumaginninnermik suliassa qarfimmi ingerlatsinerat pisussaaffiliivoq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa immikkoortuni tamani qulakkeerneqarnissaat.

Inuk innarluutilik pineqartoq ataqatigiissumik tamakkiisumillu isiginnilluni suliniuteqarfigineqassaaq, suliniuteqarnermilu pineqartup pisariaqartitai naapertuutissapput. Pinaveersaartitsinerimut siunnersuineq tapersersuinerlu aamma innutaasut allat assigalugit nammineerluni inuuneqalernissamut tapersersuineq, innuttaasut innarluutillit pitsaasumik inuuneqarnissaannut inuttullu periarfissaannut qulakkeerinninniarnissamut qitiulluinnarput.

2.2.2 Periarfissaqarsimatillugu inissamik kiffaanngissuseqarluni toqqaasinnaanermut tapersersorneqarneq

Tamanna pisinnaappat inuk innarluutilik nammineq inissamik toqqaalluni tapersersorneqarnissaminut pisinnaatitaavoq. Inuk innarluutilik aammattaaq pisinnaatitaavoq tapersersorneqarnissamut, nammineq angerlarsimaffimmiinnginnarnissaminut, tamanna inummit innarluutilimmit taassumalu akisussaataasuanit imaluunniit angajoqqaatut oqartussaassusilinnit kissaatigineqarpat.

Inuup kiffaanngissuseqarluni toqqaanerani kiisalu nammineerluni angerlarsimaffimmiinnginnarnermini nammineerluni allalluunniit atugarissaarnerat ulorianartorsiortinneqassanngitsoq piumasarineqarpoq. Tamanna sulinerimik inissiamik kiffaanngissuseqarluni toqqaanissap piareersimaffiginissaanut ajornarsinnaavoq, pisinnaatitaaffilli inunnut allanut tunngatillugu inuit innarluutillit assigiimmik

pineqartarnissaannut oqariartuutaavoq, inissamillu kiffaanngissuseqarluni toqqaasinnaaneq sapinngisaq malillugu akuerineqassaaq.

2.2.3. *Sullinniakkat*

Inatsisartut inatsisaanni inuit ukioq apeqqutaalluni pisinnaasakinnerulersimasut kiisalu inuit utoqqarnut najugaqarfinni najugallit, taakkunungalu inuit utoqqalinersiaqalernissamut ukiut killiliiffiginerisa ataanniittut pisinnaatitaaffillit ilaatinneqarnerisa erseqqissaatigineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Matumuuna sullinniakkat inunnut pisinnaasakinnerulersimasunut tapersersuinnissamut qulakkeerinninnissaat erseqqissaatigineqarpoq. Sullinniakkat erseqqissaatigineqarnerat Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit NP isumaqatigiissutaanni immikkoortoq 1-imut naapertuuppoq: "Inuit ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillimasut, aporfiillu assigiinngitsut sunniivigeqatigiinnerisigut, allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaannut akornuserneqarsimasut."

2.2.4. *Nassuiaatit*

Taaguusersuutit Inatsisartut inatsisaanni atorneqartut paasilluarnissaannut oqariaatsit arlallit atorneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

2.2.5. *Qulaajaaneq*

2.2.5.1. *Suleqatigiinneq*

Peqqinnissaqarfiup, pisortani oqartussat attuumassutillit kiisalu suliffeqarfiit inunnut innarluutilinnut ilisimasallit suleqatissatut soqutiginaatilitut takuneqarsinnaassasut aamma siunnersuutaavoq, matumani inummut innarluutilimmut atugassarititat qulaajarneqarnerat pisimappat aammalu ilimagisariaqarpat inuk tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq. Tamanna suliani pineqartuni kikkut qulaajaanermut peqataatinneqassanersut pillugit nalilersuilluinnarnernik tunngaveqassaaq.

2.2.5.2. *Piffissaliinerit*

Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsilersimaneranut paasisaqarneraniit qaammatinik 2-nik piffissaliisoqassasut siunnersuutigineqarpoq, tassalu inuk innarluutilik tapersersuiffigineqassanersut imaluunniit ikiuutini tunineqassanersut kiisalu iliuusissatut pilersaarummik allakkatigut suliaqartoqassanersut pillugit qulaajaanerup naammassineranut atatillugu allakkatigut aalajangiisoqarnissaa tikillugu. Qulaajaasoqarnissaanut piffissamik naammattumik immikkoortitsisoqarsimanissaa pingaaruteqarpoq, kisiannili aamma qulaajaanermut tunngatillugu qulaajaaneq pillugu innuttaasumut eqqarsaatigisassat pingaaruteqarput.

2.2.6. *Pinaveersaartitsinermik suliniutit*

Inunnut innarluutilinnut tunngatillugu inatsisitigut isumannaatsuutitsinissamut sakkortuutut nutaatut pinaveersaartitsinermut suliniutinut tunngatillugu aalajangersakkat arlallit siunnersuutigineqarput, taamaaliornikkut inuk peqatigalugu taassuma inuttut atugarisai ikiorsiiffigineqarsinnaassammata, kisiannili aamma pisinnaasatigut ajorseriarsinnaaneq pitsaaliorlugu.

Kommunit suliniummik piareersaaqqullugit pisussaaffilerneqarput, taannalu atorlugu inunnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Angajoqqaat innarluutilimmik meerallit siunnersorneqartarnissamik suliniuteqarfigneqartarnissamillu pisariaqartitsisinnaapput, taakkulu ajornartorsiutinngortunik ilaqutariinni inummik 1-imik arlallinnilluunniit innarluuteqarfilinni pilersinnaasunik pinaveersaartitsisinnaapput. Aamma angajoqqaanngortussat suliniutinut pinaveersaartitsiffiusunut ilaapput.

Siunnersuummi kommunalbestyrelse ujartuilluni sulinermi ilaqtutanut pisariaqartitsisutut ilimagineqartunut kikkunnulluunniit siunnersuisarnermik neqeruussalluni pisussaaffeqarpoq.

Suliniutit pinaveersaartitsiffiusut siunnersortimit ikiorneqarnermik, attaveqatigiittarfinnik imaluunniit oqaloqatigiittarfinnik, ilaqutariit pilersaarusiorfiginissaannut siunnersuinernik suliniutinillu allanik ilaqarsinnaapput, taakkua inuup innarluutillip ilaqutaataluunniit ajornartorsiutaannik pinaveersaartitsinissamik siunertaqartut.

2.2.7. *Misissorneqarnissamut katsorsarneqarnissamullu peqqinnissaqarfimmut innersuussineq*

Angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaataasooq nappaammik qaangerneqarsinnaanngitsumut nappaammulluunniit meeraq, inuusuttoq imaluunniit inuk inatsisitigut pisussaaffeqanngitsooq misissortissimanngippassuk aammalu inuk pisinnaasakkut malunnartumik piffissamilu sivisuumi sunnersimappassuk misissortinnissamut katsorsartinnissamullu peqqinnissaqarfimmut innersuussisoqassanersoq akuersisoqarneratigut imaluunniit akuerisoqanngikkaluartoq kommunalbestyrelse aalajangiisinnaavoq. Tamanna inatsimmi aalajangersagaavoq nutaaq.

2.2.8. *Inissiiviugallartoq*

Inummut innarluutilimmut qitiusumik innersuussisarfik aqutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik utaqqisumut inissiiviugallartussamik pissarsinissamik kommunalbestyrelsip pisussaaffilernissaa pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkami kommunalbestyrelsip inissiigallarfissamik qulakkeerinninnissamut akisussaanera erseqqissarneqarpoq. Naalakkersuisut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik suleqatigalugu innersuussisarnermut atortoq aqutigalugu qulakkiissavaat, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik tunineqarnissaa, tamanna inuup pisariaqartitaanut naapertuutillugu. Naalakkersuisut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aqutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik naapertuuttumik tunniussisoqarsinnaanera qaqugukkut naatsorsuutigineqarsinnaanersoq pillugu qaammatit pingasukkaarlugit ataasiarlutik kommunalbestyrelsimut ilisimatitsisariaqaralarput. Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelse inummut innarluutilimmut inissiiviugallartumiittumut tapersersuinikkut iliuusissat pillugit Naalakkersuisunit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aqutigalugu ilisimatitsisariaqaralarpoq.

2.2.9. Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarneq:

Inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqarnissaani imaluunniit najugaqarnissaani inissiinissaq sioqqullugu Naalakkersuisunit allaffissornikkut akuerineqartassasut siunnersuutigineqarpoq.

2.2.9.1. Inuup innarluutillip pisariaqartitai Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaanngippata Siunnersuummut oqaatigineqartuni takuneqarsinnaavoq najugaqarnissaq piffissaligaasoq, tamatumunngalu Kalaallit Nunaanni assinganik neqerooruteqartoqannginnera pissutaavoq, matumanilu Kalaallit Nunaanni neqeroorummik pilersitsisoqarnissaa sulissutigineqartariaqarpoq. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamut inassuteqarnissamut piumasaqaat Naalakkersuisunit akuerineqarnissaa aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

2.2.9.2. Inuk innarluutiminut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni suliarineqarsinnaanngitsunik piginnaasaminik ineriartortitsinissaminut pisariaqartitsisimappat imaluunniit piginnaanngorsaqqinniarluni suliniuteqarfiginissamik pisariaqartitsisimappat Siunnersuummut oqaatigineqartuni takuneqarsinnaavoq najugaqarnissaq piffissaligaasoq, tamatumunngalu Kalaallit Nunaanni assinganik neqerooruteqartoqannginnera pissutaavoq, matumanilu Kalaallit Nunaanni neqeroorummik pilersitsisoqarnissaa sulissutigineqartariaqarpoq. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamut inassuteqarnissamut piumasaqaat Naalakkersuisunit akuerineqarnissaa aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Najugaqarfissatut neqeroorut inissiamik, ineqarfimmi arlalinnut immikkuutaarlugu atukkiussami inimik tassa klubværelsimik, ilinniartut ineqarfiinik allanillu ilallugu allilerneqassaaq, najugaqarfissatullu neqeroorut inummut innarluutilimmut naleqquttuussaaq.

2.2.9.3 Kalaallit Nunaata avataani tapersersuinissamut iliuusissat ataatsikkoortinnerat

Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamut kommunalbestyrelsip inassuteqarnermini §§ 57 aamma 59-p ataatsikkoortinnerisigut innuttaasoq tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinersoq misissussagaa siunnersuummi ilaavoq. Tamatumani eqqarsaatigineqarpoq §§ 57 aamma 59-mi taaneqartut saniatigut inuk innarluutilik immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaanera, assersuutigalugu isumassuinnermut, eqqiluisaarnermut, ikiuutitut qulaajaanermullu tapersersuinnermik akunnerit atorneqartussat. Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

2.2.10 Kinguaassiuutitigut atornerluisarnernik pinaveersaartitsineq

Kinguaassiuutitigut atornerluisarnernik pinaveersaartitsineq pillugu, atoqatigiinnermut politiki pillugu aalajangersagaqalissasoq aamma inuup innarluutillip atornerlunneqarsimaneranik ilisimasaqalernermi imaluunniit pasitsaassinnermi iliuuseqarnissaq pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanissaannut inatsisitigut tunngavissinneqassasut nutaatut siunnersuutigineqarpoq.

Inummut innarluutilimmut kinguaassiuutitigut atornerluinerit pinaveersaartinnissaannut sulinnermi najugaqarfissatut neqeroorummi sulisut ilaatigut pinaveersaartitsinnermik suliaqarnermut, pinaveersaartitsinnermik suleriaatsimut pasitsaassinnerullu suliarinissaanut, kinguaassiuutitigut atornerluinnermut aarlerinaataasinnaasut pillugit ataatsimut ilisimasaqalernermut, inummi innarluutilimmi atugarliornermut takussutissaqarnermut ataatsimut naleqartitsinikkut immikkut maluginiagassaqarput, taakkununngalu pissusilersornikkut timikkullu ersiutit kiisalu kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermut ersiutit ilaapput.

Inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorutit kinguaassiuutit aamma kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnek pillugit kinguaassiuutitut ersarissumik takuneqarsinnaasumillu politikissamut oqaasertaliissasut siunnersuutigineqarpoq. Kinguaassiuutitut politikeqarnek atoqatigiittarnerup inuup kinaagaluartup inuuneranut immikkullu pisariaqartitaanut ilaalluinnartuunerisa paaseqarnissaanut tapeeqataassaaq, kinguaassiuutinullu politikeqarnek inunnut innarluutilinnut kinguaassiuutitigut atornerluinissamik pinaveersaartitsiffiussaaq.

Inummut innarluutilimmut kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu ilisimasarilikkat imaluunniit pasitsaassinnerit sulisunit suliarineqartarnissaat pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanissaannut inatsisitigut tunngavissinneqassasut aammattaaq siunnersuutigineqarpoq.

2.2.11. Innarluutilimmik qanigisaasup innarluutilimmik paaqqinninnissaanut periarfissaq.

Inummut innarluutilimmut nammineq angerlarsimaffigisami najugalimmut isumassuinissap isumaginissaanut inuk atorfinitsinneranut atatillugu sakkortunerusunik malittarisassaqaalissasoq siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq tapersersuinermit aqqissuussineq nutaaq, periarfissiisoq qanigisap sulinermit attuumassuteqartup, inuup innarluutillip paarinissaanik kissaateqartup, kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqarsinnaanerani piffissami killilimmi qaammatini 6-ini, periarfissaqarluni qaammatinik 3-nik sivitsorneqarsinnaasumik.

Angerlarsimaffimmi paarsaqarnissamut allatut iliorsinnaaneq tassaavoq angerlarsimaffiup avataani ulloq unnuarlu najugaqarsinnaaneq imaluunniit paarsaqarnissamut pisariaqartitsineq ulloq naallugu sulinermit naapertuutissasoq ilaatigut matumani piumasarineqarpoq.

2.2.12. Eqimattakkuutaarluni ikiuinissaq tapersersorneqarnissarluni pillugit neqeroorneq

Inunnut innarluutilinnut imaluunniit inunnut pisinnaasakinnerulernissamut ulorianartorsiortunut immaqalu inuuniarnikkut ajornartorsiortunut eqimattakkuutaarluni ikiorneqarnissaq, isumassuinissaq imaluunniit eqimattakkuutaarluni pisinnaasanut sungiusarnissaq ikiorneqarnissarluni pillugit kommunalbestyrelsip aallartitsinissaanut imaluunniit tapiissuteqarnissaanut tapiissuteqartarnermut iliuusissamik nutaamik siunnersuuteqartoqarpoq.

Inunnut innarluutilinnut tapersersuisarneq ikiuisarnerlu amerlanertigut inunnut ataasiakkaanut sammititaapput. Eqimattakkuutaarluni ikiorneqarnissaq tapersersorneqarnissarluni pillugit neqeroorneq inunnut innarluutilinnut ataatsimoortitsilertussaavoq, tamannalu aqqutigalugu inuup innarluutillip inuunerani inuuniarnikkut sunniutaasut nukittorsarsinnaassallugit. Neqeroorut pisinnaasakinnerulernerit annertunerulernissaannut aarlerinaammik pinaveersaartitsisinnaavoq, pisariaqarsimappallu inuunikkut ajornartorsiutinngortut imaluunniit unammisassanngortut inuup innarluutillip atugarisinnaasai pillugit pinaveersaartitsisoqarsinnaassalluni.

2.2.13 Piffissami killilimmi isumaginninnikkut perorsaasumit ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu inunnut ataasiakkaanut neqeroorneq

Inunnut innarluutilinnut inunnullu innarluuteqalernissamut aarlerinartorsiortunut pisinnaasat ineriartortinnissaannut piffissami killilimmi inummut immikkut ikiuinissaq, isumassuinissaq imaluunniit tapersersuinissaq imaluunniit piffissami killilimmi inummut immikkut sungiusaanissaq ikiuinissarluni pillugit kommunalbestyrelsip aallartitsisinnaaneranut imaluunniit tapiissuteqarsinnaaneranut tapiissuteqartarnermut iliuusissamik nutaamik siunnersuuteqartoqarpoq. Neqeroorut amerlanerpaamik qaammatinut 6-inut killiligaavoq, piumasarineqarporlu neqeroorut tiguisartup massakkut pisinnaasaqarnerani imaluunniit pisinnaasakinnerup ajorteriarnissaata pinaveersaartinnissaanik pitsanngortitsissasut.

2.2.14 Kommunini ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorutit

Ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorutit Naalakkersuisunit ingerlanneqartut saniatigut kommunini ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorutit pilersitsisinnaanissap akuerineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Taamaalilluni nunagisap qanittuani najugaqarnissap

eqqarsaatigineqarnissaa qulakkeerneqassammat. Tamakkiisumilli nalilersuinerit pisariaqartitsineq tunngavigalugu pitsaanerpaamik iliuuseqartoqarnissaanut pingaaruteqarput. Nunagisap qanittuani najugaqarnissaq inuup innarluutillip pisariaqartitai tunngavigalugit iliuuseqarnissamut tamakkiisumik nalilersuinerni eqqarsaatigineqartartunut arlaliusunut ilaavoq.

2.2.15. Nuunnissamut ikiorsiineq

Inuit innarluutillit 18-ileereersimasut nuunnissamut ikiorserneqarnissamut inatsisitigut allatigut periarfissaqanngitsut, Naalakkersuisunit Inatsisartut inatsisaat una naapertorlugu nuunnissamut ikiorserneqartalernissaat siunnersuutigineqarpoq.

2.2.16. Malitseqartitsineq

Inuusuttoq malunnartumik piffissamilu sivilisuumi timikkut imaluunniit tarnikkut pisinnaasakinnerusoq imaluunnit nappaammik katsorsarneqarsinnaanngitsumik sivilisuumillu atugassamik nappaatilik, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqartoq, 16-inik ukioqalerpat kommunalbestyrelsip pineqartup inersimasutut inuulernissaanut piareersaanermik aallartitsinissaata pisussaaffiulernissaa aalajangersakkami malittarisassiorneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Malitseqartitsinerup inuusuttup allat assigalugit nammineerluni inuuneqalernissamut tapersersuiffiginissaanut ikiutaanissaq siunertarineqarpoq. Malitseqartitsinerup tunniutinnginnerani kommune - inuusuttup peqataatinneratigut - inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisiaqartitsineranik immikkut nalilersuissaaq. Inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera pingaaruteqarlunnartutut isigineqarsinnaappat malitseqartitsineq neqeroorutigineqassaaq.

2.2.17. Tikeraarluni angalasarnerit

Tikeraarluni angalanissanut periarfissaqarneq inatsisissatut siunnersuummi inummut innarluutilimmut pineqartumut apeqqusernagu pisinnaatitaaffinngussaaq. Inuit nunagisamik avataaniittut, nunagisaminnut atassuteqarnerminnik attassiinnarnissaannik ikiorneqarnissaat siunertaavoq. Nunagisap aallaavimmigut illoqarfiusarpoq nunaqarfiusarluniluunniit inuup innarluutillip najugaqarfigisimasaa inuup nunagisap avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarfigisaa.

Meeqqat innarluutillit nunagisamut ukiumut 2-riarlutik tikeraarsinnaatitaapput. Inersimasut innarluutillit nunagisamut ukiumut 1-eriarlutik tikeraarsinnaatitaapput. Taamaasilluni inersimasut innarluutillit assigiimmik pineqassapput, tassami inatsimmi atuuttumi inunnut innarluutilinnut 18-ileereernerup kingorna angerlarsimaffiup avataanut sivilinnerpaamik ukiuni 10-ni inissinneqarsimasunut ukioq allortarlugu taamaallaat 1-eriarlutik tikeraarsinnaatitaapput. Inunnut

18-24-nut ukiulinnut Kalaallit Nunaata avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarallartunut ukiumut 2-riarluni tikeraarsinnaatitaanerat allanngussanngilaq.

Inummut innarluutilimmut qanigisaasup inuup innarluutillip najugaanut tikeraarluni angalasinnaanera periarfissaavoq. Qanigisaasut tikeraarluni angalanissamut periarfissaqarnerat inuup innarluutillip periarfissaqarneranut taarsiullugu angalaneruvoq. Qanigisaasup tikeraarluni angalanissamut neqeroorfiginissaani inuup innarluutillip tikeraarluni angalanissani ingerlassinnaassanngikkaa, inuullu tikeraarneqarnissamik kissaateqarsimanissaa, piumasaqaataavoq. Inummut innarluutilimmut qanigisaasut amerlanerpaamik 2-t tikeraarlutik angalanissaannut aningaasaliisoqarsinnaavoq.

2.2.18. Ulloq unnuarlu neqeroorutitut suliaasaqarfimmi ineriartortoqarneranut nuna tamakkerlugu periusissiamik suliaqarnissaq

Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutitut suliaasaqarfimmut periusissiamik nutaamik suliaqarnissamut periusissiamullu siusinnerusumut malitseqartitsisarnissamik ukioq allortarlugu suliaqarnissamut kiisalu periusissiap nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutit ilaanissaannut pisussaaffilerneqassasut siunnersuummi anguniarneqarpoq. Ulloq unnuarlu neqeroorutitut periusissiamik ingerlaavartumik suliaqarnissamut siunertaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorutit suliaqarnerisa pitsaanerusumik pilersaarusiorneqarneranut aaqqissuunneqarneranullu peqataanissaq kiisalu suliaasaqarfimmi maannakkut ajornartorsiutaasunut pisariaqartitsinermullu tunngatillugu eqqumaffiginninnerulernissap aamma annertunerusumik immikkut ilisimasaqarnerulernissap qulakkeernissaa.

2.2.19. Pisortat ataatsimoorussamik IT-kkut atortuata allaffissornikkut atorineqarnissaa

Inatsisartut inatsisaata matuma atornissaanut kommunit Naalakkersuisullu pisortani IT-qarnermut atortumik ataatsimoorussamik atuissapput, taamaaliornikkut suliat innarluutilinnut tunngasut suliarineqarneri tamaasa siunissami digitalikkut ingerlanneqartalissammata. Tamanna aqutugalugu innarluutilinnut suliaasaqarfimmut kommunini tamani aqutsinerni sulianik suliarinnittarnerup assigiinnerulernissaa anguneqassaaq sukkannerusumillu sulianik suliarinnittarnermut tunngaviliissalluni.

Pisortat ataatsimoorussamik IT-kkut atortuat, Get Organized, pilersinneqareerlunilu atortussanngortinneqareerpoq, taannalu meeqqanut app aamma ikiusarnernut najoqqutassaq “gluu” atorlugit meeqqanut sulianik suliarinnittarnermut atorineqassaaq.

2.2.20. Misileraalluni aaqqissuussinerit

Naalakkersuisut tamanna pillugu kommunalbestyrelsimi inassuteqaat tunngavigalugu kommunini tapersersuinissat aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit misiligutitut aaqqissuussinernut

akuersissuteqarsinnaassasut siunnersuutigineqarpoq, tamanna ima paasineqassaaq sammisassat killilimmik sivisussuseqartut pineqassasut.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutit

Siunnersuut manna – Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat atuuttoq assigalugu - Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaanni tunngaveqarpoq. Tamannalu isumaqarpoq innuttaasunut innarluutilinnut pisinnaatitaaffiit suli pingaartinneqarmata, tamannalu pisortanut allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu sunniuteqarsinnaavoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut nutaanut aningaasaqarnikkut sunniutaasussanuinaq naatsorsuisoqarnikuuvoq.

Inatsimmi siusinnerusukku massakkullu atuuttumi aalajangersakkat naapertorlugit aningaasatigut sunniutissat kommuninut ataatsimut tapiissutit aqqutigalugit kommuninut nuunneqareernikuupput imaluunniit aningaasanut inatsimmi immikkoortinneqareernikuupput.

Aningaasaqarnermut sunniutaasussanut naatsorsuinerit ilarpassui missingiinernik tunngaveqarput, aningaasartuutillu missingersorneqartut ilai suliassa qarfinnut eqqorneqartunut nuna tamakkerlugu paasissutissanik tutsuiginartunik amigaateqarnera pissutigalugu aningaasartuutit nalorninermut annertuumut atassuteqarput.

3.1. Inatsisartut inatsisaata piviusunngortinnissaanut aningaasartuutaanerusut

Inatsisartut inatsisaanut ilitersuutinik amerlanerusunik suliaqartoqassaaq kiisalu kommunini sulianik suliarinnittartunut allanullu ulluinnarni inatsimmik atuisussanut, soorlu ulloq unnuarlu neqeroorutini forstanderit aamma utoqqarnik paaqqinniffiit, inatsit nutaaq pillugu pikkorissartitsisarnerit amerlanerusut ingerlanneqassapput. Taamaattumik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup oqartussaaffigisaanik pikkorissartitsisarnernik ingerlatsinissamut aningaasanut inatsimmit 2027-2028-mit katillugu 3,0 mio. kr.-nit immikkoortinneqarput.

3.2. Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlatsisalerneq

Piffissami 2021-2023 meeqqanut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut atatillugu pisortat ataatsimoorussamik IT-kkut atortuat kommunini tallimaasuni tamani pilersitsisoqarsimavoq. Iluamik taassagaanni IT-mut atortoq tassaavoq Get Organized (GO). Atortoq taanna - nutaannginnerusoq - Kommuneqarfik Sermersuumi ukiuni arlalinni atorneqareersimavoq. Pisortat ataatsimoorlutik IT-mut atortumi meeqqanut app-i kiisalu ikiutissatut najoqqutassaaq “gluu” ineriartortinneqarsimapput.

Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaa innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup pitsaassusaanik qulakkeerinninniarnermi massakkut ajornartorsiutaasut ikiorsiiffiginissaannut malunnartumik pingaaruteqartussaavoq.

Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut atatillugu IT-
kkut aaqqiissutissani pioreersuni ineriartorteqqinneqarsinnaammata ilimagineqarpoq
innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaa meeqqanut sulianik
suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut naleqqiullugu aningaasaqarnikkut
sunniutissai annikinnerussasut, tassani kommunini tallimaasuni sisamat IT-mut atortumik Get
Organized-imik (GO) pilersitsisimapput kiisalu kommunit tallimaasut tamaasa meeqqanut app-imik
pilersitsisimapput.

Pisortat ataatsimoorlutik IT-mut atortuat atorlugu innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup
digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut piffissami 2027-2029-mi ingerlanneqarsinnaasoq
naatsorsuutigineqarpoq, tamatumunnga aningaasartuutit 7,0 mio. kr.-niupput.

Sulianik suliarinninnermi IT-mut atortoq alla toqqarneqassagaluarpas, sulianik suliarinninnermi IT-
mut atortumik ineriartortitsinissamut atulersitsinissamullu aningaasartuutit amerleriarnissaat
naatsorsuutigineqassaaq.

3.3. Tapersersuinnermut periarfissat arlallit

Inunnut innarluutilinnut tunngatillugu pisinnaasat ineriartortinnissaannut eqimattakkuutaarluni
ikiuinissamut, isumassuinissamut, tapersersuinissamut, sungiusarnissamut ikiuinissamullu
tapiissutit pineqartillugit suliniutigineqartoq inuit ataasiakkaat eqimattakkuutaarlutik neqeroorutini
tamakkuninnga pissarsisinaanissaannik periarfissiisaaq. Neqeroorut tamanna inunnut
innarluutilinnut immikkut atorneqareersimassappat eqimattakkuutaarluni tapersersuisarnerup
allaffissornikkut nukissanik aningaasaqarnikkullu aningaasartuutini ikinerulersitsinissaa
ilimagineqarpoq. Aningaasartuutini tapersersuinissamut periarfissanut assigiinngitsunut arlalinnt
agguataarneqarsimasunik kommunimiit kisitsisitigut paasissutissanik peqartoqanngilaq, taakku
sipaarutaasinnaasunik eqqoqqissaartumik naatsorsuinissamut qajannaatsumik kisitsisitigut
paasissutissanik tunngavissiisinnaapput. Ataasiakkaat ingerlanneqartarneri eqimattanngorlugit
ataatsimoortinnerisigut sipaarutaasusaaq 1,0 mio. kr.-ussasoq missiliutaavoq.

Innarluutilimmik qanigisamit nammineq angerlarsimaffimmi paaqqinninnissamut periarfissaaq
nutaamik aaqqissuussineruvoq, taannalu qanigisap akissarsiaqartinneqarnissaanut atatillugu pisortat
aningaasartuutaasa qaffannerannik kinguneqassalluni, tassungali peqatigitillugu inuup
tapersersuisup nalunaaquttap akunnerinik tunineqartarneranut pisariaqartitsineq annikillissaaq,
taamaasillunilu inummut tapersersuisumut nalunaaquttap akunnerinut atorneqartussanut kommunit

anigaasartuutaat annikillissapput. Taamaattumik kommunimut anigaasartuutaanerusut suliniummut atassutillit sipaarutillu tassunga atasut imminnut nalimmassartutut nalilerneqarpoq, taamaammat suliniut anigaasartuutaanngitsutut nalilerneqarpoq.

Kommunit ulloq unnuarlu neqeroorutini akuersissuteqarnissamut pilersitsinissamullu periarfissaat kommuninut anigaasartuuteqarnerulernermik kinguneqassanngilaq, utoqqarnut paaqqinniffimmi imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat ingerlataanni ulloq unnuarlu neqeroorutini innarluutillit pisariaqartitaannut naapertuuttumik tapersersorneqareermata.

Taamaattumik ataatsimut isigalugu siunnersuutip malitsigisaanik kommunimut ukiumoortumik sipaarutaasussaq 1,0 mio. kr.-ussasoq naatsorsuutigineqarpoq.

3.4. Qanigisap inuup innarluutillip paarinissaa

Siunnersuut imaqarpoq, qanigisap sulinermit attuumassuteqartup, inuup innarluutillip paarinissaanik kissaateqartup, kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqarsinnaanera, angerlarsimaffimmi paarsineqarsinnaanngippat imaluunniit angerlarsimaffiup avataani ulloq unnuarlu najugaqartinneqarnissaq pisariaqartinneqartillugu, imaluunniit paarinissamik pisariaqartitsineq suliffimmut tamakkiisumut naligiippat.

Qanigisap atorfinitsinneqarnissaa qaammatinut 6-inut tungaanut pisinnaavoq, inuup innarluutillip paarineqarnissaa siunertaralugu. Paarinissamut piffissaq qaammatinik 3-nik sivitsorneqarsinnaavoq, immikkut ittumik pissutsit tamanna pisariaqartippassuk. Paarineqarnissaa qaammatinik tamakkerlugu immikkoortunut agguarneqarsinnaavoq. Suliffeqarfik, qanigisamut sulinngiffeqarnissamut akuersissuteqarsimasoq, isumaqatigiissuteqarfigalugu paarineqarnissaa piffissanut sivikinnerusunut agguarneqarsinnaavoq.

Nalilerneqarpoq siunnersuut ataatsimut isigalugu kommuninut anigaasartuutaanerulissanngitsoq, tassami qanigisap akissarsiaqarnera ilanngaatineqassaaq anigaasartuutitut kommunip allanut atorneqarsinnaagaluartunut, soorlu ulloq unnuarlu neqeroorummi, utoqqarnut sullissivimmi imaluunniit tapersersorneqarnissamut nalunaaquttap akunnerinut, inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimini paarineqarsinnaappat.

Taamaattorli maannakkut aalajangersakkanut siunnersuutitut anigaasartuutit eqqortut Naalakkersuisunit missiliorneqarsinnaanngorlugit inunnut siunnersuummut ilaasunut nuna tamakkerlugu tutsuiginiartunik paasissutissanik tunngaveqartoqanngilaq.

3.5. Tikeraarluni angalanerit

Meeqqat innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqartut allannngortinnagu ukiumut 2-nik tikeraarlutik angalasinnaatitaapput. Inersimasut innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut angerlarsimaffittut najugarisamut ukiumut ataasiarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaapput, inersimasulli 18-ileereerlutik ukiut 10-t sinnerlugit inissinneqarsimasut inatsit atuuttoq malillugu ukioq allortarlugu ataasiarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaallutik.

Assigiimmik pinnittoqartalissasoq siunnersuutigineqarpoq, taamaasilluni inersimasut innarluutillit tamarmik angerlarsimaffiup avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqartut ukiumut ataasiarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaassammata. Taamaattoq inuusuttunut innarluutilinnut 18-24-inut ukiulinnut killeqartumik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartunut ukiumut marloriarluni angalasinnaasoqassaaq.

Aningaasartuutaanerusussat siunnersuummi matumani aalajangersakkamut atassutillit ukiumut 4,0 mio. kr.-nut missiliorneqarput. Naatsorsuineq ilimagisanik tullinnguuttunik tunngaveqarpoq:

- Ullumikkut Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu inuit tamarmik ukioq allortarlugu tikeraarluni angalanissamut periarfissamik atuisartut, saniatigut ukiut tamaasa tikeraarluni angalanissamut periarfissamik atuisalernerat.
- Danmarkimiit saniatigut tikeraarluni angalanerit tamani ingiallortit marluk ilaasarnissaat, Kalaallit Nunaatalu iluani saniatigut angalanerit affaanni ingiallortit marluk ilaasarnissaat sinnerilu ataatsimik ingiallorteqarnissaat.
- Danmarkimiit saniatigut tikeraarluni angalanerit affai nerisassarsiuutissanik pisalernissaat, affaalu akunnittarfirmiinnerat nerisaqarnerallu matussuserneqartarnissaat.

Ilimagisat taakku aallaavigalugit ukiumut tikeraarluni angalasinnaatitaanermut pisinnaatitaaffiup annertusineqarneranut ukiumut aningaasartuutissat missingerneqartut 3,658 mio. kr.-ninet naatsorsorneqarput. Pisinnaatitaaffiup atorluarneqarnera ilimagisamiit annertunerussappat, sinneruttut 0,342 mio. kr.-nit kommuninut iluaqutissatut sillimmataasinnaapput.

3.6. Pinaveersaartitsinermik suliniutinik aallartitsinermut atatillugu kommunit aningaasartuuteqarnerunerat

Siunnersuummi kommunalbestyrelse suliniummik piareersaassaaq, tassani inunnut immikkut tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqassalluni. Siunnersuummi kommunalbestyrelse ujartuilluni sulinermi ilaqtutanut pisariaqartitsisutut ilimagineqartunut kikkunnulluunniit siunnersuisarnermik neqeruussalluni pisussaaffeqarpoq. Siunnersuisarneq pillugu neqeroorneq aamma angajoqqaannngortussanut ilaassaaq. Pinaveersaartitsinermik suliniutini siunnersortimik ikiorneqartarneq, attaveqatigiittartut oqaloqatigiittartulluunniit, ilaqutariinnut pilersaarusiortarneq

pillugu siunnersuinerit kiisalu suliniutit allat inuup innarluutillip taassumaluunniit ilaqutaasa ajornartorsiutaannik pinaveersaartitsiffiusunik siunertallit ilaasinnaapput.

Siunnersuineq pillugu neqeroorutip isumaginissaanut sulisoqarnikkut akunnerit kommunimut aningaasartuuteqarnerussasoq siunnersuutit malitsigissagaa nalilerneqarpoq. Ilimagineqarpoq ukioq naallugu sulisut kommuninut 5-inut agguataarlugit isumaginninnermut siunnersortit 4-t missaanni pisariaqartinneqassasut, ukiumut aningaasartuutini 2,0 mio. kr.-nut naapertuupput.

3.7. *Inatsisartut inatsisaannik aqutsinermut kommunimi aningaasartuutit*

Inatsisit pisariunerulersimaneranut kiisalu sullissisarnerup sivisussusaat eqqortumillu sullissisarneq pillugit NIIK-miit Tilioq-miillu ernumassutitut kommunit ernumassuteqarlutik nalunaaruteqarsimanerannut tusarniaanermut akissutigineqartut tunuliaqutaralugit kommuninut ukiumut 2,8 mio. kr.-ninik immikkoortitsisoqarpoq, taakku aningaasat ukiumut kommuninut 5-inut agguataarlugit isumaginninnermut siunnersortitut 5,5-it missaannut naapertuupput.

Inatsisartut inatsisaannik kommunip aqutsinera pitsaanerulersinniarlugu aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq, taamaasilluni piffissaliussat inatsisissatut siunnersuummi aalajangersarneqartut iluanni sulianik suliarinnittarneq sukkasooq eqqortorlu qulakkeerneqarsinnaammat kiisalu inunnut ataasiakkaanut isumaginninnikkut perorsaasumit tapersersuisarnermik kommunit aallartitsisinnaanissaannut periarfissaat pitsaanerulersinneqassammata.

Kommunit inatsimmik aqutsinerannut aningaasat aalajangersimasut immikkoortinneqarsimasut saniatigut aammattaaq siunnersuutikkut aningaasat arlallit innarluutilinnut suliaasaqarfimmi sulianik suliarinnittarnerup pitsaanerulersinnissaanut atorneqartussat immikkoortinneqarput, matumani kommunini sulianik suliarinnittartunut allanullu ulluinnarni inatsimmik atuisartussanut inatsit nutaaq pillugu oqartussaaffigisaanik pikkorissaanissamut 2027-2028-mit 3,0 mio. kr.-nit (takuum 3.1.).

Tamatuma saniatigut Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat pillugu ilitsersuinermik atortussamik suliaqartoqassaaq, tamatuma inatsisip piviusunngortinnissaanut aamma sulianik suliarinnittartut inatsisip aquunneranut tunngatillugu ulluinnarni sulinerannut oqinnerulersitsissaaq.

Aningaasartuutaanerusut mio. kr.	2027	2028	2029	2030

Inatsisartut inatsisaannik atulersitsinermut, pikkorissartitsinernut allanullu aningaasartuutaanerusut (aningaasanut inatsimmi aningaasat immikkoortinneqassapput)	2,0	1,0		
Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaa (aningaasanut inatsimmi aningaasat immikkoortinneqassapput)	3,0	3,0	1,0	
Tapersersuisarnissamut periarfissat amerlanerit (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Qanigisaasunik paarsisarneq (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	0,0	0,0	0,0	0,0
Tikeraarluni angalanerit (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	4,0	4,0	4,0	4,0
Pinaveersaartitsinermik suliniutinut atatillugu kommunimi aningaasartuutaanerusussat (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	2,0	2,0	2,0	2,0
Inatsisartut inatsisaannik aqutsinermut kommunimi	2,8	2,8	2,8	2,8

anigaasartuutit (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini anigaasat immikkoortinneqassapput)				
Katillugit	12,8	11,8	8,8	7,8
<i>Kommunit anigaasartuutiginerusaannut immikkoortinneqartut</i>	7,8	7,8	7,8	7,8

4. Inuussutissarsiortunut anigaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Qanigisaasumut innarluutilimmut paarsisarnissamut periarfissat kiisalu nammineq angerlarsimaffigisami isumassuinissap isumaginissaanut ineqarnermut tapiissuteqarnissamut periarfissat qanoq atorpeqartiginerat apeqqutaalluni sulisitsisunut sunniuteqartussaassaaq. Qanigisaasumut paarsisarnissamut periarfissaq inuussutissarsiortunut pitsaasumik sunniuteqartussaassaaq, tassani innuttaasunut tamanut iluaqutaasussatut, ilaatigut inuussutissarsiornikkut ilaqutariinnut anigaasaqarnikkut patajaassuseqarnek qulakkeerneqassammat.

Taamatuttaaq siunnersuutigineqarpoq atorfinitsitsinissamut piumasaqaatit, pisortamik, sulisunik, tapersersortimik, ikiortimik il.il. atorfinitsitsinissaq sioqqullugu aalajangersarneqassasut, tamannalu qulakkeerinnissaaq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa isumannaatsumillu inissisimaffiisa. Tamanna aamma iluaqutaassaaq inuit innarluutillit suliffeqalernissamut periarfissaasa annertusarneqarnissaannut, piffissami inuussutissarsiortut sulisussanik pisariaqartitsineranni. Aappaatigut qanigisaasumik paarsisarnissamut siunnersuut sulisinnaasut akornanni sulisussanik ilinniarsimasunik tigooraanissamut iluaqusiissaaq, tassani assersuutigalugu suliffeqarfimmi namminersortumi atorfinitsitsinatik taakkua inuit qanigisanik paarsisutut kommuniniit atorfinitsinneqarnerisigut.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut sunniutaasussat

Avatangiisinut pinngortitamullu sunniutissaqarnavianngilaq, inuilli peqqinnissaannut pitsaasunik sunniuteqartussaassaaq, matumani inuk innarluutilik pisinnaatitaaffinnik periarfissanillu pineqartut inuunermikkut atugarisaannik pitsanngortitsisumik tunineqarsimatillugu.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

Siunnersuutip FN-ip Inuit Innarluutillit pillugit Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqatigiissutaani

artikelit 1-10, 12-13 kiisalu 16-31 tamakkerlugit imaluunniit ilaannakortumik atuutsinneqalersippai. Siunnersuutip isumaqatigiissut tamakkiisumik atuutilersissinnaangilaa, isumaqatigiissummi suliaasaqarfiit isumaginninnermi malittarisassaqaarnikkut maleruagassiuunneqartunut ilanngunneqanngitsut aamma ilaatinneqarmata. Assersuutigalugu isumaqatigiissummi ilinniartitaaneq, peqqissutsimut, sulinnermut aamma suliffeqarnermut tunngasut pillugit immikkoortut ilaatinneqarput, taakkulu isumaginninnermi inatsisitigut maleruagassiuunneqartunut ilaangillat. Aammattaaq isumaqatigiissummi eqqartuussiveqarnermut tunngasuni immikkoortut Kalaallit Nunaannit suli tiguneqarsimanngitsut ilaatinneqarput. Siunnersuut inunnut innarluutilinnut taakkualu qanigisaannut pitsaaqutissanik kinguneqartussaavoq, tassami siunnersuummi inunnut innarluutilinnut taakkualu qanigisaannut pisinnaatitaaffiit amerlanerit annertusisallu pigineqalersussaammata.

7. Kingunerisassat pingaarnerit allat

Siunnersuut pingaarnernik kingunerisassaqaqanngilaq.

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 23.03. – 23.04. 2026 tusarniaassutigineqarnikuuvoq.

Aammattaaq siunnersuut Naalakkersuisut tusarniaasarfianni tamanut saqqummiunneqarnikuuvoq.

Tusarniaanermut akissuteqaatit tiguneqartut suliarineqarnerat ilanngussaq 1-imiittoq takuuk. Tusarniaanermut akissutigineqartut oqaaseqaatinik ilaqartut oqaatsit atorineqartut allanngortinnagit oqaatigeqqinneqarput, siunnersuummullu ilanngussami 1-imi pisariaqartitsineq naapertorlugu oqaaseqarfigineqarlutik. Tusarniaanermut akissutigineqartunut oqaaseqaatit equngasumik allanneqarput.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit*§ 1-imut*

Inatsisartut inatsisaata siunertaata pingaarnertup siunertaasalu allanneqarnerat aalajangersakkami taaneqarput.

Imm. 1-imut

Inuk innarluutilik inuit pisinnaatitaaffiisa aammalu tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnermut pisinnaatitaaffiisa tamarmiusut allatulli atorsinnaanissaannut tamakkiisumik pisinnaatitaaffeqarpoq, Inatsisartullu inatsisaat manna tamatuminnga qulakkeerinninniarnissamut tapeeqataassaaq. Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqaatigiissutaanni artikeli 1-imu siunertani isiginnittaaseq aalajangersakkami aallaavigineqarpoq. Inatsisartut inatsisaatigut kissaatigineqarpoq inuit innarluutillit inuit pisinnaatitaaffiisa piviusunngortinneqarnissaat inunnik isumaginninnermik suliaasaqarfimmi, aammali immikkoortuni allani Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersuinikkut.

Inatsisartut inatsisaat malillugu taannaannaq isigalugu tapersiinnissamut aamma suliarinninnermut atatillugu aalajangersagaq pingaaruteqarpoq, aammali isumaginninnermi suliaasaqarfimmi oqartussat suliaqarnerannut allanut atatillugu atitunerusumik isiginninnermut pingaaruteqarluni. Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuisarnerit pisariaqartitanik pingaarnertupaanik matussusiinnissamik siunertaqarput, assersuutigalugu inuttut eqqiluutsuunissamik qulakkeerinninnerit imaluunniit inuit innarluutillit nerisaqarnissaat. Taamatut ataqaatigiinnerni pingaaruteqarpoq pisariaqartitanut suugaluartunut tamakkununnga tapersersuisoqarnissaannut kommune aalajangiisoq sulisullu tapersersuinermik tunniussaqartut inuup inuit pisinnaatitaaffiitut qitiutitsissasut. Tamanna ilaatigut inunnik sunik tapersersuinissamik neqerooruteqarnerni aamma qanoq ililluni tapersiisoqarnissaani takuneqarsinnaasarpoq. Tamatuma saniatigut aalajangersagassatut siunnersuut oqartussaasunik tapersiissutip inuup pingaarnertut pisariaqartitaannaannut matussusiinnnginnissaanik qulakkeerinnittussaatisuuvoq, aammali tapersiinerup assersuutigalugu inuup inuiaqatigiinni inuunermut politikikkullu inuunermut peqataasinnaatitaanerani aamma qulakkeerinnittuuvoq. Inunnik isumaginninnermik suliaasaqarfimmi oqartussaasut ingerlatsinerat annertunerusumik isigalugu, aalajangersakkap siunnersuutigineqartup oqartussaasut pisussaaffilerpai inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa immikkoortuni tamani qulakkeerneqarnissaat.

Aalajangersakkap inuit pisinnaatitaaffiit aamma kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffiit tunngaviulluinnartut innersuussutigineranni pingaarnertigut pisinnaatitaaffiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiisummi illersorneqarnissaat anguniarneqarpoq. Taakkunani immikkut pingaarutilittut taaneqarsinnaapput:

- Assigiinngisitsinnginnissaq
- Periarfissat assigiit
- Tikikkuminassuseq
- Ineriartornissamut periarfissanut meeqqat innarluutillit pigisaannut ataqqinninnissaq kiisalu
- namminneq kinaassutsiminnik peqaannarnissaminnut pisinnaatitaaffiit ataqqinninnissaq
- Atornerlunneqannginnissamut, persuttarneqannginnissamut atornerlunneqannginnissamullu illersorneqarneq
- Timikkut tarnikkullu nammineersinnaanerit ataqqinninnissamut pisinnaatitaaffeqarneq
- Nammineq inuuneqalernissamut inuiaqatigiinnilu peqataasarnissamut pisinnaatitaaffeqarneq
- Inuup angalasinnaassusia
- Oqarsinnaanermut isummanillu annissisinnaanermut kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffeqarneq
- Namminerisamik inuuneqarnermut ataqqinninnissaq
- Angerlarsimaffigisamut ilaqtutanullu ataqqinninnissaq
- Kulturikkut inuunermut peqataasarnissamut pisinnaatitaaffeqarneq

Aalajangersagaq pisinnaatitaaffinnut Innarluutillit pillugit Isumaqatigiisummiittumut killeqartinneqanngilaq, kisiannili aamma isumaqatigiissutit Kalaallit Nunaannut atuuttut allat malillugit inuit pisinnaatitaaffiit kiffaanngissuseqarnissamullu pisinnaatitaaffiit tunngaviulluinnartunik imaqluni, pingaartumi kisimiinnanili Den Europæiske Menneskerettighedskonventionen (EMRK), Inuit pisinnaatitaaffiit pillugit Europami Isumaqatigiissut pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilernera pillugu peqqussut nr. 814, 18. septembari 2001-imeersaq.

Matuma siulianiittunut nangissutigalugu Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuineq, inuup inuttut pisinnaatitaaffiit aammalu tunngaviummik kiffaanngissuseqarluni pisinnaatitaaffiit ataqqillugit tapersersuisoqassaaq. Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinissaq pillugu oqartussaasut aalajangiinissaannut aammalu aalajangiinerup pinissaata tungaanut oqartussaasut sullissinerannut aalajangersagaq pingaaruteqarpoq. Taamaalillutik oqartussaasut ilaatigut inuit innarluutillit namminneq inuunerat pillugu aalajangiineranni inuit innarluutillit peqataatinneqarnissaat qulakkeerneqassaaq aammalu inuup attaveqatigiinnissamut piviusumik periarfissaanik qulakkeerininnikkut peqataatitsinissamik qulakkeerinittuussapput.

Imm. 2-mut

Tamakkiisumik nalilersuinissaq isumaqarpoq, oqartussaasoq aamma inummut innarluutilimuinnaq tunngassuteqanngitsunut isummersussasoq. Matumani inuttut ajornartorsiutinngortut assersuutitut taaneqarsinnaapput, inuup ilinniarnermik sorlermik aallartitsisimanagera imaluunniit aallartitserusunnera, inuup suliffeqarniarnikkut killiffia kiisalu killiffiit aamma peqqissutsikkut killiffia taaneqarsinnaallutik.

Aalajangersagaq oqartussat massakkut ingerlatseriaasiannut pingaaruteqarpoq. Tamanna Inatsisartut inatsisaat malillugu siunnersuinerup, ilitersuinerup tapersersuisarnerullu ingerlanneqarnerani atuutissaaq. Tapersersuineq inuup inuttut pisinnaatitaaffii ataqqillugit qanoq piviusumik tapersiissutigineqassanersoq, oqartussaasup tassani ukkatarissavaa. Tamanna ilaatigut tapersersuinissamik aaqquissuissinermi innuttaasumik peqataatitsinikkut aamma tapersersuinissami pissaanermik atuinnginnissami takuneqarsinnaavoq.

Suliniutigineqartumi suna siunertaanersoq siunertallu anguniarnissaanut kiffartuussisarnerit suussanersut pillugit isummersornissanut innuttaasup peqataatinneqartarnissaa pingaaruteqarpoq. Ataatsimut anguniarneqartussaq tassaavoq ikiuinissap piareersarnerani immikkut atugassarititat sullinneqartunut atuutsinneqartunut tunngasut immikkorluinnaq ittut immikkut isiginiartarnissaat. Minnerunngitsumillu ikiuineq ikiuummut immikkoortunit allanit tunniunneqartoq, soorlu ilinniartitaanermut peqqinnissamullu immikkoortumiittoq kiisalu ilaqutariit namminerisamillu attaveqaatit aqquutigalugit ataqatigiissartariaqarpoq.

Kommunalbestyrelsip periarfissat isumaginninnermut inatsisini nassaassaasinnaasut tamaasa malillugit qinnuteqaatit apeqquutillu nalilersussavai, soorluttaarlu kommunalbestyrelsip oqartussami allami imaluunnit inatsisit allat malillugit ikiorneqarnissaq pillugu qinnuteqartoqarsinnaanersoq maluginiartussaagaa. Taamaasilluni erseqqissarneqassaaq, soorlu pisinnaatitaaffiit atuussimasut malillugit inatsimmi siunertaasimasoq, innuttaasunut timikkut tarnikkulluunniit pisinnaasakinnerulersimasunut tapersersuinissamut siunertami qulakkeerniarneqarpoq innuttaasup ataqatigiissumik tamanullu isiginnittumik suliniuteqarfiginissaa pineqartup pisariaqartitaanik pissarsiffiusussamik.

Nr. 1-imut

Siunertaasoq siulleq tassaavoq innarluuteqarnerup malitsigisaanik ajornartorsiutit ikiorsiiviginiarlugit inuit innarluutillit siunnersuinermik tapersiinermillu neqeroorfigineqarnissaat. Taaguutit siunnersuisarnerit tapersersuisarnerillu annertusillugit paasineqassapput, taamaasilluni siunnersuinernik tapersersuinernillu pinaveersaartitsiffiusuni aamma tunniussisoqarsinnaassammat.

Nr. 2-mut

Aalajangersagaq una aqutsisoqarfiup pisussaaffilerpaa suliniutitik siusissukkut ataqatigiissarneqartumik aqqissuussinissamut, taamaalilluni inuup ataasiakkaap ajornartorsiutai ajorseriaateqarnissaat pinaveersaartinneqarsinnaaqqullugu. Tamanna ilaatigut aqutsisoqarfiit, oqartussaasut aamma suliffeqarfiit akornanni suleqatigiinnermik ataqatigiissaarinnermillu imaqaarsinnaavoq. Assersuutigalugu ataqatigiissaarineq peqqinnissaqarfik atuarfeqarfimmillu peqataatitsisinnaavoq.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkatigut inuup innarluutillip allat assigalugit nammineerluni inuuneqalernissamut suliniuteqarfiginissaa tapersersorneqarnissaalu qulakkeerneqassapput. Tassani anguniarneqassaaq, inuup pineqartup nukissaasa attatiinnerneqarnissaat kiisalu inuup ataasiakkaap inooqataanermi, inuttut piginnaasai kiisalu timikkut pisinnaasai pinaveersaartinneqarlutillu pitsanngorsarneqarnissaat.

Nr. 4-mut

Aalajangersakkatigut inuttut inuunermi inuulluataarnissamut suliniuteqarnissaq tapersersuinissarluk qulakkeerneqarput, soorlu sammisassanut neqeroorutit, piumassuseqalersitsinerit peqatigiinnissamullu peqataarusunnerit aqqutigalugit. Aamma tapersersuinnermi inuup eqqortumik sullinneqarnissaa kiisalu isumassorneqarnissaa paaqqutarineqarnissaalu qulakkeerneqassapput. Aalajangersagaq taamaalilluni aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqaatigiissutaanni inuit innarluutillit kulturikkut pisuni, sukisaarsaarnermut neqeroorutini, sunngiffimmi sammisani timersornermilu innuttaasut allat assigalugit peqataanissamut pisinnaatitaanerisa akuersaarnissaat pillugu artikeli 30-mut ataqatigiissillugu isigineqassaaq.

Innuttaasup ima annertutigisumik pisinnaasakinnerulernera paasineqarpat inuit taakku immikkut tapersersorneqarnatik aamma immikkut najugaqarnissamut neqeroorfigineqarnatik nammineerlutik inuuneqalernissaminnut nukissaqarsimanaviannngitsut paasineqarpata pingaarnertut siunertaassapput isumassuineq, suliaritinneq paaqqutaqarnerlu, tamatumalu saniatigut pineqartup inuttut atugarisaasa pitsanngorsarnissaannut tapersersuineq, soorlu allat peqatigalugit peqatigiittarnissaq sammisassaqaqtitsinerlu pillugit neqeroornerit aqqutigalugit.

Nr. 5-imut

Inuit innarluutillit inuiaqatigiinni naligiimmik periarfissaqarnissaasa aammalu innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinerup akerlilernerneqarnissaa tamatumuunalu sapinngisamik inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaasa akuunissaasalu qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkami siunertaavoq.

Taamaasilluni Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinerit ilaatigut inuup innarluutillip sapinngisamik ulluinnarni nalinginnaasunik suliaqarsinnaanera inuiaqatigiinnilu nalinginnaasunik sammisassanut peqataasinnaanera qulakkeerneqassaaq.

Inatsisartut inatsisaat manna malillugu najugaqarfissatut neqeroorutaasinnaasut saniatigut neqeroorutit tamarmiusut pineqartut inuulluarnissamut ineriartornissamullu periarfissaminnut tapersersuiffigineqassapput, inuttullu ikiorneqarnerisa, isumassorneqarnerisa paaqqutarineqarnerisalu saniatigut immikkut perorsaanikkut ikiorteqarnissaannik, sungiusarnissamut periarfissaqarnissaannik, katsorsartinnissaannillu ilaqarpoq.

Nr. 6-imut

Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinermit ataasiakkaat suliffissaqartinneqarnissamut periarfissaasa siuarsarneqarnissaat siunertarineqarpoq. Tamanna sutigut tapersersuisarnissap, tapersersuinerup sorliup tunniunniissaanut aamma tapersersuinerup piareersarnissaanut aalajangiinermi pingaartinneqassaaq. Taamatut siunertaqarneq assersuutigalugu ikiuutit suut tapiiffigineqarsinnaanerannut sunniuteqarsinnaavoq. Ilaatigut innuttaasut suliffeqalernissaat suliffinnullu attaveqaannarnissaat siunertaralugit oqartussat innuttaasumut tamanut isiginnittumik, ataqatigiissumik ataqatigiissaakkamillu suliniuteqarfiginissaannut pisussaaffeqarmata maluginiarneqartarnissaa pingaaruteqarpoq. Tassunga atatillugu oqartussaasup inatsisinut allanut ataqatigiissaarinissamik qulakkeerininnissaa naleqqussinnaassaaq, taamaalilluni Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineq siunertaasumut sunniuteqarluarnerpaamik iluaqutaasinnaaniassammat. Aalajangersakkami tassunga tunngasortaa, inuunerup ingerlannissaanut aningaasarsiorsinnaatitaanermut, inuit innarluutillit suliffeqarnissamut suliffissaqartinneqarnissamullu pisinnaatitaaffeqarnerisa akuersarneqarnera pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqaatigiissutaanni artikeli 27-mi allassimasut eqqarsaatigalugit isiginiarneqassaaq. Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuisarneq Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqaatigiissutaanni artikeli 27 malillugu pisinnaatitaaffiup piviusunngortinniarnissaanut iluaqutaasinnaavoq, soorlu ikiuutitut tapiinikkut, tamanna inuup innarluutillip sulilernissaanut ikiuussinnaassaaq imaluunniit angallassissutitut tapiisoqarsinnaassaaq, taamaasilluni inuup angerlarsimaffiup ilinniarfiullu imaluunniit suliffiit akornanni uteqattaarsinnaanera periarfissaqalissammat.

Nr. 7-imut

Aalajangersakkami matumani tamanut isiginnilluni neqeroorsinnaanermut pisinnaatitaaffiup qulakkeernissaa siunertarineqarpoq, taannalu pineqartut nammineq angerlarsimaffiminni ineqarnissaminnut immikkut pisariaqartitaannut naleqquttuussaaq.

§ 2-mut

Aalajangersakkami uani siunnersuummi oqariartaatsinut atorneqartunut paasinninnerup oqinnerulernissaa siunertarineqarpoq.

Nr. 1-imut

Inatsisartut inatsisaanni sullinniarneqartut tassaapput inuit innarluutillit. Tamanna ima paasineqassaaq inuit piffissami sivisuumi timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakinnerulersimasut, aporfiillu assigiinngitsut sunniivigeqatigiinnerisigut, allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaannut akornuserneqartut. Sullinniakkat killissalersorneqarnerat Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaanni artikeli 1-imi allassimasut assigaat. Taamaalilluni aalajangersakkap atuunnerani inuup innarluutaa avatangiisini akimmiffiit nalaanneranni pilertarpoq. Tamanna peqatigisaanik isumaqarpoq, innarluuteqarnermik paasinnittariaaseq allanngorartuusoq aammalu inuiaqatigiinni ineriartorneq ilutigalugu allanngoriartortussaasoq.

Inuup ulluinnarni inuunermini periarfissaasa isigineqarneranni, allanut sanilliullugu inuup pisinnaasai annikillisisimansut - pisinnaasakinnerulersimanersoq - Inatsisartut inatsisaanni sullinniarneqartut killissalersorneqarneranni taamaalilluni ukkatarineqassaaq, matumani inuiaqatigiinni inooqataaneq ilanngullugu. Tassa inuup innarluutillip qanoq pisinnaasakinnerulersimanera apeqquataatinneqarnani.

Innarluuteqarnek piffissami sivisuumi timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakinnerulersimanermik pissuteqarsinnaavoq. Timikkut innarluutitut ilaatigut taakkuupput qamutini kaassuartaakkanik atuisut, inuit pitsorluttut aamma inuit avatiminnik ataatsimik arlalinnilluunniit amigaatillit. Tarnikkut pisinnaasakinnerulersimaneq assersuutigalugu piffissami sivisuumi uteqattaartumillu isumatsassimangaarnermik, annilaanganermik nappaateqarnermik imaluunniit skizofreniimik nappaateqarnermik pissuteqarsinnaavoq. Eqqarsartaatsikkut pisinnaasakinnerulersimanermut assersuutissaapput inuit ineriartornermikkut akornutillit, tamatumunnga ilanngullugit Down's syndromillit. Malussarissutsikkut pisinnaasakinnerulersimasunut assersuutitut tikkuarneqarsinnaapput tappiitsuuneq, isigiarsuttuuneq, tutsarluttuuneq, tusilarneq, tusilartuullunilu tappiitsuuneq aamma malugisaatikkut ajornartorsiuteqarnek, assersuutigalugu qaratsakkut ajoqusersimaneq pissutigalugu malugisaatikkut ajornartorsiuteqarnek.

Nr. 2-mut

Illersuisoq: inunnik innarluutilinnik illersuisuusussaq, tassaassaarlu inuk isumaginninnermik inunnillu innarluutilinnik suliaasaqarfinni sukumiisumik ilisimasalik misilittagaqartorlu, kiisalu Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup illersuisunut pikkorissarnissamik neqeroorutaanik

naammassinnissimasoq. Illersuisutut atuuffiup suut imarinerai ilisimalissallugit pingaaruteqarpoq, illersuisup misilittagarisinnaasai piginnaasarisinnaasaaluunniit apeqquataatinnagit.

Nr. 3-mut

Najugaqarfissatut neqeroorut ataatsimoorussamik taaguutaavoq, pineqartut tassaapput najugaqaratigiiffiit, najugaqarfiit illersugaasut aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit.

Nr. 4-mut

Najugaqatigiiffik inunnut innarluutilinnut, nammineq najugaqarnissamut pisinnaanngitsumut tassa tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisumut najugaqarfissatut neqeroorutaavoq. Tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsineq ulluunerani naammassineqarsinnaavoq.

Nr. 5-imut

Ulloq unnuarlu neqeroorut isumannaagaq tassaavoq ulloq unnuarlu neqeroorut, imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi immikkoortortaq, matut silarliit igalaallu parnaaqqatittuarnissaannut akuerisaasoq. Ulloq unnuarlu neqeroorutitut isumannaallisakkamut sullinniarneqartut tassaapput inuit innarluutillit pinerluttulerinermut inatsimmik unioqqutitsisimasutut Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi inatsit nr. 306, 30 april 2008-meersumi, peqqussummi nr. 746, 1. Juli 2019-meersumi atuutilersinneqartumi, Inatsimmi nr. 1766, 29. December 2025-meersumi kingullermik allanngortinneqartumi (matumani Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi inatsit), pasisaasut imaluunniit eqqartuunneqarsimasut, tassungalu atatillugu inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissinnissaa pillugu eqqartuussiviup aalajangiiffigisimasaa.

Nr. 6-imut

Najugaqarfik aallaavittut tassaavoq illoqarfik imaluunniit nunaqarfik kommunimi angerlarsimaffigisami, tassani inuup innarluutillip angerlarsimaffia. Amerlanertigut taannaassaaq sumiiffik, angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit qanigisat allat najugaqarfigisaat, kiisalu sumiiffik inuup innarluutillip inunngorfia. Taamaattumik najugaqarfik tassaavoq sumiiffik aalajangersimasoq. Najugaqarfik aamma tassaasinnaavoq sumiiffik, inuup innarluutillip namminerminut angerlarsimaffittut misigisartagaa. Tamanna tassaasinnaavoq sumiiffik alla aalajangersimasoq, qanigisat nuuffigisimasaat, imaluunniit sumiiffik, tassani akisussaatitaasup najugaqarfigisaa.

Nr. 7-imut

Malitseqartitsisarneq: inuusuttut 18-init 23-t ilanngullugit ukiullit inersimasunngornissaminnut kiisalu nammineerlutik inuuneqalernissaminnut piareersarnissaat ilaavoq, soorlu inuusuttup ineriartornissaanut atugarissaarnissaanullu, ilinniarnissaanut, suliffeqalernissaanut allatullu pissutsinut attuumassutilinnut tapersersuiffiginissaata qitiutinnissaa, soorlu nammineerluni inissiap

pissarsiarinissaanut. Inuusuttunut innarluutilinnut oqartussaassuseqalernissaq taamaalillunilu inersimasutut inuunerminni pissutsit nammineq atukkat akisussaaffigilerlugit immikkut ilungersunarsinnaavoq. Assersuutigalugu inuusuttut eqqarsartaatsimikkut innarluutillit oqartussanik attaveqatigiinnissaminnut, initaarnissaminnut il. il. ajornakusoortitsillutik misigisinnaasarpaat. Ilungersunartorpassuit isumaginissaannut inuusuttoq tapersersorniarlugu malitseqartitsineq aallartinneqarsinnaavoq.

Nr. 8-mut

Kinguaassiuutitigut atornerluineq: Kinguaassiuutitut tunngasumik iliuuseq, peqataasut ilaata ukiuminut imaluunniit eqqarsartaatsimigut piginnaasatigut inissisimaffimigut kingunerisassat paasilluarsinnaanngippagit aammalu nalilersorsinnaanngippagit, taamaattumillu akuersissummik tunniussisinnaanngitsoq.

Kinguaassiuutitigut atornerluinermi pinerluffigisamut timikkut timikkuunngitsorlu attuisarnerit ilaasinnaapput.

Timikkut atornerluinernut assersuutissat:

- Atornerluisoq pinerluffigineqartup kinguaassiuutaanut attuualaarinnissimassasoq.
- Atornerluisoq pinerluffigineqartup timaata ilaanik attuualaarinnissimassasoq, soorlu iviangikkut.
- Pinerluffigineqartoq pinerluuteqartup kinguaassiuutaanik attuualaarinneqqullugu pinngitsaalineqarsimassasoq.
- Pinerluffigineqartoq atoqatigiinnissamut pinngitsaalineqarsimassasoq.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Timikkuunngitsoq atornerluinernut assersuutissat:

- Atornerluisoq pinerluffigineqartumut imminut takoqqusaassasoq.
- Pinerluffigineqartoq atisaajaqqullugu pinngitsaalineqarsimassasoq.
- Pinerluffigineqartoq assilissanik atoqatigiittarnermut tunngasunik isiginnaaqqullugu pinngitsaalineqarsimassasoq.
- Pinerluffigineqartoq kinguaassiuutitut tunngasunik ajortisaarneqarsimassasoq, soorlu oqaatsitigut kinguaassiuutitut pinerluffigineqartup kissaatiginngisaanik ajortisaarinerit.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Nr. 9-mut

Akuersissut: inuup pineqartup nammineq aalajangigaanik paasissutissinneqarneranillu aallaavilimmik sinnerlugu qanoq iliorsinnaanermut uppersaataavoq immikkut ittoq.

Tamanna siunnersuummi § 15, imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq, innuttaasoq ilisimatinneqareerluni akuersisinnaanngippat, aammalu taassumunnga angajoqqaatut oqartussaassusilinnit imaluunniit akisussaatitaasumit akuersissut pissarsiarineqarsinnaanngippat, inatsit naapertorlugu

qinnuteqaatinik suliarinninnissamut kommuni paasissutissanik piniarsinnaavoq.
Tamatuma saniatigut §§ 23, 26, 45, 57, 61, 64, 69, 72 aamma 73 akuersissutit pillugit
aalajangersakkanik imaqarput.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap oqaasertaani inuit innarluutillit ukiui apeqqutaatinnagit tamarmik Kalaallit Nunaannilu najugallit tapersersuiffigineqarsinnaapput. Aalajangersakkami uani inuit ukiumikkut imaluunniit timikkut, tarnikkut eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakinnerulersimasut aamma pineqarput. Aalajangersakkami uani inuit innarluutillit utoqqaat angerlarsimaffianni najugaqartut inatsimmut tassunga ilaanerat erseqqissarneqarpoq. Erseqqissaanermi aamma inuit utoqqalinersiaqalernissamut ukiut killiliiffiginerisa ataanniittut ilaapput. Siunnersuummi ukiut apeqqutaatinnagit inuit tamarmik ilaatinneqarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, imm. 1 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni najugaqartussaataaneq pillugu piumasaqaat saneqqunneqarsinnaasoq, piumasaqaatit tullinnguuttut tamarmik naammassineqareerpata:

- 1) Inuk innarluutilik pineqassaaq.
- 2) Inuk Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqarsimassaaq. Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissaq Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut oqartussamit aalajangiunneqarsimassaaq.
- 3) Inissiinissaq sioqqullugu aalajangiineq Naalakkersuisut akuersissutigisimassavaat.

Kalaallit Nunaata avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissaaq pillugu kapitali 7-imi, eqimattanut innarluutertik pissutigalugu tamatumalu kingunerisaanik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut atorneqartarnissaaq aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq.

§ 4-mut

Meeqqat Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu kiisalu meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq, kingullermik Inatsisartut inatsisaatigut nr. 68, 20. november 2023-meersukkut allanngortinneqartoq naapertorlugu tapersersorneqarnissaminut pisinnaatitaasut, Inatsisartut inatsisaat taakku marluk naapertorlugit eqqortumik tapersersorneqassapput. Tapersersuineq ataqatigiissarneqassaaq aammalu meeqqap pitsaanerpaamik pisariaqartitai aallaavigalugit tunniunneqassaaq.

Aalajangersakkami nutaajusumi, innarluuteqarneq pissutigalugu Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarnissamik aammalu Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsisunut, tamakkiisumik isiginnittumik, ataqatigiissagaasumik naammattumillu meeqqanut tapersiinissap qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq. Taamaalilluni pingaarnertut meeqqanut innarluutilinnut, ilutigisaanillu inooqatigiinnermi ajornartorsiuteqarnermik misigisaqartartunut aalajangersagaq pingaaruteqarpoq.

Aalajangersakkami matumani meeqqat sullitassaniittut Inatsisartut inatsisaat manna aamma Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugit tapersersorneqassagunik Inatsisartut inatsisaat marluusut malillugit tapersersuinissamik pisariaqartinneqartumik tunineqarnissaa aalajangersarneqarpoq. Tamatuma pinissaa kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa. Aammattaaq tapersersuinerup ataqatigiissagaanissaa kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa. Taamaalilluni meeqqap Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersorneqarnissaa aammalu tapersersuinerup meeqqap pisariaqartitaasa naammassinissaannut naammattumik annertussuseqarnissaa, kommunalbestyrelsip qulakkeersimanngippagu, meeqqap pisariaqartitai Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu naammassineqassasut innersuussutigalugu, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuinissaq kommunalbestyrelsip itigartitsissutigisinnaanngilaa. Meeqqap Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera, meeqqap innarluuteqarnera pissutigalugu annertulersinnaanerulersimasoq, kommunalbestyrelsimit eqqumaffigineqarnissaa tassunga tunngatillugu pingaaruteqarpoq.

Inatsisartut inatsisaat manna aamma Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugit tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut tunngatillugu tapersersuisoqarnissaanut suut inatsisinut ilaanersut pillugit tapersersuinissamik pisariaqartitsinerit avissaartittarnissaa suliat ilaanni periarfissaassanngilaq. Taamatut pisoqartillugu, tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq Inatsisartut inatsisaat alla malillugu ikiorsiivigineqassasoq innersuussutigalugu, kommunalbestyrelsip tapersiinissaq itigartinngisaannassavaa. Akerlianik tunaartarineqartussat tassaassapput, suut meeqqamut pitsaanerpaanersut aamma qanoq iliorluni meeqqap pisariaqartitaanik piviusunngortitsisumik meeqqamillu sapinngisamik pitsaanerpaamik ikiorsiisumik tapersiisoqarsinnaanersoq.

§ 5-imut

Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip pisinnaasakkut timikkut tarnikkullu pisinnaasakinnerulernera pissutigalugu tamatumunnga pisariaqartitsisunut pisinnaasat ineriartortitsiffiunissaannut tapersersuinissamik, isumassuinissamik, sungiusarnissamik

ikiuinissamillu neqeroornissamut pingaarnertigut pisussaaffeqarnissaa aalajangersakkami uani malittarisassiorneqarpoq.

Sungiusartarnermi inummi innarluutilimmi pisariaqartitanut tunngatillugu sungiusartarnerit attuumassutillit pineqarput, sungiusartarnermi attuumassutilinni piginnaanngorsartarnerit, piginnaanngorsaqqittarnerit, angerlarsimaffimmi sungiusarnerit allatulluunniit sungiusarnerit inummi innarluutilimmi pineqartumi pisariaqartitanut naapertuuttut pineqarsinnaapput, taamaasilluni inuup innarluutillip pisinnaasaqarnini pitsaanerpaaq pigiinnarsinnaassammagu imaluunniit ineriartortissinnaassammagu.

§ 6-imut

Aalajangersagaq manna inunnut innarluutilinnut kiisalu inummut innarluutilimmut qanigisaasunut nalinginnaasumik siunnersuisarnissanut ilitersuisarnissanullu tunngassuteqarpoq.

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut siunnersuisinnaanissaa ilitersuisinnaanissaalu imm. 1-imi aalajangersakkatigut siunnersuutigineqarpoq. Siunnersuinermi ulluinnarni aporfissat inuup innarluutillip atugarilersimasai qaangerniarnissaannut ataasiakkaat periarfissaasa pitsanngortinnissaat siunertarineqarpoq. Inunnut innarluuteqareerlutik inunngorsimasunut aammalu inunnut innarluummik atugaqalersimasunut kiisalu taakkua qanigisaannut tunngatillugu siunnersuisarnissat ilitersuisarnissallu pisariaqartinneqarput, tamakkulu assigiinngitsuusinnaapput, soorlu katsorsaasarnertut ittut. Inuk innarluutilik pineqartoq qanigisaasullu sunik pisariaqartitsinersut immikkut nalilersugassaassaaq.

Imm. 2-mut

Nr. 1-imut

Inuup innarluutillip ataasiakkaap pisariaqartitai kiisalu qanigisaasa pisariaqartitai apeqqutaatillugit, katsorsaanermut tunngasunik oqaloqatigiinnerit ulluinnarni pissutsit pillugit imaluunniit innarluuteqarluni inuunerup qanoq ittuunera pillugu il.il. imaqarsinnaapput.

Katsorsaalluni oqaloqateqarni makku ilaasinnaapput:

- Tarnip pissusianik ilisimasalimmik oqaloqateqartarnerit.
- Tarnikkut ikiorsiisartumik oqaloqateqartarnerit.
- Timimik sungiusaasumik oqaloqateqartarnerit.
- Pillorissaasumik oqaloqateqartarnerit.
- Suliamik ilisimasalimmik attuumassutilimmik allamik oqaloqateqartarnerit.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Kommune pisariaqartillugu siunnersuisarnernik Pissassarfimmut pissarsiniarsinnaavoq.

Nr. 2-mut 3-mullu

Ikiuutit toqqarneqarnissaannut siunnersuineq kiisalu ikiuutit naleqquttut atorneqarnissaannut ilitsersuineq Pissassarfik aqqutigalugu siunnersuineramik ilitsersuinermillu tunniunneqarsinnaapput, tassami Pissassarfik piginnaanngorsaanermik piginnaanngorsaaqqiinermillu suliaqarpoq, tassunga ilanngullugu ikiuutit pillugit immikkut ilisimasanik peqarluni.

Nr. 4-mut

Allatigut allatigut siunnersuineq ilitsersuinerlu pisariaqartitsineq naapertorlugu tunniunneqarsinnaapput. Assersuutigalugu inuk inunngunngitsumik innarluuteqalersimasooq taassumalu qanigisai siunnersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaapput ulluinnarni nutaanik atugaqalernermut atatillugu, tassani inuup innarluutillip aamma qanigisaata ulluinnarni ileqqui suliaasaatalu allanngortinneqartariaqarlutik.

§ 7-imut

Imm. 1-imut

Inunnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiittoqarnissaata qulakkeernissaanut kommunalbestyrelsip pingaarnertigut pisussaaffia aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Aalajangersagaq taamaalilluni inunnut atugarliortunut kommunip pinaveersaartitsiffiusumik sulineranut sinaakkutissanik pilersitsivoq.

Kommunimi inunnut taakkualu ilaqutaannut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut siusissukkut pinaveersaartitsiffiusumillu suliniummik kommunalbestyrelsip qulakkeerinninnissaata erseqqissaaviginissaa aalajangersakkami siunertaavoq. Inunnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiittoqarnissaa siusissukkut pinaveersaartitsiffiusumillu suliniuteqarnermi qulakkeerneqassaaq.

Meeqqanut, inuusuttunullu inerissimasunut suliniummik kommunalbestyrelsip piareersaasarnissaa imm. 1-imu siunnersuutigineqarpoq, taannalu aqqutigalugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut siunnersuutigineqartoq malillugu inunnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunit nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerisa anguniagaqarfiusumillu suliniutit akornanni ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Kommunimi meeqqanut, inuusuttunut, inersimasunut taakkualu ilaqutaannut kommunip siusissukkut pinaveersaartitsiffiusumillu suliniutissamik qulakkeerinnittarnissaa aalajangersakkap kingunerisussaavaa, tamannalu inunnut atugarliortunut taakkualu ilaqutaannut kommunip pinaveersaartitsiffiusumik sulinissaanut sinaakkutissanik pilersitsiffiussaaq, taamaasillunilu kommunip nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerata aamma inunnut innarluutilinnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut anguniagaqarfiusumik suliniutit akornanni ataqatigiittoqarnissaata qulakkeerniarnissaanut tapeeqataalluni.

Imm. 2-mut

Kommunalbestyrelse ujartuilluni sulinermi ilaquttanut pisariaqartitsisutut ilimagineqartunut kikkunnulluunniit siunnersuisarnermik neqeruussalluni pisussaaffeqarpoq. Kommunalbestyrelsip siusissukkut pinaveersaartitsiffiusumik sulinermiut atatillugu angajoqqaat meerartallit inuusuttortallillu imaluunniit allanik ilaqutallit meeqqamut, inuusuttumut imaluunniit inersimasumut angajoqqaanngortussanullu isumaginninnivimmik suliallit ilaqutariinni ajornartorsiutinngortut qaangerniarnissaannut ilaquttanut tunngatillugu siunnersorneqartarnissaat imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq. Kommunalbestyrelsip ujartuilluni sulinermi taamatut siunnersuisarneq kikkunnulluunniit immikkut atugassarititat pissutaallutik tamatuminnga pisariaqartitsisinnaasunut neqeroorutigisinnaasariaqarpaa. Angajoqqaat meeqqallu, inuusuttut inersimasullu kisimiillutik siunnersorneqarnissamik ujartuisut neqeroornermik kinaassutsimik isertuussillutik ammasumillu tunineqarsinnaassapput.

Kommunip ilaquttani ilaasortanut ilaqutariinnullu tamanut, aamma arlaatigut tapersersuinissamik aallartitsisoqarsimanngikkaluarpalluunniit imaluunniit aallartitsisoqassappat ilaqutariinnut sammititamik siunnersuisarnissamik isumaginnittarnissaa aalajangersakkap kingunerisussaavaa. Siunnersuinermit atatillugu paasinarsisimappat meeraq, inuusuttoq, inersimasooq imaluunniit ilaqutaasut tapersersorneqarnissamik allatut ittumik pisariaqartitsisut pinaveersaartitsiffiusumik tapersersuisumillu suliniutit pillugit maleruagassat siunnersuutigineqartut tamatumunnga piareeqqasinnaassapput.

Ilaqutariinnut sammititamik siunnersuisarneq imatut paasineqassaaq, pisussat tamaasa meeqqanut, inersimasunut taakkualu ilaqutaannut, tassa ilaqutariinnut ataatsimik arlalinnilluunniit innarluutilittalinnut pingaaruteqarsinnaasut pillugit siunnersuisoqarsinnaajumaartoq. Siunnersuineq neqeroorutitut ammasutut isikkoqassaaq, tassanilu kinaluunniit kiffaanngissuseqarluni saaffiginnissinnaassaaq. Kina siunnersorneqarniarluni qinnuteqarsinnaanersoq eqqarsaatigalugu killeqartitsisoqanngilaq.

Piviusumik katsorsarneq aalajangersakkap iluani pineqanngilaq. Meeqqap imaluunniit inuusuttup nammineq siunnersorneqarnissaaq pillugu saaffiginnippat, aammalu saaffiginninneq tunngavigalugu

nalilersorneqassappat pisariaqartoq paasiniarneqarnissaa, tapersersuineramik suliniutinik aallartitsinissamut imaluunniit inissiinissamut, taava aqutsisoqarfik paasissutissat piviusut tigumasani pillugit allattuinnissamut pisussaaffeqarpoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq una aalajangersaavoq, kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip taassumalu ilaqutaasa pinaveersaartitsineramik suliniutinik neqeroorfiginissaat, nalilerneqarpat immikkut ittumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoqarluni. Inuup innarluutillip imaluunniit ilaqutaasa ataatsimut arlalinnilluunniit suliniuteqartinneqarsinnaanerata pinaveersaartitsinissamut iluaqutaasinnaavoq, ajornartorsiutit pilersinneqarnissaat imaluunniit pilersinneqareersut ajornarnerulernissaat pinngitsoortinniarlugu. Assersuutit pinaveersaartitsineramik suliniutit pillugit imm. 4-mi taaneqarsimapput.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami matumani suliniutissat pinaveersaartitsiffiusussat arlallit allatorneqarsimapput, soorlu siunnersortimik ikiorneqarneq, matumani suliniutit ilaqutariinnut sammititat ilanngullugit, attaveqaatit imaluunniit oqaloqatigiittartut, ilaqutariit pilersaarusiortfigisarnissaat pillugu siunnersuisarneq kiisalu suliniutissat inuup imaluunniit ilaqutaasut ajornartorsiutaannik pinaveersaartitsiffiusunik siunertallit. Ilanngullugu tassanngaannartumik innarluuteqalersimanermi, tarnikkut ikiueqqaarneq taaneqarsinnaavoq.

§ 8-mut

Inatsisartut inatsisaat malillugu inunnut innarluutilinnut tapersersuinissamut periarfissanik pisariaqartinneqartunik peqartarnissaanut kommunalbestyrelsip isumaginnittarnissaa aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq. Kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinissamut periarfissanut neqeroortarnissamut aallaaviatigut pisussaaffeqarnera aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Kommunalbestyrelse ikiutissanut neqeroorsinnaanermut pisussaaffimminik naammassinnissinnaavoq, soorlu tapersersuinissamut periarfissanik atuinikkut najugaqarfissatut neqeroorummut kommuninit allanit pilersinneqartumut ingerlanneqartumullu tunngatillugu. Tamanna pingaartumik najugaqatigiiffinnut aamma najugaqarfinnut illersugaasunut tunngatillugu naleqqutissaaq, tassani taamaalilluni annertunerusumik ataatsimik ukkataqarluni aammalu piukkunnaateqarnerusumik sullinniakkani ikinnerusuni innuttaasunut piukkunnaateqarnerusumik tapersersuinissaq qulakkeerneqarsinnaalluni.

Inuup tamanna pisariaqartippagu, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu taperserneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa kommunalbestyrelsip inissiisup akisussaafigimmagu aalajangersakkap nassataaa. Kommunalbestyrelsip pisussaafigik tamanna ilaatigut imaaliormigut naammassisinnaavaa:

- 1) kommunimi tapersersuisarnermut periarfissat pillugit Inatsisartut inatsisaanni sullinniarneqartut pillugit innuttaasunut ataatsimut paasissutissiisarnarit,
- 2) tapersersuisarnissamut periarfissat allat pillugit paasissutissiisarnissaq, tassa Inatsisartut inatsisaanni kapitali 6 malillugu siunnersuinernut ilitsersuinernullu atatillugu, aamma
- 3) inatsisit allat malillugit kommunalbestyrelse siunnersuisimatillugu ilitsersuisimatillugulu kiisalu tapersersuisimatillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuisarnissamut periarfissat ilanngunnerisigut.

§ 9-mut

Imm. 1-imut

Inuit innarluutillit allat assigalugit sumi kinalu najugaqatigissanerlugu nammineq inissaminnik toqqaanissaannik periarfissaqarnissaat qulakkeerneqassaaq, najugaqarfimmi aalajangersimasumi inuunissaminnut pisussaafigilerneqassanngillat, takuuk Innarluutillit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaanni immikkoortoq 19, litra a.

Allat assigalugit inissamik killilersugaanngitsumik toqqaasinnaatitaaneq, inuit innarluutillit tunngaviusumik inuttut pisinnaatitaaffigaat. Inuup tamanna kissaatigippagu, inuk innarluutilik nammineq najukkamini angerlarsimaffimmini najugaqaannarsinnaanissaanut annertuumik tapersersorneqarnissaa pingaartinneqassaaq. Inuup assersuutigalugu pitsaanerusumik piukkunnaatilimmillu ikiorneqarsinnaaffimminut ulloq unnuarlugu neqeroorummut nuussinnaaneranani tamanna aamma atuutissaaq. Taamatut pisoqarnerani inuup nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissaa pingaaruteqarpoq, pissutigalugu inuup piukkunnaateqartumik paasissutissiiviusumillu tunngaveqartumik aammalu sullissisuni suleqatigalugu, inuup nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissani kissaatiginerlugu aalajangertussaammagu.

Inuup nammineerluni inissaminik toqqaanermigut imaluunniit nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissani toqqarsimappagu, inuup nammineerluni allallu atugarissaarnerat navianartorsiortinneqassanngitsut piumasarineqarmata erseqqissarneqassaaq. Allat atugarissaarnerat tassaatinneqarpoq qanigisaasut, inuit inummut tapersersuisut aammalu allat inuup avatangiisaanniittut, matumani sanilerisat il.il. ilanngullugit.

Inuk Inatsisartut inatsisaat manna malillugu inuk nammineq angerlarsimaffimminiiginnassappat, inuup nammineq atugarissaarnera imaluunniit allat atugarissaarnerat navianartorsiortinneqarnersoq, oqartussaasoq naliliisussaavoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, imm. 1 naapertorlugu naammattumik tapersersuisinnaaneq periarfissaanngippat, inuk naleqquttumik tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq najugaqarfimmi neqeroorummi. Najugaqarfimmi neqeroorut inuup pisariaqartitai immikkut ittut naapertorlugit ilusilersorneqassaaq, Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tapersersuinermi siunertat isiginiarlugit. Taamaattumik inuup innarluutillip kommunip avataani najugaqarfissatut neqeroorummiinnissaa pisariaqarsinnaavoq. Aalajangersakkap malitsigaa, inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorummi, inunnik innarluutilinnik sullitaqartumi, aammalu assersuutigalugu utoqqaat illuanniinngitsoq, sapinngisaq malillugu neqeroorfigineqassasoq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq una aalajangersaavoq kommunalbestyrelsip pisussaaffigigaa ikiortimik aaqqissuussinermik pilersitsinissaa kiisalu inuup innarluutillip tapersersorneqarnissaanut aalajangiinnermi atatillugu ikiortimik neqeroorfiginissaa. Ikiorti assersuutigalugu tassaasinnaavoq inuk ukiuni arlalinni inunnik isumaginninnermut aamma innarluuteqarnermut suliasaqarfimmi sulisimavoq, soorlu ingerlatsivimmi suliaassanik suliarinnittartut, imaluunniit inuk inatsisilerituutut, isumaginninnermi siunnersortitut, perorsaasutut imaluunniit assigisaanik ilinniagalik. Pingaarnepaavoq inuk ikiortitut suliaqartussaq suliatigut ilisimasaqarnermik misilittagaqarnermillu tunngaveqarluni inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinik aammalu inunnik isumaginninnermi aaqqissuussamik ilisimasaqarnissaa. Ikiortitut atuuffik tunngavigalugu, pineqartoq ingerlatsivimmi suliaassanik suliarinnittutut atuukkunnaarsimassasoq piumasaqaataavoq.

Nr. 1-imut

Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuisoqarnissaa pillugu apeqqutit suliarinerannut atatillugu inuup innarluutillip ikiorneqarnissaa aalajangersakkatigut qulakkeerneqarpoq.

Illersuisup kommunalbestyrelsip tapersersuinissaq pillugu suliamik suliarinninnerani innarluutillit pisinnaatitaaffiannut ilitersuisarnissaa qanorlu isumaginninnikkut suleriaatsit atanerannut, qanorlu inuk tassani pissusilersussanersoq inummut oqaluttuaralugu pisinnaatitaaffinnut ilitersuisarnissaa naatsorsuutaavoq.

Oqartussanik attuumassutilinnik ataatsimeeqateqarnermi illersuisup inummut tapersersuinissamut periarfissaqarnissaa pingaaruteqarpoq. Ataatsimiinnerup nalaani inuup apeqqtinut attuumassutilinnut isummernissaminut periarfissaqarnissaa illersuisup qulakkeersinnaasariaqarpaa. Illersuisoq suliap suliarineqarnera tamakkerlugu peqataasinnaavoq, ilimagineqarporlu inuup innarluutillip tusaaneqarnissaata qulakkeerniarneranut tamanna iluaqutaajumaartoq, inuullu isummersuutai suliamut aalajangiisoqartinnagu oqartussanut tamakku saqqummiunnissaat naatsorsuutaalluni.

Nr. 2-mut

Inuk innarluutilik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissaaq imaluunniit najugaqarfittut neqeroorummi najugaqarnissaaq pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineranut naammagittaalliornissamik kissaateqartoq aalajangersagaq tamanna naapertorlugu illersuisumit ikiorneqarnissamut aamma naammagittaalliuutip Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfimmut tunniunnissaa pillugu pisinnaatitaaffeqarpoq, takuuk § 95.

Ikiortip qulakkiissavaa, inuup innarluutillip isiginnittariaasia naammagittaalliummi ilanngunneqarnissaa, kiisalu naammagittaalliuut naleqquttunik maleruagassanik piffissaliussanillu malinnilluni suliarineqarlunilu tunniunneqarnissaa.

Nr. 3-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq inuup innarluutillip ikiortimik pisinnaatitaaffia suliap ingerlanera tamakkerlugu atuuttoq, ilanngullugu aamma Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliummik suliaqarnermini.

Illersuisup inuup tusaaneqartarnissaa qulakkeersinnaasariaqarpaa, inuullu paasissutissanik isummanillu attuumassutilinnik naammagittaalliuutip Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut tunniunneranut tunngaviliunneqartunik saqqummiinissaa periarfissillugu. Tamatuma saniatigut inuup innarluutillip paasissutissanut naammagittaalliuuteqartarfimmiit pissarsiarineqartunut paasinninnissamut qulakkeerinninnissamik illersuisoq suliaasaqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq imm. 2-mi aalajangersaavoq, inuit innarluutillit illersuisoqarnissamut kommunip illersuisoqarnermut aaqqissuussaaningarnit inunnik allanik toqqaasinnaatitaapput. Imm. 1 naapertorlugu inuk illersuisuusussaaq, suliatigut misilittakkatigullu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii isumaginnittoqarfillu pillugit ilisimasaqartuussaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami Naalakkersuisut illersuisunut maleruagassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaminut periarfissinneqarput, soorlu toqqaasarnissat, akissarsiaqartitsinissat, pinerluuteqarsimannginnermut uppersarsaatiniq pissarsiniartarnerit kiisalu pisinnaasanut piginnaasanullu piumasaqaatit suut piumasarineqassanersut.

Illersuisunik toqqaasarneq pillugu maleruagassat ilaatigut illersuisut Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni meeqqanut illersuisut toqqaarneqartarnerannut aaqqissuussineq assigalugu kommunalbestyrelsimut tunngatillugu arlaatigut kiffaanngissuseqartarnissaat qulakkeerniarneqarpoq.

§ 11-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1 tapersersuisarnermut siunnersuummi kapitali 4-6 malillugu kommunip innuttaasunut innarluutilinnut sullissisarneranut pitsaassutsinut malitassanik kommunalbestyrelsip aalajangersaasarnissanut pisussaaffeqarneranik imaqarpoq. Pitsaassutsimut malitassani atortutigut tapersersuisarneq pineqarsinnaavoq, soorlu ikiuutit qanoq akulikitsigisumik taarserneqartassanersut aammalu atortuunngitsunik tapersersuisarnertut ittut, soorlu inummi tapersersuisartumi suliatigut piginnaasat imaluunniit ingjallortaanissamut nalunaaquttap akunneri atorneqartussat.

Imm. 2-mut

Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuisarnernut suugaluartunut tamanut imaluunniit ilaannut kommunalbestyrelsip piviusunngortitsisarnissaannut pitsaassutsinut malitassanik aalajangersaasoqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiisinnaanera aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq. Taamaalilluni inunnut innarluutilinnut tapersersuinernut tamanut, kommunimi ikiorsiissutigineqartartunut, pitsaassusissanut malitassanik aalajangersaanissaq pisussaaffiunngilaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi Naalakkersuisut imm. 1 naapertorlugu pitsaassusissanut tunngasut pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamut piginnaatinneqarput.

§ 12-imut

Kommunit Naalakkersuisullu Inatsisartut inatsisaata matuma atornissaanut pisortani IT-qarnermut atortumik ataatsimoorussamik atuissasut aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Tamanna aqqutigalugu innarluutilinnut suliaaqqarfimmut kommunini tamani aqutsinerni sulianik

suliarinnittarnerup assigiinnerulernissaa anguneqassaaq, sukkannerusumillu sulianik suliarinnittarnermut tunngaviliissalluni.

Soorluttaaq meeqqanut suliaassanik suliarinninnermut atatillugu ataatsimut pisortat IT-systemiat Get Organized meeqqanut app-i aqputigalugu pilersinneqarlunilu atuutsinneqalereersaq, Naalakkersuisut tassaasinnaapput ataatsimut pisortat IT-systemiata innarluuteqarnermut suliaassanik suliarinninnermut atugassap pissarsiarineqarnissaanut ineriartortinneqarnissaanullu akisussaasut. Tamanna kommuninik qanimut suleqateqarnikkut ingerlanneqassaaq.

§ 13-imut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsinut kiisalu inuit innarluutillit taakkualu qanigisaanut, ilaatigut siunnersuineramik, ilitersuineramik aamma inunnut innarluutilinnut piginnaanngorsarnissaannut piginnaanngorsaqqinnissaannullu suliaasaqarfinni arlalinni erseqqinnerusumik aalajangersagaasuni, sullissisussatut suliaqartussamik Naalakkersuisut ingerlatsissasut imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Sullissiviup sullitai aalajangersimasunik killilersorneqanngillat, kisianni aallaavittut inuit innarluutillit tamaasa eqqarsaatigalugit.

Imm. 1-imi pisussaaffiit arlallit Pissassarfiup isumagissallugit pisussaaffigisai tulleriaarneqarput.

Nr. 1-imut

Inuit innarluutillit taakkualu qanigisaat siunnersorneqarnissartik ilitersuiiffiqineqarnissartillu pillugit Pissassarfimmut qinnuteqarsinnaanerit imm. 1, nr. 1-imi takuneqarsinnaavoq. Aalajangersagaq manna malillugu siunnersuinermit ilitersuinermit ilaatigut inatsisip massuma paasineqarnissaa imaluunniit atorneqarnissaa pillugu saaffiginnissutit pineqartunut ilaasinnaapput.

Tassunga atatillugu kommunalbestyrelsip tapersersuinissaq pillugu aalajangiineranut Pissassarfik naammagittaalliorsinnaanermut periarfissaq pillugu aamma siunnersuisinnaavoq. Inuk innarluutilik taassumaluunniit qanigisai Inuit Innarluutillit Oqaaseqartartuat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu Inuit Innarluutillit Oqaaseqartartuannut pisinnaatitaaffiit naammagittaalliorsinnaanermullu periarfissat pillugit ilitersorneqarnissamik ujartuisinnaapput, taamatullu aalajangiinnermut naammagittaalliornissamut ikiorneqarnissamik nalinginnaasumik periarfissaqarneq tamanna pillugu Pissassarfimmiit siunnersuisoqarsimaneranit unitsinneqassanngilaq.

Akuttunngitsumik Pissassarfik oqaloqatigiinnikkut katsorsaasarnernut kiisalu inuuniarnikkut atugarisanut peqqissutsimullu sulianut annerusumik paasisaqarnerulersussaassaaq, taamaammallu

aalajangersagaq aalajangiinermut naammagittaalliornissaq pillugu siunnersorneqarnissap periarfissaaneraniq imaqlarluni, tamannalu Innarluutillit Oqaaseqartartuat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nalinginnaasumik periarfissanut ilanngunneqarpoq.

Nr. 2-mut

Siunnersuisarnerit ilitsersuisarnerillu Pissassarfiup imm. 1, nr. 2 naapertorlugu kommunalbestyrelsimut tunniussinnaasai assersuutigalugu Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat paasineqarnissaannut atortarnissaannullu tunngasinnaapput. Inatsisinik paasinninnissat Naalakkersuisunut saaffiginninnikkut pisinnaapput.

Nr. 3-mut

Pissassarfik inunnut innarluutilinnut pisariaqartitsisunut piginnaanngorsarneqarnermik piginnaanngorsarneqaqqinnermillu neqeroorteqassaaq. Piginnaanngorsaaneq tassaavoq inunnut inunnguuseralugu innarluuteqartumut imaluunniit inuunermi siusissuklut ajoqusersimanerup kinguneraniq innarluuteqartumut suliniutigineqartoq, piginnaanngorsaqqinnerlu tassaalluni inunnut ajoquteqalersimasunut suliniut. Piginnaanngorsaaneq taamaammat pikkorissutsimik nutaamik ilinniarnermik tunngassuteqarpoq, piginnaanngorsaqqinneqarnerli pikkoriffigereersimasaniq kingumut ilinniaqqinnerulluni.

Neqeroorutit ataasiakkaatigut aalajangersimasumik nalilersuineq malillugu neqeroortigineqassapput aammalu timikkut imaluunniit tarnikkut pisinnaasat annikillisimanerisa malittai annertuut ikiorssiiviginissaannut iluaqutaassallutik. Timikkut imaluunniit tarnikkut pikkoriffiit piginnaanngorsarneqarnissaat piginnaanngorsaqqinneqarnissaalluunniit siunertaralugu aammalu ulluinnarni sapinngisamik pitsaasumik pisinnaasaqalernissaq anguniarlugu inuit ataasiakkaarlutik sungiusarnissamik imaluunniit sungiusarteqqinneqarnissamik pisariaqartitsisut neqeroortigineqassapput.

Nr. 4-mut

Pissassarfik innarluutitut aammalu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut tunngatillugu ilisimasaqarnermik katersuiffiullunilu siammarteriffittut atuutissaaq, kiisalu inuit innarluutillit pillugit atugassarititaasut pillugit ataatsimut ilisimasaqarnermik, ilaatigut centerip siunnersuinermik ilinniartitsinnermillu suliaqarneraniq tapersersuinissaq siunertaralugu.

Nr. 5-imut

Pissassarfik inuit innarluutillit taakkualu qanigisaasa ikiorserneqarnissaat siunertaralugu, inuup innarluuteqarnerata malitsigisaanik aporfiit anigorniarnissaannut, aammalu sapinngisamik inuit innarluutillit inuiaqatigiinni naligiimmik periarfissaqarnissaat, kiisalu innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinnermik pineqarsinnaanerup akerlilernerneqarnissaannut, tassuuna

sapinngisamik tamatigut sunniuteqarluartumillu inuiaqatigiinni peqataatinneqarnissaat ilanngunneqarnissaallu qulakkeerniarlugu, pikkorissaanernik neqerooruteqassaaq. Pikkorissaanerit ilaatigut tapersersuinissamut iliuusissat atorneqarnissaannut tunngassuteqarsinnaapput, imaluunniit innarluuteqarneq pillugu nalinginnaasumik paasinninnissamut tunngassuteqarsinnaallutik. Tamatuma saniatigut Pissassarfik kommunini sulisut ilinniartinnissaannut pikkorissaanernik aamma ingerlatsissaaq.

Nr. 6-imut

Pissassarfik qulaajaanerup suliarinissaanut ilisimasani imaluunniit sulinikkut nukissanik piumasarineqartunik kommunit peqarsimatinnagit immikkut pisoqarsimatillugu qulaajaanerup suliarinissaanut kommunimut ikiuussinnaavoq. Suliatut immikkut pisariusutut suut isigineqarnersut, kommunimi pineqartumi isumalluutaasut aallaavigalugit nalilersorneqassammat oqaatigineqassaaq.

Nr. 7-imut

Ulloq unnuarlu neqeroorut kommunalbestyrelsip aalajangiineranut, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnissaanut tunngasumut, akerliulluni oqaaseqarpat, Pissassarfik pissutsit pillugit naliliilluni oqaaseqaatinik tunniussissaaq.

Pissassarfiup oqaaseqaataa kommunalbestyrelsimut qilersorsimannngilaq. Ulloq unnuarlu neqeroorut ulloq unnuarlu neqeroorummiinneq unitsinneqartariaqanngitsoq isumaqarpat, taamaallaat kommunalbestyrelse sullissivimmit oqaaseqaammik piniarnissamik pisussaaffeqarpoq. Taamaalilluni sullissiviup oqaaseqaataa apeqqutaatinnagu, angerlartitsinissaq pillugu kommunalbestyrelse aalajangiisinnaavoq. Kommunalbestyrelsip aalajangiinera naammagittaalliutigineqassappat sullissiviup oqaaseqaataa pingaaruteqartut ilaatinneqartariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Pissassarfiup atortarneranut kommunalbestyrelsip akiliisarnissaanut Naalakkersuisut maleruagassanik aalajangersaasinnaanannut aalajangersagaq piginnaatitsissummik imaqarpoq. Taamaattoq sullissiviup atortarnera atuisunit akilerneqartassanngitsoq aallaaviussaaq.

§ 14-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq § 1-imut ataqatigiissutut isigineqassaaq, tassungalugu atatillugu siunertamut aalajangersagaq oqartussamut Inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangiisussamut imaluunniit siunnersuisussamut ilitsersuisussamullu pisussaaffiliinermik kinguneqassaaq.

Inuk innarluutilik inuttut ikiorsiissutinik isumassuinermillu tapersersorneqarnissamut akuersissuteqarfigineqarsinnaavoq.

Oqartussaasup tapersersuineq suna tapersersuiffigineqassanersoq aammalu tapersersuineq qanoq tapersiissutigineqassanersoq pillugit aalajangiinerani, oqartussaasup inuup tamakkiisumik naliliiffigineqarnera aallaavigissavaa. Tapersersuinerup inatsisit allat malillugit tapersersuinermut ataqtigiissinneqarnissaa, inuullu pisariaqartitaasa sapinngisamik pitsaanerpaamik naammassiniarnissaasa qulakkeerneqarnissaa matumani siunertaavoq. Oqartussaasup Inatsisartut inatsisaat manna malillugu qanoq tapersersuisoqassanersoq pillugu, inuup tapersersuiffigineqarnissamik pisariaqartitai, inatsisit allat malillugit naammassineqarsinnaasut, aammalu allat tapersersuinerit inatsit manna aammalu inatsisit allat malillugit tapersersuiffigineqartut isumaliuutersuuteqarnermini ilaatissagai pisussaaffeqarnerup ilaatigut kingunerai. Innuttaasunut ataasiakkaanut ataqtigiissumik ataqtigiissagaasumillu suliniuteqarnerup anguneqarnissaa siunertaavoq. Taamaammat Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuinerit sapinngisamik inatsisit allat malillugit suliniutigineqartunut tapersersuissapput. Taamaattumik oqartussaasoq suna tapersiissutigineqassanersoq aammalu tapersersuineq qanoq tapersiissutigineqassanersoq aalajangiinermini, tapersersuineq qanoq tapersersuinermut inuup inatsisit allat malillugit tigusartagaanut ataqtigiissinneqassanersoq pillugu isummersussaaq. Tassani ilaatigut kommunimi aamma oqartussat akornanni ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni ataqtigiissaarisarnissamut oqartussaq akisussaassuseqarpoq. Inatsisit allat malillugit tapersersuinissamut periarfissat pillugit, imaluunniit oqartussaasoq sorleq inatsisit allat pillugit innuttaasumut siunnersuisinnaanersoq ilitersuisinnaanersorlu, siunnersuinissamut ilitersuinissamullu pisussaaffeqarneq aamma tassaniippoq.

Innuttaasunut ataasiakkaanut inunnut innarluutilinnut suna pitsaanerpaanersoq tamakkiisumik naliliineq aallaavigalugu oqartussaasoq aalajangiissasoq imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Tamannalu aqqutigalugu erseqqissarneqarpoq tapersersuinissaq pillugu aalajangiisoqartillugu, oqartussaasup inuup tapersersuiffigineqarnissamut pisariaqartitai, nukissai aamma ajornartorsiutai piviusumik aallaavigineqartassasut matumani erseqqissarneqarpoq.

Oqartussaasup aalajangiinermini mianerisassat tunngavilersukkat allat ilaatiinnarsinnaavai. Tassani assersuutitut taaneqarsinnaapput tapersersuinissamut periarfissat sorliit innuttaasup angerlarsimaffittut najugaanut tunniunneqarsinnaassanersut.

Imm. 2-mut

Pissutsini inunnut innarluutilinnut tunngasuni, inuup nammineq isumai aallaavigineqartassasut aalajangersakkami siunertaavoq ersersissallugu, kisiannili inuup ukiui, inerissimassusaa aammalu silatussutsimigut pisinnaaneqarnera mianeralugit tamanna pissaaq.

Pissutsit inummut tunngasut aalajangiiffigineqaraangata inuk innarluutilik paasissutissanut suliamut pingaarutilinnut ilisimatinneqartassaaq. Inuup innarluutillip peqataarusussanerluni isummaminillu saqqummiiniarnerluni nammineerluni aalajangissavaa.

§ 15-imut

Imm. 1-imut

Inummut innarluutilimmut Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissamik innersuunneqartussamut inuup atugarisaanut tunngasunik paasissutissanik inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata aalajangersaaffiginissaanut pisariaqartutut isigineqartunik ilanngussisarnissaanut kommunalbestyrelsip qinnuiginnissinnaanera aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Tamatuma saniatigut peqqissutsimut paasissutissanik, inuup tapersersuiffigineqarnissamik pisariaqartitsineranik aalajangersaanissamut pisariaqartunik, pissarsinissaq siunertaralugu, kommunalbestyrelsip inuk nakorsamit misissortissasoq piumaffigisinnaagaa aalajangersarneqarpoq. Peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnissamut aalajangiineq peqqinnissaqarfiup suliassaraa. Aalajangersagaq pinngitsaaliissummik misissortitsinissamik periarfissiinnigilaq.

Imm. 2-mut

Inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik aalajangersaanissamut attuumassuteqartut pillugit paasissutissanik oqartussaasunit allanit piniarnissamut, kommunalbestyrelsip inummit innarluutilimmit akuersissummik pissarsiniartarnissaa aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq. Paasissutissiisussaataitaneq aammattaaq angajoqqaatut oqartussaassusilinnut imaluunniit akisussaataitaasumut atuuppoq.

Akuersissummik piniartoqartarnissaa aalajangersakkatigut piumasaqaataavoq.

Ilisimatinneqareerluni akuersissut matumani pineqarpoq, tassa kommunimi sullissisoq, inummut innarluutilimmut paasissutissanik inuup innarluutillip pisariaqartitaanik tunniussissasoq.

Taamaalilluni akuersissut paasissutissat amigartut tunngavigalugit tunniunneqartoq akuersissutinngorsinnaavoq atorsinnaanngitsoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap imm. 3-ani periarfissiivoq paasissutissanik pisariaqartunik pissarsiniarnissamut akuersissummik pissarsinani, inuk nammineq akuersissummik tunniussisinnaanngippat aammalu angajoqqaatut oqartussaassusilinnit imaluunniit akisussaataitaasuanit akuersissummik pissarsinissaq

periarfissaanngippat, kiisalu paasissutissat pineqartut inuup pingaarutilinnik soqutigisaasa illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu pingaaruteqartuussappata.

§ 16-imut

Aalajangersagaq manna atorlugu kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut tapersersuisarneranut pingaarnertigut tunngavissat aalajangerneqarput.

Imm. 1-imut

Imm. 1-ikkut siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsip aalajangiissasoq tapersersuinissaq pillugu kapitali 4 naapertorlugu imaluunniit najugaqarfimmi neqeroorut pillugu kapitali 6 aamma 7 Inatsisartut inatsisaanni, tamanna inuup innarluutillip eqqarsaatigalugu pingaaruteqartut isigineqarpat.

Imm. 2-mut

Aalajangiineq innuttaasumit, angajoqqaatut oqartussaassusilinnit imaluunniit akisussaaitaasuanit qinnuteqarnikkut imaluunniit kommunalbestyrelsip nammineq iliuuseqarnermigut aalajangiunneqarsinnaavoq.

Piomasagaat, tapersersuut inuup innarluutillip pisariaqartitaanut pingaaruteqartariaqartoq, isumaqanngilaq pisariaqartitsineq suugaluarpalluunniit tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqalersitsisartoq. Eqqarsaatigineqarpoq naliliineq, tapersersuut pingaaruteqarnersoq nalilersorneqartassasoq inuup ataasiakkaap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitaanut kiisalu tapersersuutip qanoq ittuunera pillugu aalajangiiffigineqartussap suussusaanut aallaavigalugu.

Tassunga peqatigitillugu siunertatut erseqqissarneqassaaq piomasagaat ima imartutigissanngimmat kommunalbestyrelsip tapersersuinermik tunniussinnaasaanik akornusiisinnaassalluni, matumani inuup pineqartup atugarisai tapersersuinissamut periarfissanut Inatsisartut inatsisaanni nassaassaasunut assersuullugit nalilersuineq tunngavigalugu siunertamut naapertuuttut isigineqarsimappata.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersakkap siunnersuutigineqartup naapertorlugu aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaasoq inuup innarluutillip tapersersorneqassanersoq, inuup pisariaqartitai aammalu pisinnaasai pillugit peqqissaartumik ataasiakkaamillu naliliineq tunngavigalugu. Nalilersuinerup ilaatut siullertut, inuk innarluuteqarnersoq aallaaviatigut paasinarsisinneqassaaq. Inuup innarluuteqarnerata nalilersuiffiginissaa pisariaqartinneqartuniit annertunerusariaqanngilaq. Inuup innarluuteqarnera tamanit takuneqariaannaavoq, soorlu inuk

avatiminik ataatsimik arlalinnilluunniit amigaateqarsimappat. Pisuni taamaattuni annertunerusunik misissuinissaq pisariaqanngilaq. Pisuni allani inuup oqaloqatigineqarnera, imaluunniit inuup nakorsap nalunaarutaanik, immaqa allanut atatillugu piniarneqarsimasumik, saqqummiisimanera naammassinnaavoq. Pisuni allani nakorsamit imaluunniit allanit misissortinnerit pisariaqassapput. Inuup innarluuteqarnera imminermini Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersorneqarnissamut pisinnaatitsiviunngimmat erseqqissarneqarpoq.

Inuk innarluuteqanngitsutut naliliiffigineqarsimappat inuk Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuiffigineqarsinnaanngilaq. Taamaalilluni kommunalbestyrelse allatut nalilersueqqaarnani innarluuteqannginneq tunngavigalugu aalajangiisinnaavoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap imm. 4-ani aalajangersarneqarpoq, imm. 1 naapertorlugu aalajangiisoqannginnerani inuup innarluutillip aammalu angajoqqaatut oqartussaassusilinnik imaluunniit akisussaatitaasuanik oqaloqateqartoqarsimassasoq. Oqaloqatigiinnerit ingerlanneqarnerat pillugu itisiliinerit pillugit innersuussutigineqarput siunnersuummi § 23-mut nassuiaatit.

Imm. 5-imut

Tassanngaannartumik utaqqiisaasumillu tapersersuinerit aallartittarnissaannut pisariaqartitsinerit aalajangersakkami malittarisassiorneqarput. Suliani inuup oqaloqatiginissaanik aamma qulaajaavigineqarnissaanik kiisalu iliuusissatut pilersaarusiunneqarnissaanik utaqqisoqarsinnaannginneranik pisoqartillugu aalajangersagaq atorneqassaaq. Suliani taamaattuni kommunalbestyrelse tapersersuisoqarnissaa pillugu aalajangiisinnaavoq, taamaalillunilu inuk innarluutilik oqaloqatigineqarsimanngikkaluarpat qulaajaasoqarsimanngikkaluarpalluunniit aamma iliuusissatut pilersaarut imaluunniit taakkua naammassineqarsimanngikkaluarpataluunniit tapersersuineq aallartissinnaavoq.

Tassanngaannartumik tapersersuineq aalajangiinerup kingorna nalunaaquttap akunnerisa 48-t iluanni aallartissaaq.

Aalajangersagaq assersuutigalugu atorneqarsinnaavoq inuk annertuumik innarluuteqalersimappat aamma tapersersorneqarnissaminik tuaviortumik pisariaqartitsilerfiani imaluunniit inuk nammineq angerlarsimaffimmiitinnissaa illersorneqarsinnaanngitsoq kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu paasippagu. Inuk isumassuinissamut suliamik suliarinnessimasoq, assersuutigalugu angajoqqaq, tassanngaannartumik suliassamik suliarinnessinnaajunnaarpat, taamaattumillu ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissaq pisariaqalersimappat, aalajangersagaq aamma atorneqarsinnaassaaq.

Qulaajaaneq suli naammassineqarsimatinnagu, kisiannili iliuusissatut pilersaarut suli naammassineqarsimatinnagu imm. 4-mi aalajangersagaq aamma atorneqassaaq.

Imm. 6-imut

Tuaviortumik pisariaqartitsisoqartoq kommunalbestyrelsip nalilerpagu, taamaalillunilu oqaloqatiginnittoqarsimanngikkaluartoq aamma qulaajaanermik iliuusissatullu pilersaarummik naammassisoqarsimanngikkaluartoq tapersersuinissaq pillugu aalajangiippat kommunalbestyrelse tuaviorterpaamik oqaloqatiginnissaaq qulaajaallunilu iliuusissatut pilersaarummik suliaqassaaq. Qulaajaanermi iliuusissatullu pilersaarusiortermi paasineqarpat suli allamik tapersersuisoqartariaqartoq imaluunniit inuk tapersersuineramik allaanerusequmik pisariaqartitsisoq taava kommunalbestyrelse qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarut naammassiat tunngavigalugit tamanna pillugu aalajangiissaaq.

§ 17-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq una aalajangersaavoq kommunalbestyrelsip inuinnut innarluutilinnut immikkut ittumik aarlerinartorsiortunut nalilerneqartunut immikkut ittumik immikkut pingaaruteqartumillu suliniuteqarnissaa. Tamanna tassaasinnaavoq inuit innarluutillit, inuiaqatigiinni suliaqareersut, tassani inuup nammineq imaluunniit avatangiisai inooqatigiinnermi ajornartorsiuteqartinneqarlutik. Assersuutigalugu tassaasinnaapput inuit angerlarsimaffeqanngitsut tarnikkut innarluuteqartut imaluunniit ilaqutariit, angajoqqaat tamarmik tarnikkut innarluuteqartut, aammalu meeqqamik naammattumik paarinissaq isumassuinerlu pisinnaannginnerannik aarlerinartoqarneranik.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, naliliineq aammalu suliniutit aallartinneqarnissaat imm. 1 naapertorlugu ingerlanneqassasut suliamut immikkut ilisimasatigut aammalu tamakkiisumik isiginnilluni naliliineq tunngavigalugu. Assersuutigalugu pisariaqartoqarsinnaavoq immikkut ilisimasallit oqaaseqaatinik kiisalu suliniutinik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq, taakku ataatsikkut angerlarsimaffeqannginnerup aaqqiivigineqarnissaanut aammalu tapersersuinissamut neqeroorutit amerlanerusut qulakkeerneqarnissaannut iluaqutaasinnaasunik.

§ 18-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1 malillugu kommunalbestyrelse qulaajaanermik inummut innarluutilimmuq suliaqassaaq isumaqartoqarpat kapitali 4 naapertorlugu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq imaluunniit

kapitalit 6 naapertorlugit najugaqatigiffinni najugaqarneq pillugu ikiorserneqarnissaminik pisariaqartitsisoq, qulaajaanissarli ersittumik pisariaqartinneqanngippat tamanna pissanngilaq. Qulaajaanermi siunertaq tassaavoq, inuup pisariaqartitaannut naapertuuttumik aammalu inuup ineriartorneranut iluaqutaasussamik kommunalbestyrelsip suliniuteqarnissamik katiterisinnaanissaanut ikiuunnissaq. Pissutsini taamaattuni qulaajaaneq ingerlanneqassasoq ersarissumik aallaaviussaaq.

Qulaajaaneq pisariaqavissutut isigineqarsinnaanngippat pisariaqassanngilaq. Taamaattoq pisariaqartitsinnginneq tamatigut nalilersueqqissaarnermik tunngaveqartassaaq. Pisuni qulaajaanissaq pisariaarussimatillugu assersuutitut taaneqarsinnaavoq inuk siusinnerusukkut tapersersuinnermik aalajangersimasumik tigusaqarsimatillugu, paasineqarsimatillugulu inuup innarluutaa allanngornani ataavartussaasoq kiisalu tapersersuinissamik pisariaqartitsineq allanngorsimatinnagu.

Imm. 2-mut

Meeraq mikinerusoq imaluunniit isumassuisut allat pineqarsimappata inuk innarluutilik, inullu nakkutilliisumiissimappat taassumunnga akisussaatitaasoq suleqatigalugit qulaajaaneq sapinngisamik suliarineqartassasoq imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Isumassuisut allat assigiinngitsorpassuusinnaapput, taakkunungalugu ilaapput inuit innarluutillip immikkut misigissutsikkut attavigisinnaasai, soorlu atsa ajaluunniit, illooraq, sanilerisaq allallu.

Pisariaqartitsinernut taakkunungalugu naapertuuttumik suliniuteqarnissap katiterneqarnissaa siunertaralugu, inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata erseqqinnerusup paasinarsisinneqarnissaa qulaajaanermi siunertaavoq. Qulaajaanerup nalaani inuk innarluutilik, imaluunniit inuit taaneqartut taakkua ilai attuumassuteqartut allat, akuutinneqarnissaat ajornarsimappat, taakkua qulaajaanerup nutarterneqarnissaa siunertaralugu kingusinnerusukkut akuutinneqarnissaat anguniarneqartariaqarpoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami mianersuussisarnissamut piumasaqaat malittarisassiorneqarpoq, tamatumalu kingunerissavaa inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitaanut qulaajaaneq inummut qulaajaaffigineqartumut sapinngisamik ajoqusiinnginnissaa anguniarlugu suliarineqassasoq. Periaatsit assigiinngitsut arlallit atorneqarsinnaappata periaaseq annikinnerpaamik akuliuttussaq atorneqartariaqarpoq. Qulaajaaneq pisariaqartinneqartuniit annertunerusariaqanngilaq, pissutsillu tapersersuinissamut pisariaqartitsinermut tunngaviliisinnaasutut isigineqarpata kisimiitillugit isummerfigisariaqarlutik.

Kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu pisinnaasakinnerulersimanerit allat tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinermit pissutaasinnaasut paasippagit, imm. 1-imi aamma imm. 2-mi qulaajaanermut maleruagassat eqqarsaatigalugit qulaajaanermut tamakku kommunalbestyrelsip ilannguttariaqarpai.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami imm. 4-mi pissutsinut kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu nalilersuiffigisassaanut allattuiffik ilanngunneqarsimavoq.

Nr. 1-imut tunngatillugu timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit misigisaqarnikkut qanoq piginnaasakitsiginermut attuumassuteqarpoq. Piginnaasakinneq ataasiinnarmik arlalinnilluunniit aallaaveqarlunilu sakkortussuseqarsinnaasarmat, tamanna inummiit inummut assigiinngissinnaasaqaaq.

Nr. 2-mut tunngatillugu imminent isumagisinnaanermut attuumassuteqarpoq. Inuit innarluutillit ilaasa eqqiluisaarnermut suliaassanik arlalinnik, assersuutigalugu kigutigissarneq, illarneq, atisalersorneq il.il. tunngasutigut ikiorserneqarnissaq pisariaqartittarpaat, Inuilli innarluutillit allat innarluuteqanngitsut assigalugit imminnut isumaginnissinnaanermut piginnaasaqarput.

Nr. 3-mut tunngatillugu pissusilersorneq, inuuniarnikkut atugarisat ineriartornermullu attuumassuteqarpoq. Assersuutigalugu innarluutillit ilaat inuppassuit akornanniinnissaminnik nuannarisaaqanngillat, ilaat ulluinnarni inuunerminni siumut naatsorsuutiginnissinnaanissamik annertuumik pisariaqartitsippat, ilaallu eqqarsartaatsikkut ineriartornermikkut ukiuinut naapertuutinnngitsumik inissisimallutik.

Nr. 4. Attaveqaatigiinneq. Tamanna assersuutigalugu naqinnernik ilisarinnissinnaannginnermut, oqalunniarnikkut ajornartorsiuteqarnermut, siussarluttuunermut imaluunniit allatigut pisinnaasatigut appariarnerit pillugit pissutsinut attuumassuteqarpoq.

Nr. 5. Ilaqutariinnermut tunngasut. Tamanna ilaqutariit akornanni pissutsinut, katissimaneq imaluunniit inooqatigiinneq il.il. pillugit pissutsinut attuumassuteqarpoq.

Nr. 6. Isumaginninnermi pissutsit aamma inooqatit akornanni inooqataaneq. Tamanna assersuutigalugu inuup innarluutillip isumaginninnermi sammisasaqartinneqarnera imaluunniit tamatumunnga periarfissaqannginnera pillugu pissutsinut attuumassuteqarpoq.

Nr. 7. Peqqissutsimut tunngasut. Tamakku tassaasinnaapput peqqissutsimut tunngasut, kisianni aamma innarluutilik pujortartuuppat, imigassamik atornerluisuuppat imaluunniit allanik ajornartorsiuteqarpat.

Nr. 8. Ilinniagaqarneq, suliffeqarneq suliffeqarnissamullu periarfissat. Matumani innarluutillip sumik ilinniagaqarsimaneranut, suliffeqarneranik suliffeqannginneranilluunniit kiisalu suliffissaqarnermut imaluunniit suliffeqarnissamut periarfissat suut misilinneqarsimanersunut attuumassuteqarpoq.

Nr. 9. Inuup inuiaqatigiinni peqataanera tamatumunngalu piginnaasaqassusaa. Tamanna immikkoortunut allanut arlalinnut attuumassuteqarpoq, assersuutigalugu nr. 3, 6 aamma 8.

Nr. 10. Tapersersorneqarneq inuup Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu imaluunniit inatsisit allat naapertorlugit tigoreersimasaa. Meeqqat eqqarsaatigalugit meeqqanut tapersiisarneq pillugu inatsit naapertorlugu tapersiissutit pineqarsinnaapput. Inersimasunut tunngatillugu pisortanit ikiorsiissutitigut pilersorneqarneq, siusinaartumik soraarnerussutisiat imaluunniit utoqqalinersiat pineqarsinnaapput.

Kommunalbestyrelsi kingorna qulakkiissavaa innarluuteqarnermut suliat ingerlaneranni tamakkiisumik isiginnilluni suliniuteqartoqarnissaa, taamaattumillu aalajangersakkami pissutsit arlallit allattorneqarsimapput, taakkua misissuinermi nalilersorneqartussaasut.

Aalajangersagaq taamaalilluni misissuinermi imarisassaanut piumasaqaatinik aalajangersaavoq, taamaalilluni inuup ajornartorsiutai nukissaalu tamakkiisumik isiginnilluni qulaajarneqarnissaa qulakkeerneqarsinnaaqqullugu.

Imm. 5-imut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq, Naalakkersuisut killilimmik nassuiaateqarnissaaq kiisalu nassuiaateqarnissaaq pisariaqanngitsoq ersarikkaangat nassuiaateqartariaqannginneq pillugit aalajangersakkanik sukumiinerusunik atulersitsisinnaasut. Assersuutigalugu suliaq ilaatigut nuunnermut ikiorsiineramik imaluunniit ikiorsiissutitik tunniussineramik ilaqarpat, paasissutissanik pissarsiniarnermi pisariaqanngitsumik annertuumik piffissamillu atuiffiusumik sullissinerusinnaavoq.

§ 19-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersagaq aalajangersaavoq, inuup innarluutillip atugassarititaasa qulaajaaneq tunngavigalugu aalajangiisoqassasoq, qanoq annertutigisumik tapersersuineramik aallartitsisoqassanersoq pillugu. Kommunalbestyrelsi taamaalilluni tapersersuineramik tunniussisoqassanersoq pillugu aalajangiinermini tunngavigissavaa qulaajaaneq suliarineqarsimasooq.

Imm. 2-mut

Tapersersuisoqarnissaaq pisariaqartitsisoqarsinnaanera kommunalbestyrelsimut paasisaqarnerata kingorna qaammatit marluk qaangiunnerisigut qulaajaanerup naammassineqartarnissaanut piffissaliineq aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Inuk innarluutilik tapersersuineramik ikiuutinilluunniit tunineqarniarpat imaluunniit allakkatigut iliuusissatut pilersaarummik suliaqartoqarniarpat qulaajaanerup naammassineqarneranut atatillugu allakkatigut iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq. Kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut

anguniagaqarfiusumik tamanullu isiginnittumik suliniuteqarnissaq qulakkiissavaa. Iliuusissatut pilersaarut qulaajaanermik aallaaveqassaaq.

Imm. 3-mut

Qaammatinut 2-nut piffissaliunneqartoq eqqortinneqarsinnaanngippat nalilersuigallarnermik suliaqarnissamut pisussaaffik aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Piffissaliussaq eqqartinneqarsimanngippat inuk innarluutilik tamanna pillugu allakkatigut ilisimatinneqassaaq, tassani qaqugukkut qulaajaanerp naammassinissaanut imaluunniit iliuusissatut pilersaarutip pigilernissaanut naatsorsuutigisatut ulluliineq taaneqassaaq.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsi qulaajaanermut atatillugu tapersersuisoqarnissaanut iliuusissat ingerlaannassanersut unitsinneqassanersulluunniit pillugit isummernissaa imm. 1-mi aalajangersarneqarpoq.

Aalajangiineq tapersersuigallarnerp allanngortinneqarnissaanut imaluunniit atorunnaarsinneqarnissaanut ilaatigut pisinnaavoq, tassami qulaajaanermut atatillugu paasineqarsinnaavoq inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisariaqartitai allanngorsimasut tapersersuigallarnerp aalajangiiffigineqarnerata nalaanut naleqqiullugu, assersuutigalugu tapersersuinnermik suliniut naammakkunnaarsimappat imaluunniit pisariaarussimappat.

Aalajangersagaq aammattaaq piumasaqaammik imaqarpoq, inuup kiisalu angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaataasooq tapersersuinnermut tunngatillugu oqaaseqarnissamut periarfissaqartinneqassasut. Tamanna nalinginnaasumik pissaaq oqaloqatigiinneq aqutigalugu, tassani pineqartut tapersersuinnermut tunngatillugu isummatik saqqummiussinnaassavaat. Kommunalbestyrelsi uppersarsarsinnaassavaa taamatut oqaloqatigiinneq ingerlanneqarsimasooq aammalu inuup innarluutillip angajoqqaatut oqartussaassusillillu imaluunniit akisussaataasooq tassani oqaaseqarsimanerat. Tamanna assersuutigalugu allakkatigut nalunaarusiamik oqaloqatigiinnerup imarisaanik uppersarsarneqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelsi pisussaaffeqanngilaq inuup kissaatigisai malissallugit, kisianni inuup oqaaseqaatai kommunalbestyrelsi aalajangiinnerani ilaatinneqassapput.

Imm. 2-mut

§ 18, imm. 1 naapertorlugu Pissassarfiup qinnuiginninneratigut kommunalbestyrelsi qulaajaanermik suliaqarsinnaaneranut periarfissaq imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, tassalu suliani immikkut oqimaatsuni inunnut innarluutilinnut tunngatillugu.

Aalajangersagaq qulaajaaneq immiini piumasaqaateqarfigisussaatiillugu kommunalbestyrelsimiillu periarfissaqarsimatinnagu atorneqartartussatut naatsorsuutaavoq, taakkunungalu piginnaasat immikkorluinnaq ittut ilaapput.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Inatsisartut inatsisaat manna malillugu taparserneqarnissaq pisinnaatitaaffigineqarnersoq, taamaattoqarpallu suut tapersiissutaassanersut pillugit apeqqutigineqartut, sapinngisamik sukkasuumik kommunalbestyrelsip suliarissagai imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq. Matumani inuup innarluutillip pisariaqartitai eqqarsaatigineqarput, tassalu inuk innarluutilik eqqortunik tapersersuiffigisarnissaa pineqarpoq, taamaasilluni inuk innarluutilik ulluinnarni pitsaasumik inuuneqalernissaminnut tapersersorneqarsinnaassammat.

Imm. 2-mut

Kommunalbestyrelsit ataasiakkaarlutik suliassa qarfiup suliatigut suliarinniffiusarnera qanoq kommunip sullissinerani isikkoqassanersoq aalajangiiffigissagaat imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Piffissamut sullissinermut atorneqartartumut tunngatillugu, sullissinerup qaffasissusaa qanoq ittoq naatsorsuutigisinnaanerlugu, inuup innarluutillip piffissamut killissaliinerit aqqutigalugit paasissavaa. Kommunalbestyrelsit killeqanngitsumik piffissamut killissaliinerit piumasaannarminnik aalajangersaasinnaanerannik, aalajangersagaq malitseqassanngilaq, tassami tamatumani pisortat ingerlatsivianni ileqqorissaarneq malinneqartussaammat, tassalu piffissap naleqquttup iluani aalajangiisoqarsimassasoq, aammalu imm. 1 naapertorlugu sullissineq sapinngisamik sukkanerpaamik pissasoq aalajangersakkap kingunerissanngilaa.

Kommunalbestyrelse sivikinnerpaamik ukiut sisamakkaarlugit aalajangersakkanik kukkunersiuisassaaq. Tamanna aqqutigalugu suliassa qarfiit ataasiakkaat iluanni piffissaliussat aalajangersarneqartut aamma massakkut sulianik suliarinnittarnermut piffissaliussap akornanni ataqatigiittoqarnersoq paaserusullugu ingerlaavartumik malitseqartitsisoqartarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq suliame pineqartumi suliaq piffissaliunneqartup iluani suliarissallugu periarfissaasimanngippat kommunalbestyrelse tamanna pillugu qinnuteqartumut allakkatigut nalunaaruteqassaaq,

soorlu suna pillugu tunngavilersuisoqarsimanersoq kiisalu qaqugukkut aalajangiisoqarnissaa ilimagineqarsinnaanersoq pillugu qinnuteqartumut tamanna ilisimatitsissutigalugu.

§ 22-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq una aalajangersaavoq, tapersersuinissaq imaluunniit najugaqarfimmi neqeroorummi najugaqarneq pillugu aalajangiisoqareerpat, kommunalbestyrelsip ingerlaavartumik malinnaaffigissagaa tapersersuut sulii siunertaminik naammassinninnersoq. Kommunalbestyrelsi taamatut ingerlaavartumik malinnaanermi pisussaaffeqarpoq eqqumaffigissallugu innuttaasoq tapersersuermik allanik pisariaqartitsinnersoq Inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit inatsisit allat naapertorlugit.

Tapersersuinnermut qanoq akulikitsigisumik malitseqartitsisoqartassanersoq killissanik ersarissunik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq. Innuttaasup pineqartup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera aamma tapersersuinnerup qanoq ittuunera tunngavigalugit akulikissusissaq aalajangersarneqassaaq. Taamaasilluni assersuutigalugu innuttaasoq innarlummik piffissami sivisuumi qaangerneqarsinnaanngitsumillu atugaqarsimappat assersuutigalugulu tappiitsunut ajaappiaq aqutigalugu ikiuummik tunineqarsimappat akulikitsumik malitseqartitsisoqartarnissaa pillugu piumasaqartoqarnaviannngilaq. Akerlianik inummut skizofrenertumut, ingiallorteqarnissaminut aningaasaliiffigineqarsimasumut, akulikitsumik malitseqartitsisarnissaaq pisariaqarsinnaavoq. Malitseqartitsinnerup qanoq ittuunissaa piumasaqatitaqanngilaq. Malitseqartitsineq assersuutigalugu tapersersuinnerup tunniunneranut, inuup sulianillu suliarinnittartup akornanni oqaloqateqarnernut assigisaannulluunniit atatillugu ingerlaavartumik suliarineqarsinnaavoq.

Malitseqartitsinnerup ilusissaa qanorlu akulikitsigisarnissaa pillugu piffimmi maleruagassanik kommunalbestyrelse aalajangersaasinnaavoq, najoqqutassalli missingiinnissamut inissaqartitsissapput, taamaalilluni innuttaasup pineqartup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera tunngavigalugu aamma tapersersuinissaq pisariaqaraangat, malitseqartitsisarneq akulikinnerusinnaalluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2 Naalakkersuisut ataavartumik malitseqartitsisarneq pillugu maleruagassanik sukumiinnerusunik aalajangersaasinnaanissaminut piginnaatinneqarput.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq manna inuup innarluutillip imminut tunngasunik aalajangiisoqartussaattillugu nammineerluni ilannguttarnissaanut periarfissaqartariaqartoq pillugu Innarluutilinnut Isumaqatigiisummik piviusunngortitsineruvoq.

Inuk innarluutilik aalajangersakkap imarisai malillugit suliap suliarineqarnerani qaqugukkulluunniit sulianut imminut tunngasunut oqaaseqarnissaminut periarfissaqarpoq. Taamaattoq inuk oqaaseqaateqarnissamik pisussaaffilerneqanngilaq, taamatullu inuup allanit sinniisoqarnissaa imaluunniit ikiorteqarnissaa, aalajangersakkami akornuserneqanngilaq.

Inuup innarluutillip kissaataanik isumaanilluunniit kommunalbestyrelsip malitseqartitsisarnissaa piumasaqaataanngilaq, kisiannili inuup pisinnaasai perorsimaneralu malillugit pingaartutut isigineqassallutik.

Oqaloqateqarnermi aalajangiinissamut naatsorsuutigineqartumut inuup innarluutillip nammineq isumaa nassuiarneqassaaq.

Naak misissuinermit atatillugu inummik oqaloqateqarnerit ingerlanneqarsimagaluartut tapersersuisoqarnissaanut iliuusissat pillugit aalajangiisoqannginnerani oqaloqateqarnerit aamma ingerlanneqassapput. Tamatumunnga tunngavilersuut tassaavoq aalajangiinissap eqqarsaatigineqartup aalajangersimasumik imarisaanut inuup isummaminik saqqummiussinissaa pingaaruteqarmat.

Oqaloqatigiinneq najuulluni imaluunniit nittartakkakkut attaveqaatitigut ingerlanneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Oqaloqateqarnek pitsaassusilimmik ataqqinnittumillu ingerlanneqassasoq, aammalu inuup nammineq suliami isummaminik saqqummiussineranik kinguneqassasoq aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq. Oqaloqateqarnerup ilusissaanut piumasaqaateqanngilaq. Taanna inuup tikillugu oqaloqatiginerani, oqarasuaatikkut, video aqqutigalugu allatulluunniit ingerlanneqarsinnaavoq. Inuup innarluutillip isumai paasiniarneqassapput, aammalu isummersuutit inuup inerisimassusaanut pisinnaaneqarneranullu naapertuuttumik, isumaginninnermi suliaqarnerup ingerlaqqinnerani, naleqquttumik pingaaruteqartillugit, ilanngunneqassallutik.

Inunnut timikkut tarnikkulluunniit pisinnaasakinnerulersimasunut, aalajangiinnermi inuit taakkua isumaasa ilanngunneqarnissaat qulakkeerniarlugu, immikkut mianerinninnissaq imaluunniit periaatsit immikkut atornissaat, pisariaqarsinnaavoq. Pisinnaaneqarnek aamma inerisimaneq uuttuutigalugit kommunalbestyrelse naliliisinnaavoq, inuup inissisimanini paasisimaneraa aammalu

isummat isummersuutillu inuup oqaloqateqarnerup nalaani saqqummiussaasa kingunissai paasisimanerai.

Imm. 3-mut

Inuk innarluutilik nakkutigineqarsimappat imaluunniit ukiukitsuuppat angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaatitaasoq inummik innarluutilimmik oqaloqateqarnermi inuk innarluutilik peqatigalugu peqataasarnissaat imaluunniit taakkua peqataatinngagit oqaloqateqarnerup ingerlannissaanut akuersisimassasut aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq. Tamatumunnga siunertaavoq inuup isummaminik saqqummiussaqaarnissaata aamma soqutigisaasa isumagineqaarnissaata qulakkeerneqaarnissaat.

Imm. 4-mut

Taamaattoq inummut tamanna pitsaanerpaajussappat imaluunniit tamanna eqqarsarnartoqarsimanngippat inummik innarluutilimmik oqaloqateqarnerup angajoqqaatut oqartussaassusillip imaluunniit akisussaatitaasup najuutinnginnerisigut imaluunniit akuersinnginnerisigut pisinnaanissaanut kommunalbestyrelse aalajangersakkatigut periarfissinneqarpoq. Aalajangersagaq qanoq pisoqarnera tunngavigalugu atorneqartussaavoq, atuuffianilu assersuutigalugu taaneqarsinnaavoq angajoqqaatut oqartussaassusillip imaluunniit akisussaatitaasup pissusilersornermigut oqaloqatigiinnermik akornusersuisinnaanera unitsitsisinnaaneraluunniit.

Matumani inuit isumaginnittoqarfimmi imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmi inummik attaveqalereersimasut, inuttullu oqaatsitigut timikkullu pissusilersortarnertik pissutigalugu sulisunik allanik attaveqaqqusaanngitsut assersuutaasinnaapput.

Aalajangersagaq atorneqassaaq immikkut ittumik pisoqartillugu, tassani aalajangersimasumik erseqqissumillu nalileneqarpat inuup soqutigisaanut naapertuutissasoq oqaloqatigiinneq ingerlanneqassasoq angajoqqaatut oqartussaassusilinnit imaluunniit akisussaatitaasuanit peqataaffigineqarani.

Imm. 5-imut

Oqaloqatigiinneq angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq akisussaatitaasualuunniit akuersiteqqaarnagit najuutsinnagilluunniit ingerlanneqarpat illersuisussamik oqaloqatigiinnermi najuuttussamik toqqaasoqassaaq, tamannalu aqqutigalugu inuup soqutigisai isumagineqarlutik pisinnaatitaaffiilu eqqortinneqarlutik.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkami imm. 6-imi imm. 1-imi pingaarnertut malittarisassap mininneqarnissaa pineqarpoq. Nalornisoqarsimatillugu, tassani kommunalbestyrelse ilumut inuk innarluutilik nammineq isummaminik saqqummiisinnaanersoq nalornisimatillugu, kommunalbestyrelsip pineqartumik oqaloqateqarneq aallartinniarsarissavaa. Oqaloqateqarnerup nalaani paasinarsippat, inuup isummani oqaatigisinnaanngikkai, oqaloqateqarneq unitsinneqarsinnaavoq.

Oqaloqateqarnermi inuup pissusissamisuunngitsumik inissinnissaa periaannaavoq. Pisuni taakkunani inuup mianerineqarnissaa, pineqartup tusarniarneqarnissaanut imaluunniit akuutinneqarnissaanut aalajangiisuusumik akerliunersoq, piviusumik nalilersuisoqassaaq. Nalilersuineri, oqaloqateqarnerup ingerlanneqarnera inummut iluaqutaanani ajoqutaaginnassanersoq, ilaatinneqassaaq. Tamanna assersuutigalugu inuup innarluutillip oqaaseqarnissani kissaatiginagu erseqqissumik oqaatigalugu pisoqarnerani, pisinnaavoq.

Pisut ilaanni aalajangersimasuni oqaloqateqarnerup ingerlanneqarnissaa inummut innarluutilimmut iluaqutaassanngilaq. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq inuup inerisimannginnera imaluunniit pisinnaaneqannginnera, pineqartup inissisimanini paasisimanagu, aammalu isummaminik imaluunniit isummersuutiminik saqqummiussisinnaanassanani. Inuk assersuutigalugu illersorti ikiorsiullugu oqaloqatigineqarnermini isummaminik saqqummiussisinnaanera periarfissaqarpat, oqaloqateqarneq ingerlanneqartariaqarpoq.

Inuup innarluutillip oqaloqatigineqarnera ingerlanneqanngippat, allatut aalajangiinnermut inuup isumaata pissarsiariniarnissaanut kommunalbestyrelse pisussaaffeqarpoq. Oqaloqateqarneq sooq ingerlanneqarsimannginnera soq tunngavilersuutitalerlugu suliami allassimassaaq. Tassani allanneqartariaqarpoq, inuk oqaloqatigineqarsimanngippat inummut periarfissat qanoq qulaajarneqarsimanersut.

§ 24-mut

Inummut innarluutilimmut tapersersuinissaq pillugu aalajangiisoqannginnerani kommunalbestyrelsip allakkatigut iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissamut pisussaaffeqarnera aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnermi, kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut suliniuteqarnissamut siunnerfiit sukumiisumik isumaliuutersuuteqarfigissagai, taamaalillunilu aallaqqaammulli tapersersuinissaq naapertuunnerpaaq aallartinneqassasoq qulakkeerneqassaaq, taamaaliornikkut suliniuteqarnermi anguniagassat ersersinnerulerlugit aamma ataqatigiisumik tamakkiisumillu isiginnittumik suliniuteqarnissaq qulakkeerneqarluni.

Iliuusissatut pilersaarut erseqqissuusariaqarpoq inunnullu ataasiakkaanut tunngasariaqarluni, tamannalu aqqutigalugu inuk kiisalu akisussaatitaasoq inuillu oqartussaasut attuumassutillit allallu suliniummi malinnaanissamut periarfissillugit, inuullu unammilligassaasa aaqqiissuteqarfiginiarnissaannut namminneerlutik peqataatillugit. Taamaaliornikkut inuup innarluutillip suliniuteqarnermut tapersersuinissaata, aammalu akisussaatitaasoq allallu isumassuisut suliniuteqarnermut akuersaarnissaasa, ataqqinninnissaasa tapersersuinissaasalu qulakkeernissaa, annertunerpaamik taamaaliornikkut kissaatigineqarpoq. Suliniutigineqartoq tamanut isiginnittuussappat ilaatigut inummi innarluutilimmi taassumalu qanigisaani nukissat suut pigineqarnersut isummerfigineqartussaassaaq.

Aalajangersakkami imm. 1, nr. 1-6-imi allattorsimapput pisuni qanoq ittuni kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaanik pisussaaffiliinerit.

Nr. 1-imut

Qulaajaaneq tassaavoq tunngavik, inuup innarluutillip tapersersorneqarnissaa pillugu aammalu suliniutit pillugit iliuusissatut pilersaarusiornissamut.

Nr. 2-mut

Tapersersuineramik aallartitsisoqarnissaa imaluunniit najugaqarfimmi neqeroorummi najugaqalernissaaq pillugu aalajangiisoqannginnerani iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq. Tassani ataatsimut nassuiaatigineqassapput siunertaq aammalu tapersersuinerimi periusissat aamma imaluunniit najugaqarfimmi neqeroorut, inuup innarluutillip pisariaqartitaanik naammassinnissinnaasoq.

Nr. 3-mut

Iliuusissatut pilersaarut allanngortinneqassaaq tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq allanngorpat. Tapersersuinissamik pisariaqartitsineq atuukkunnaarsimappat aammalu tapersersuut unitsinneqartariaqarpat, tamanna aamma allanngortinneqarsimasumi iliuusissatut pilersaarummi takuneqarsinnaassaaq.

Nr. 4-mut

Kingusinnerpaamik qaammatit 6-it sioqqullugit meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersorneqartup, atuarfimmi aallartinnissaaq sioqqullugu, iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassaaq. Meeqqap innarluutillip atuarfimmi aallartinnera pissutigalugu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq allanngorsinnaavoq. Qaammatit 6-it piffissatut naleqquttutut isigineqarput iliuusissatut pilersaarutip suliarinissaanut.

Nr. 5-imut

Kingusinnerpaamik qaammatit 12-it sioqqullugit meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersorneqartup, atuarfimmi ingerlaarnerata naammassineqarnissaa sioqqullugu, iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassaaq. Meeqqap suli inersimannginnera pissutigalugu iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassaaq, nalilersorneqassammata tapersersuineri periusissat suut meeqqap pisariaqartitaanik naammassinnissinnaanersut. Qaammatit 12-it piffissatut naleqquttut isigineqarput, tassami meeqqamut efterskolemiinneq imaluunniit piginnaasanik ineriartortitsineq allatigut neqeroorutigineqarsinnaammat.

Nr. 6-imut

Kingusinnerpaamik qaammatit 12-it sioqqullugit meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersorneqartup, 18-inik ukioqalernerata sioqqullugu, iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassaaq. Aalajangiiffigineqassaaq tapersersuineri periusissat suut inuusuttup pisariaqartitaanik naammassinnissinnaanersut, inuusuttup inersimasunngornermini.

Iliuusissatut pilersaarut suussusaa apeqqutaatillugu, pisariaqanngitsumik iliuusissatut pilersaarut nutaaq suliarineqarsinnaanngilaq, tassami pioreersoq paasissutissanik nutaanik naliliinernillu nutarterneqarsinnaammat.

§ 25-mut

Imm. 1-imut

Iliuusissatut pilersaarummi inuup innarluutillip pineqartup taassumalu massakkut atugarisai aallaavigineqassasut imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq.

Iliuusissatut pilersaarut siunertaasup allassimaneranit annertunerussanngilaq. Misissuineri sapinngisamik paasissutissat pigineqareersut ilanngunneqartassasut tassani ilaatigut anguniarneqarpoq, soorlu inuup isumassuisuneersut kiisalu allanit inuup massakkut atugarisaanik ilisimasaqartuneersut.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi iliuusissatut pilersaarut sunik imaqassanersoq aalajangersarneqarpoq.

Iliuusissatut pilersaarummi siunertaq tapersersuinermilu suna anguniagaanersoq nr. 1-imi aalajangersarneqarpoq. Siunertaq inummut innarluutilimmut sullissineri pingaarnertigut

siunertatut paasineqassaaq, anguniagassamili isumaginninnikkut suliniutigisat aalajangersimasunik angusassat pineqarput.

Tapersersuineq qanoq ittoq anguniakkap anguneqarnissaannut pisariaqartinneqarnersoq iliuusissatut pilersaarummi allassimassasoq nr. 2-mi aalajangersarneqarpoq. Anguniagassat immikkuullarissuussapput aamma tigussaasuussapput, taamaalilluni anguniagassap angunissaanut suut piviusunngortinneqarsimanersut erseqqarissammat. Taamaattumik anguniagassat piviusorsioruussapput, piffissap aalajangersimasup iliuusissatut pilersaarummi suliniuteqarfiusussatut taaneqartup ingerlanerani anguneqarsimanissaat naatsorsuutigineqarsinnaalluni.

Nr. 3-mi 4-milu iliuusissatut pilersaarummi tapersersuinerup tunniunneqartup naatsorsuutigisatut sivilissusissaa taaneqassasoq kiisalu malitseqartitsineq pissanersoq taaneqarput. Tamanna taamaasilluni iliuusissatut pilersaarummi allanneqassaaq, qaqugu ikiorsiissutit ataasiakkaat naammassineqarnissaat imaluunniit nalilersorneqarnissaa naatsorsuutigineqarnersut, kiisalu ikiorsiissummik nalilersuisinnaanissaaq siunertaralugu qanoq akulikitsigisumik nangitsisarnissaaq pisassasoq. Inuup pineqartup maanna pisariaqartitai tunngavigalugit kommunalbestyrelsimit ingerlaavartumit nalilersuiffigineqartartoq aamma nutarterneqartartoq, iliuusissatut pilersaarutit ineriartortuutut sakkuulernissaa tamatuma qulakkiissavaa.

Inatsisartut inatsisaat manna malillugu iliuusissatut pilersaarut malillugu tapersersuineq ingerlanneqartoq inatsit alla malillugu tapersersuisinnaanermut ataneqartillugu isiginiarneqassasoq nr. 5-mi aalajangersarneqarpoq. Taamaannerata ataqatigiissaarneqartumik tamakkiisumik isiginnittumik sulianut naleqquttumik ilisimasallit allat suleqatigalugit suliniuteqarneq qulakkiissavaa. Iliuusissatut pilersaarut taamaalilluni suleqatigiinnermut sakkuussaaq, suliaqqarfiit assigiinngitsut tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnermut peqataasut akornanni suleqatigiinnerannik pitsanngorsaaqataasinnaasoq, kiisalu sullissit ataasiakkaat, inuup nammineq, taassumalu ilaqaataa inummullu atatillugu inuit suliaqartussat akornanni atorneqarsinnaasoq.

Iliuusissatut pilersaarut taamaalilluni siunertamik tapersersuinerummullu suliniutinut angusassat pillugit assigiimmik suleqatigiit paasisimasaqalernissaannut atorneqarsinnaavoq.

Pissutsit immikkut ittut tapersersuinerumut pingaaruteqarsinnaasut ilanngunneqartassasut nr. 6-mi aamma aalajangersarneqarpoq, matumani ilaqqat attaveqarfiillu, ilinniagaqarneq aamma suliffeqarneq kiisalu inuttut ikiorserneqartarneq katsorsartinneqarnerlu il.il. ilanngullugit.

Inuup iliuusissatut pilersaarummut nammineq oqaaseqaatai iliuusissatut pilersaarummut ilanngunneqartassasut nr. 7-imi aalajangersarneqarpoq. Taamaalilluni siunissaq pillugu inuup innarluutillip nammineq kissaatai eqqarsaataalu ilanngunneqassapput.

Imm. 3-mut

Iliuusissatut pilersaarummik suliaqarneq sapinngisamik inuk nammineq, akisussaataasooq allallu isumassuisut imaluunniit angajoqqaatut oqartussaasua meeraq tassani pineqarsimatillugu oqaloqatigalugit aamma suleqatigalugit ingerlanneqassasooq aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq. Inuk aallaaviatigut nammineq isummaminik isummersuutiminillu oqaatiginissinnaanissamut periarfissaqassaaq, pineqartup pisinnaasaqarnera, ukioqqortussusaa inerisimassusaalu peqqissaartumik mianerineqassallutik.

Innarluutillit pillugit Isumaqatigiisummi aalajangiinissanut suliat ingerlaneranni inuit innarluutillit imminnut tunngasunik aalajangiinerni akuutinneqarnissamut periarfissaqartariartut pillugu aalajangersagaq piviusunngortitsineruvoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi § 23-mut nassuiaatit innersuussutigineqarput, tassani peqataatitsineq aamma inunnik innarluutilinnik oqaloqateqarnermut tunngasut itinerusumik suliarineqarsimapput.

Imm. 4-mut

Qulaajaanerup naammassineqarneranit qaammatip ataatsip ingerlanerani iliuusissatut pilersaarut saqqummiunneqarsimassasooq aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Qulaajaanerup suliarineqareernerata kingorna iliuusissatut pilersaarutip suliarineqarnissaanut qaammatip ataatsip iluani piffissaliussaq piffissatut naleqquttutut isigineqarpoq.

Imm. 5-imut

Innarluutilimmut iliuusissatut pilersaarut atorlugu inummut tunngasut attuumassutillit najugaqarfissatut neqeroorummut inuup innarluuteqartup innersuunneqarfianut ingerlasussat tunniunneqartassasut aalajangersakkap imm. 5-iani aalajangersarneqarpoq. Iliuusissatut pilersaarummik ilisimanninneq siunnerfilimmik suliniuteqarnermut iluaqutaassasooq naatsorsuutigineqarpoq, tassani suleqataasut akuutinneqartut tamarmik anguniakkat assigiit angunissaannik sulissutiginnissallutik. Iliuusissatut pilersaarummik ilisimatitsinermi tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnissamut tunngaviusut eqqarsaataasut, aamma najugaqarfissatut neqeroorummi piviusunngortinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq. Iliuusissatut pilersaarutip ilai suut tulluuartuunersut taamaalillutillu najugaqarfissatut neqeroorummut tunniunneqartussat pillugit tamatigut immikkut tigussaasumik naliliinerit tunngaviusassapput.

Imm. 6-imut

Kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarutaa inummut innarluutilimmut kiisalu pisariaqarpat taassuma angajoqqaatut oqartussaasuinut imaluunniit akisussaataasumut tunniunneqassasut aalajangersakkami imm. 6-imi aalajangersarneqarpoq.

Kommunalbestyrelsip tassunga atatillugu iliuusissatut pilersaarummi imaritinneqartut pillugit pineqartumut iliuusissatut pilersaarummik tunniussiffiusussamut tamatigut ilisimatitsisassaaq. Tamatuma inummut annertusisamik ilitersuinissamut pisussaaffiunissaa pillugu piumasaqaatitut isigineqassaaq. Ilisimatitsineq oqaatsit aammalu periaaseq inuup pisinnaasaqarneranik, ukiuanik inerisimassusaanillu mianerinnittoq atorlugit pissaaq, taamaalilluni inuup atassuteqaatigineqartut paasissallugit.

*§ 26-mut***Imm. 1-imut**

Oqartussat taaneqartut arlallit suliani pineqartuni inummut paasissutissanik avitseqatigiittarnissaat ingerlatitseqqittarnissaallu aalajangersakkami imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, soorlu inummut paasissutissat mianernartut. Suliaqartut suliaq aalajangersimasoq pillugu suliaasaqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni suliaqartunik allanik oqaloqateqartarnissartik akulikitsumik pisariaqartilertarmassuk aalajangersakkami tunngaviuvoq. Taamaalilluni inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmi suliaqartut suliaq aalajangersimasoq pineqartoq pillugu suliaqarneranni tapersorsorneqarnissaat kiisalu sulianik ingerlatsinerisa pitsaassusaanik ineriartortitsinissaaq aalajangersakkami siunertaavoq.

Paasissutissanik katersuinerup suliap suliarineqarneranut pingaaruteqarnissaa piumasaqaataavoq aammalu siunertaq erseqqarissumik piviusorsioertumik tunngaveqassasoq piumasaqaataalluni. Tamatuma saniatigut paasissutissat katersorneqartut suliamut attuumassuteqartuussapput anguniakkallu angunissaanut paasissutissat pisariaqartuinnaat sinnerlugit katersuisoqassanngilaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq taamaallaat oqartussaasut aalajangersakkami taaneqarsimasut akornanni pisinnaavoq.

Aalajangersagaq inuit pillugit paasissutissanik suliarinnittarnermut malittarisassanik erseqqissaataavoq, aammalu Inatsit nr. 429, 31. maj 2000-imeersoq (matuma kingorna Inunnut paasissutissanut inatsit) naapertorlugu, Kalaallit Nunaannut Peqqussut nr. 1238, 14. oktober 2016-imeersoq kiisalu Peqqussut nr. 898, 26. juni 2023-meersoq aqqutigalugit atuutilersinneqarsimasumi, §§ 6-8-mi aalajangersakkanit malinneqarluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq, aallaavittut paasissutissanik oqartussaasut akornanni avitseqatigiissutigineqarnissaat inuup innarluutillip, taassuma akisussaatitaasuanit imaluunniit angajoqqaatut oqartussaassusilinnit akuersissuteqarneranik pisariaqartitsisoqassasoq, tak. imm. 3. Akuersissuteqarneq qulakkeerinnissinnaavoq, suliami paasissutissat pingaarutillit tamaasa suliap suliarineqarnerani atorneqarsinnaanissaat, taamaalilluni suliamut immikkut ilisimasallit assigiinngitsut akornanni suliaqarnermi paasissutissatigut tunngavissaqarluarlutik oqaloqatigiissinnaassallutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap imm. 2-ani aalajangersarneqarpoq, akuersissuteqarneq imm. 1 naapertorlugu itigartinneqarpat imaluunniit allanik pissuteqarluni akuersissummik pissarsinissaq periarfissaanngippat, inummut tunngasut paasissutissat, ilanngullugit paasissutissat inummut immikkut ittumik tunngasut, avitseqatigiissutigineqarsinnaasut, suliap pissusai, ilanngullugu inuup inatsisitigut illersorneqarnissaa eqqarsaatigalugu tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat. Assersuutigalugu meeqqap innarluutillip angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pillugu suliami, meeqqap nakuuserfigineqarsimanera imaluunniit kannguttaatsuliorfigineqarsimanera pissutigalugu, meeqqap pitsaanerpaamik iluaqutissaa eqqarsaatigalugu suliamut immikkut ilisimasallit paasissutissanik avitseqatigiissinnaanissaat pisariaqartinneqarsinnaavoq, angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaatitaasoq akuersissuteqanngikkaluarpataluunniit.

§ 27-mut**Imm. 1-imut**

Pissassarfiup suliami aalajangersimasumi kommunalbestyrelsimut siunnersuineranut ilaatillugu, inuk pillugu paasissutissat, matumani inuk pillugu paasissutissat mianernartut, suliap suliarineqarneranut pingaaruteqarpata, kommunalbestyrelsip Pissassarfimmud ingerlateqqissinnaagai imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq. Tamanna siunnersuisarneq pillugu suliani aamma piginnaanngorsarneq imaluunniit piginnaanngorsaqqqinneq pillugit suliani pingaaruteqarsinnaavoq. Paasissutissat suliamut pingaaruteqartut kisimik ingerlateqqinneqarsinnaapput.

Imm. 2-mut

Inunnut paasissutissat ingerlateqqittarnerat, soorlu pingaartumik inummut paasissutissat mianerisariallit, aallaaviatigut inuup innarluutillip, taassumunnga angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaatitaasup akuersisimanissaat pisariaqartinneqarmata imm. 2-mi erseqqissarneqarpoq. Aalajangersakkami Inatsisartut inatsisaat manna inunnut paasissutissat pillugit

inatsimmi §§ 6-8-imi aalajangersarneqartut naapertorlugit inummut paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu maleruagassanut ilaasoq erseqqissarneqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi imm. 2 malillugu akuersisarneq pillugu piumasaqaatip mininneqarsinnaanera aalajangersarneqarpoq.

Inuk suliami pineqartoq imaluunniit suliami pineqartumi angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaataitaasoq akuersissuteqarsimanngippata imaluunniit allamik pissuteqartumik akuersinissaq pissarsiarineqarsinnaasimanngippat, taava kommunalbestyrelse inuit ataasiakkaat pillugit paasissutissanik ingerlatitseqqiisinnaatitaavoq, soorlu innuttaasup inatsisitigut illersugaanissaa pisariaqartinneqartillugu suliamilu pisussat pisariaqartissimappassuk inummut paasissutissat mianerisariallit Pissarsiffimmukartussat.

Kommunalbestyrelse suliap qanoq ittuunera aamma pissusiviusut tunngavigalugit akuersissuteqartoqarani paasissutissanik ingerlatitseqqiisoqarsinnaaneranut tunngavissaqarnersoq pillugu naliliisussaavoq.

Inummut innarluutilimmut tapersersuisoqartarnissaa pillugu suliaq pisariusoq pineqarsimatillugu, tassanilu kommune suliamik suliarinninnissamut sulinikkut pisariaqartinneqartunik piginnaasaqarsimatinnagu, kisiannili angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaataitaasoq inummut innarluutilimmut paasissutissanik ingerlatitseqqinnissamut akuersiumasimanngippata, suliami pisussat, pingaartumik nalilersuilluareernikkut meeqqap pitsaanerpaamik pineqarnissaa eqqarsaatigalugu, akuerseqqaarnani Pissarsiffimmut ingerlatitseqqiisarnissamut tunngaviliisinnaapput.

Aamma kommune suliassarpassuarnik suliarineqarsimanngitsunik suliassaqaarsimappat kommunilu Pissassarfimmit ikiorneqarnissamik kissaateqarpat, kisianni innuttaasut attuumassuteqartut tamarmik akuersissutaasa pissarsiarinissaat suliassat amerlassusiat pissutigalugu naleqqussorineqanngippat, innuttaasut pisariaqartitaannut naapertuuttumik tapersersorneqarnissaat isiginiarlugu Pissassarfimmut inummut paasissutissanik, matumani paasissutissat mianernartut, akuersissummik pissarsiaqaqqaanngikkaluarluni ingerlatitseqqinneq tunngavissaqarsinnaavoq.

Assersuutissat tamakku tamakkiisuunngillat. ”Suliami pisussat” suliamiit suliamut pisussat tigussaasut piffissami tassani pigineqartut aallaavigalugit nalilersortariaqassapput.

§ 28-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami kommunalbestyrelse innersuussisarfik aqutigalugu inummut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik utaqqisumut aaqqiissutaagallartussamik nassaarnissaanut pisussaaffeqarnera erseqqissarneqarpoq. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup aaqqiissutaagallartoq atorlugu qulakkeertuassavaa inuk innarluutilik piaartumik ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik neqeroorfigineqassasoq, neqeroorummilu inummi innarluutilimmi pisariaqartitat piareersimaffigineqassapput. Kommunalbestyrelsip inummik innarluutilimmik inissiigallarnerani inummi innarluutilimmi pisariaqartitanik kissaatinillu maluginninniartoqartassaaq. Inuup najugaqarfiata eqqaani aaqqiissutaagallartussamik nassaarniartoqassaaq, tamakkulu immikkut pisariaqartitanut meeqqap atugarisinnaasaanut piareersimassapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq, utaqqiisaasumik inissiivik tassaasinnaasoq nammineq angerlarsimaffik imaluunniit kommunip najugaqarfimmi neqeroorutaa utaqqiisaasumik tapersersuineramik aaqqissuussinernik imalik, inuup innarluutillip pisariaqartitaanik immikkut ittunik naammassinnissinnaasoq.

*§ 29-mut***Imm. 1-imut**

Imm. 1-imi ersippoq kommunalbestyrelsip aningaasaqarnikkut tapersersuineramik tunniussissasoq qanigisamut, inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimini najugaqartup ulluinnarni isumassorneqarneranik isumaginnittumut.

Pisuni ulloq unnuarlu neqeroorummut inissiinissaq aappaattut qinigassatuaalersillugu, aalajangersagaq manna nalinginnaasumik atorneqartassaaq.

Inummut innarluutilimmut nammineq najugarisamini najugaqartumut isumassuineq tunniunneqassammat aammattaaq piumasaqaataavoq. Taamaalilluni inuk ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat aalajangersagaq malillugu tapersersuisoqarsinnaanngilaq.

Aalajangersagaq amerlanertigut qanigisaasunut atorneqartassaaq, soorlu assersuutigalugu angajoqqaanut meeqqamut innarluutilimmut isumassuisut aamma aappatut katissimasaq imaluunniit aapparisaq katissimasamut imaluunniit aapparisaq innarluutilimmut isumassuisartut.

Isumassuilluni suliassanut angerlarsimaffimmi suliassanut pisariaqartinneqartunut inuttut ikiuisarneq tapersersuisarnerillu ilaapput, soorlu inuttut eqqiluisaarnissamut ikiorneqarneq, taakkununga uffarnerit, qanikkut kigutitigullu eqqiluisaarnarit, kukiiaanerit umiiaanerillu,

atialsersuinerit atisaajaanerillu, perusuersarfiliarnerit, amerissaanerit, timikkut atorlugit ikiuutitut ikiorneqarneq ilaapput, soorlu alersit ikiuutaasut, aammalu atisanik errorsinerit, erruinerit, eqqiaanerit nerisassiornerillu. Aallaaviatigut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu inatsisikkullu tunngavigisaq tunngavigalugu malittarisassat malillugit suliassat sularineqarnissaannut tapersersuiffiqineqartussaagaluartunut taarsiullugu inuup ulluinnarni isumassuinerimik ingerlataqartup aningaasatigullu taperseerineqartup suliassat sularisassavai.

Kommunalbestyrelsip piviusumik nalilersuineq tunngavigalugu aallaaviusoq taanna saneqqussinnaavaa aammalu suliassanut immikkuullarissumik killissalersorneqartunut, immikkorluinnaq ittunut ilassutaasumik tapersersuisinnaalluni. Tamanna, inuk innarluutilik ilinniarsimasumit sularineqartariaqartumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat, taamaallaat naleqqutissaaq. Kommunalbestyrelse aamma oqartussaasut allat attuumassuteqartut, aalajangersagaq manna malillugu aningaasaqarnikkut tapersersuisoqarsimanera apeqqutaatinnagu, allatut iluseqartunik tapersersuissapput. Aalajangersagaq manna malillugu isumassuinnissamut aningaasatigut tapersersuisinnaaneq assersuutigalugu angerlarsimaffimmi ikiorteqartarnermik peqqinnissaqarfimmiit tunniunneqartussamik taarserneqarsinnaanngilaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi ersippoq aningaasaqarnikkut tapersersuutit imm. 1 naapertorlugu qanigisamut, inuup innarluutillip ulluinnarni isumassorneqarneranik isumaginnittumut, kommunalbestyrelsip qanigisamik atorfinitsitsinera aqqutigalugu tunniunneqassasut. Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip pisariaqartitsinera aammalu Inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit inatsisit allat malillugit tapersersuinnissamut periarfissat allat tunngavigalugit, sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunneri atorfinitsitsiviusussat aalajangersassavai, taamaattoq sapaatip akunneranut amerlanerpaamik nalunaaquttap akunneri 40-t. Nalunaaquttap akunnerisa amerlassusaat, inuup tapersersuiffiqineqarnissamik pisariaqartitsineranik piviusumik nalilersuineq, aammalu suliassat suut sularineqarnissaat tunngavigalugit aalajangersarneqassapput. Inoqutigiinni ilaasut allat nalinginnaasumik angerlarsimaffimmi sullissinermi peqataassasut, nalilersuinerimik piumasaqaatinut ilaatinneqassapput. Taamaammat suliassat nalinginnaasumik inoqutigiinni ilaasut allat pisussaaffigisaasa sularinissaannut aningaasanik tapersersuisoqarsinnaanngilaq. Tamanna, aalajangersagaq manna malillugu isumassuinerimik suliassaq inoqutigiinni ilaasumit imaluunniit qanigisaasumit allamit isumagineqarnera apeqqutaatinnagu, atuutissaaq.

Imm. 3-mut

Inummut innarluutilimmut qanigisaasup atorfinitsinneqarnissaa akissarsiaqartinnissaalu pillugit aalajangersakkanik sukumiinerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerat aalajangersakkatigut erseqqissarneqarpoq.

§ 30-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq malittarisassiorfiuvoq, tassalu kommunalbestyrelse inummut innarluutilimmut inummik qanigisaasumik aammalu suliffinnut attuumassutilimmik atorfinitsitsisinnaassasoq, matumani kommunalbestyrelse ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik tulluurtumik nassaarnissamik utaqqisimatillugu imaluunniit qulaajaanit ilaannik imaluunniit iliuusissatut pilersaarut amigaaqartoqartillugu aammalu:

- 1) angerlarsimaffiup avataani inissiiffiugallartussaq allatut qinigassaappat,
- 2) paarsaqarnissamut atugassarititaasut pilersinnissat pillugit illuatungeriit isumaqatigiissimappata aamma
- 3) kommunalbestyrelsip inuup pineqartup qanigisamik paarsaqartup eqqarsaatigisassanut pingaarutilinnut akerliunnginnissaa nalilerpagu.

Paarsaqartitsinermi aamma isumassuinnissamut suliasat immikkut ittut ilaasinnaapput, soorlu napparsimavimmi suliaritinnerni peqataanerit, sulinikkut isumaginninnikkullu tapersersuinnermut atuuffiit allallu.

Qanigisaasutut isigineqarsinnaapput assersuutigalugu aappaq, inooqatigisaq, meeqqat, angajoqqaat kiisalu allat qanimut attuumassuteqartut, taamaattumik paarsineq isumassuinnerlu pineqartumit isumagineqarnissaa pissusissamisuugunarlu. Piumasaqaataannngilaq najugaqatigiinneq siusinnerusukkut paarsinissamik aaqquissuussinnermut sioqqullugu pisimasoqarsimassasoq. Taamaattorli naatsorsuutigineqarpoq najugaqatigiiffik imaluunniit illugiit imminnut qanittumi najugaqarnissaat, taamaalilluni siunertaq anguneqarsinnaaqqullugu.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq una aalajangersaavoq, qanigisaq kommunalbestyrelsimut atorfinitsinneqassasoq kommunimi, tassani inuup innarluutillip najugaqarfigisaani.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq, qanigisaq qaammatit 6-it tungaanut atorfinitsinneqarsinnaasoq inuup innarluutillip paarineqarnissaa siunertaralugu. Paarineqarnissap piffissaa qaammatinik 3-nik sivitsorneqarsinnaavoq, immikkut ittumik pissutsit tamanna pisariaqartippassuk. Paarineqarnissaq qaammatinut tamakkerlugu agguarneqarsinnaavoq. Paarineqarnissaq aamma piffissanut sivikinnerusunut agguarneqarsinnaavoq.

Piffissamik killiliinnermut tunngaviliunneqartumut pissutaavoq aaqquissuussinnermi paarsaqarnissamut periarfissaqartitsinissap anguniarneqartussaanera, taamaaliornikkut angerlarsimaffiup avataani

ataavartumik inissiisoqarnissap eqqissilluni isummerfiginissaa periarfissaqarniassammat, taakkunanilu tassunga atatillugu suliasat suliarisariaqakkat aamma misigissutsikkut oqimaatsorsiornerit imaluunniit napparsimaruloortoqarnerani allatulluunniit pisoqarnerani utaqqiisaasumik paarsaqarnermi isumassuinissamilu suliasat ilaapput. Aaqqissuussinermi angerlarsimaffimmi sivisuumik imaluunniit ataavartumik paarsisarnissat siunertarineqanngillat.

Piffissaq paarsinermut atorneqartoq tamatumunnga pissutsit immikkut ittut pisariaqartissimappassuk qaammatit 3-t angullugit sivitsuiffigineqarsinnaavoq. Paarsineq qaammatinut ilivitsunut agguarneqarsinnaavoq. Sulisitsisumik qanigisaasup paarsarinissaanut sulinngiffeqarallarnissamik tunniussisumik isumaqatigiissuteqareernikkut inummut innarluutilimmut paarsineq piffissanut sivikinnernut agguarneqarsinnaavoq.

Assersuutigalugu immikkut ittumik pissutsit, paarsinermut sulinngiffeqarnerup sivitsorneqarnissaanut tunngavilersuutigineqarsinnaasut, tassaasinnaapput katsorsaanermik nutaamik imaluunniit naatsorsuutigineqarnermit sivisunerusumik pisariaqartitsisoqalersimanera. Assersuut alla tassaavoq inuunermik sivitsorsaataasinnaasumik katsorsaaneq, tassa katsorsaaneq, tassani ajorunnaarnissamik, pitsanngorsarnissamik imaluunniit annikillisaanissamik naatsorsuutigisaqanngitsoq, kisiannili taamaallaat inuunermik sivitsorsaataasinnaasoq. Paarsinermut aaqqissuussineq qaammatinik 3-nik tungaanut sivitsorneqarsinnaavoq, nalinginnaasumik inuup innarluutillip suli terminalimik inissisimaffimmiinnginnerani aammalu paaqutarineqarnissamut aaqqissuussinissamut periarfissaqarsinnaatillugu. Naliliinermi paarsinermut piffissap sivitsorneqarnissaanut tunngavissaqarnersoq, inuunermik sivitsorsaataasinnaasumik katsorsaanerup pissutigalugu, nakorsap naliliinera ilanngunneqassaaq. Paarsinermut piffissap sivitsorneqarsinnaanera isumaqarpoq, immikkut ittumik pisoqartillugu paarsineq amerlanerpaamik qaammatit 9-t tungaanut sivisussuseqarsinnaasoq.

Assersuutigalugu katsorsaanermut pilersaarut taamatut aaqqissorneqarsinnaavoq, piffissat aalajangersimasut ingerlaneranni paarsinissamik aaqqissuussinissamik pisariaqartitsisoqarluni. Assersuutigalugu napparsimmavimmi uninnganissaq sioqqullugu paarsinissamik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq aammalu uninngareernerup kingorna aamma paarsinissamik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq. Paarsinermut aaqqissuussineq taamaattuni marlunnut paarsinissamut piffissanut agguarneqarsinnaavoq, akornanni piffissaqarluni, tassani inuup innarluutillip napparsimmavimmi uninnganera. Kommunilli paarsinermut pilersaarutip nalilersornerani eqqarsaatigissavaa, innarluut imaluunniit napparsimaneq tunngavigalugu immikkut ittumik pissutsit atuunnersut, taakku pisariaqartitsilersitsinersut qanigisap peqataasarnissaanik misissuinerup, katsorsaanermut imaluunniit napparsimmavimmi uninnganermut atatillugu, assersuutigalugu ukiut, nukillaarsimanerup, eqqarsartaatsikkut ineriartornermik kinguarsimanerup il.il. pissutigalugit inuup innarluutillip tungaani.

Imm. 4-mut

Qanigisaasut atorfinitsinneqarnissaanut akissarsiaqartinneqarnissaanullu malittarisassanik sukumiinerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassasut aalajangersakkatigut nalunaarutigineqarpoq.

§ 31-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq immikkut ittumik pisoqartillugu aammalu suliap pineqartup peqqissaartumik suliamullu tunngatillugu naliliiffigineqarneratigut, kommunalbestyrelsi § 30 naapertorlugu tapersersuineramik akuersissuteqarsinnaasoq qanigisap angerlarsimaffimmi paarsinissaanut piffissami aalajangersarneqarsimasoq § 30, imm. 3 naapertorlugu qaangerlugu. Kommunalbestyrelsi assersuutigalugu piffissamut qaammatit 12-it tungaanut ataatsikkoortillugit akuersissuteqarsinnaavoq piffissap § 30, imm. 3-mi aalajangersarneqarsimasup saniatigut. T Taamaasilluni tapiissutinik aallarniutaasunik katillugit qaammatit 21-it akuersissuteqartoqarsinnaavoq.

Kommunalbestyrelse tapersersuinissamut sivitsuiffiusumut akuersinissamut piumasarineqartunik peqqissaarluni nalilersuisimassaaq.

Imm. 2-mut

Qanigisaasup angerlarsimaffimmi paarineqarnissaa tulluarnepaatut isigineqarsimappat imm. 1 malillugu tapersersuineq taamaallaat akuerineqarsinnaasoq aammalu suliatigut tunngavilersuineq angerlarsimaffiup avataani paarsinissamut periarfissanik tulluartunik nassaassaqaannginneranut inerniliiffiusoq pigineqarsimassasoq aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Taamaasilluni assersuutigalugu kommunimi najugaqarfissatut neqeroorummi, ulloq unnuarlu neqeroorummi pisariaqarsimappalluunniit utoqqaat illuani tulluartumik paarsinissamut periarfissaqarnersoq misissorneqartussaassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq, imm. 1 naapertorlugu tapersersuineramik sivitsuineq, ataasiartumik piffissami qaammatit 12-it tungaanut akuersissutigineqarsinnaasoq. Sivitsorneqarnerit allat aatsaat akuersissutigineqarsinnaapput, piumasaqaatit imm. 2-miittut suli naammassineqarsimappata.

§ 32-mut

Ingiaqatiginnittup tapersersortitullu ikiortip allaassutigaa, tapersersortitut ikiorti ingiaqataaginnartussaannngimmat, kisianni perorsaanikkut suliniuteqartussaalluni. Inuup

tapersersuisup suliassanut assersuutigalugu kulturikkut aaqqissuussanut imaluunnit pisiniarnermut ingiallortaasarnissaa ilaapput, kisiannili inuk tapersersuisoq ingiallortaanermut atatillugu perorsaanikkut suliniummik ikiorsiissaaq. Taamaattumik tapiissuteqarneq tapersersortitut ikiortitut ilusilik, inuk innarluutilik perorsaanikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat aammalu ingiaqateqarnissaaq kisiat pisariaqartissimanngippagu, tapersiissutigineqassaaq. Tapersersortitut ikiortip tapersiinertut iluseqarneranik aammalu taamaallaat inunnut annertuumik timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakinnerulersimasunuinnaq ikiorsiissutigineqarsinnaasoq tamanna erseqqissarneqarpoq. Inummut innarluutilimmut ingiallortaanerit aamma inuk tapersersortaasoq aqutugalugit tapiissutinik tunniussisoqarsinnaavoq.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi ersippoq kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisup inooqatigiinnermut perorsaanermut tunngasumik tapersersorneqarnissaanut tapersersortimik neqeroorfigissagaa, taamaalilluni nammineq angerlarsimaffimini, najugaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit utoqqarnut inissiami imminut nammineerluni ingerlasinnaaqqullugu. Inuup innarluutillip pisariaqartitai apeqqutaatillugit tapersersorti tapersersuinnermik tunniussisinnaavoq, assersuutigalugu angerlarsimaffiup avataani ingerlanermi, ilaatigut pisiassanik pisiniarnermi, aaqqissuussanut peqataaniarnermi, bankimut ornigunnermi imaluunniit allatigut. Inooqatigiinnermut perorsaanermut tunngasumik tapersersuineq taamatut tunniunneqassaaq, inuup innarluutillip sapinngisamik innarluutitaqanngitsut assigalugit ingerlatsinissaa aammalu sammisanut peqataasinnaanissaa qulakkeerniarlugu.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi ersippoq Naalakkersuisut tapersersorti pillugu imm. 1 naapertorlugu erseqqinnerusumik maleruagassanik aalajangersaassasut. Maleruagassat erseqqinnerusut nalunaarummi aalajangersarneqassapput.

§ 33-mut

Imm. 1-imut

Inummut innarluutilimmut innarluuteqarnini pissutigalugu kisimiilluni angalaarsinnaanngitsumut Kommunalbestyrelsip qaammammut nalunaaquttap akunneri 15-it tikillugit ingiaqateqartitsisarnissamut pisussaaffia aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Tamatumunnga pisariaqartitsisoqartoq nalilerneqarpat Kommunalbestyrelse qaammammut nalunaaquttap akunneri 15-it sinnerlugit neqeroorsinnaavoq. Inuk innarluutilik ulluunerani unnuaanerani ingiallorteqartarnissamik pisariaqartitsisinnaammat erseqqissarneqassaaq.

Imm. 2-mut

Kommunalbestyrelsi Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffiup avataani ingerlanneqartuni sammisassanut aaqqissuussanullu ingiallorteqarnermik neqerooruteqarsinnaavoq. Taamaalluni ingiallorteqarnissanut nalunaquttap akunneri 15-it sinnerneqarsinnaapput. Sammisassat aaqqissuussinerillu peqatigiiffinni ataatsimiinnernik, isumasioqatigiinnernik, politikikkut ataatsimiinnernik il.il., innarluutilinnut pingaaruteqartutut attuumassuteqartunik imaqaarsinnaapput.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi ersippoq Naalakkersuisut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut ilagisarluni ingerlanneqartarnermut tunngasunik, ilanngullugit angalanermi ilagisartagaq qanoq annertutigisoq feriani aammalu sammisanut aaqqissuussanullu najugaqarfiup avataanni ingerlanneqartunut, ilagisartup angalanermi aningaasartuutai il.il. Maleruagassat erseqqinnerusut nalunaarummi aalajangersarneqassapput.

§ 34-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami meeqqap innarluutillip angajoqqaatut oqartussaasua imaluunniit oqartussaasui illoqarfimmut allamut nuullutik najugaqalerneranni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit aningaasartuutitut kommunalbestyrelsip matussusiinissamik neqerooruteqarsinnaanera eqqunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Kommunalbestyrelsip nutsernissamut ikiorsiisinnaanermik periarfissiisinnaanngornissaa aalajangersakkami siunertaavoq, ilaqutariit innarluutilimmik meerartallit nuunnissaat periarfissaqalerniassammata, taamaalluni meeqqap eqqortumik ikiorneqarnissaanik periarfissaat pitsaanerulerniassammata. Pisuni tamani periarfissaasoq oqaatigineqassaaq, aamma kommunalbestyrelsimiit angajoqqaatut oqartussaasut oqartussaasulluunniit nuunnissaat qaqugukkulluunniit pinngitsaaliissutigineqarsinnaanngilaq. Aalajangersagaq malillugu aningaasatigut tapersersuinissaq kommunalbestyrelsimut periarfissaq matumani kisimi aamma pineqarpoq kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliinissaq pineqarnani.

Nr. 1-3-mi piumasaqaatit tamarmik naammassineqareerpata aatsaat tapersersuineq tunniunneqarsinnaavoq. Taamaalluni siullertut ilaqutariit massakkut najugaanni meeqqap tapersersorneqarnissaminik isumassorneqarnissaminillu pisariaqartitsinera naammassineqarsinnaassanngilaq ajornakusoortumilluunniit naammassineqarsinnaassalluni. Inatsisit manna malillugu meeqqap pisariaqartitsinera siunissami najugassatut kissaatigineqartumi pitsaanerusumik naammassineqarsinnaassasoq aappaattut piumasaqaataavoq. Angajoqqaatut oqartussaassusillit nuukkumallutik erseqqissumik oqaaseqarsimanissaat naggataagut pingajuattullu piumasaqaataavoq. Angajoqqaatut oqartussasunit ilaquataasunillu kissaatigineqarpat, nuunnissamut

ikiorsiineq tunniunneqassasoq, kingullermi piumasagaammi erseqqissarneqarpoq. Taamaammat nuunneq kommunalbestyrelsimut naleqquttuunera taamaallaat pissutigalugu tunngavilersorneqassanngilaq.

Pisut ilaani meeqqap pisariaqartitai pitsaanerusumik tunniunnissaat pissutigalugu, inissiaqarfinni qullerpaamiit allerpaamut inissiaqarfiusuni assigiinni nuunneq pisinnaasarpog, assersuutigalugu meeraq innarluutilik ikiorsiissutitut kaassuartagaqarpat.

Imm. 2-mut

Meeqqamut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqartussamut aalajangiiffigineqartumut, meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaatut oqartussaasup oqartussaasulluunniit illoqarfimmut nuunnerannut, aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusernissaannut kommunalbestyrelsip neqerooruteqarnissamik periarfissaqarnera aalajangersakkap aammattaaq periarfissippaa. Imm. 1-imi tamanna pillugu nassuiaatit takukkit.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami § 34 imm. 3 nutaajuvoq. Aalajangersagaq kommunalbestyrelsimut periarfissiivoq inuinnut innarluutilinnut 18-inik ukioqalereersunut aningaasaqarnikkut tapersersuinissamik neqerooruteqarnissamut, najugaqarfiup nuunneqarnissaanut aningaasartuutinik matussutissanik, inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitai maannakkut najugaqarfimmi naammassineqarsinnaanngippata imaluunniit ajornakusoortumik naammassineqarsinnaappata, aammalu Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitai pitsaanerusumik naammassineqarsinnaappata siunissami najugaqarfimmi kissaatigineqartumi, kiisalu inuup innarluutillip imaluunniit akisussaataitaasup nammineq erseqqissumik nuunnissamik kissaateqarnera oqaatigisimappagu.

Assersuutigalugu inuk ajutoornermik imaluunniit nappaalanerup kingorna tassanngaannartumik innarluuteqalersimasog, taamaalilluni maannakkut najugaqarfik naapertuutinngitsog.

Assersuutigalugu nuunneqarsinnaasog illup iluani, quleriit qulaanniit quleriit ataanniittumut, inuup innarluutillip qamutitut assakaasulinnut atuisariaqalernera pissutigalugu.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsip aningaasaqarnikkut tapersersuinnermik neqerooruteqassasog najugaqarfiup nuunneqarnissaanut aningaasartuutitut, inuk najugaqatigiiffimmut imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumut kommunip avataaniittumut neqeroorfigineqartoq tassunga nuuppat. Aalajangersakkap siunertaraa qulakkeerneqassasog periarfissaq piviusog, inuup innarluutillip najugaqatigiiffimmut imaluunniit najugaqarfimmi

illersugaasumut kommunimi allamiittumut nuussinnaanissaa, tassani pisariaqartinneqartut periarfissat imaluunniit immikkut ilisimasat neqeroorutigineqarsinnaallutik.

Imm. 5-imut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq tapersersuutit § 34, imm. 3 naapertorlugu, inatsisit allat nuunnermi ikiorsiissutinik aalajangersagaqarfiusut salliuqqassasut. Assersuutigalugu Inatsisartut inatsisaanni pisortanit ikiorsiissutit pillugit aalajangersagaqarpoq nuunnermi ikiorsiissutit pillugit.

§ 35-mut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelse eqimattakkuutaarluni tapersersuinissaq kiisalu eqimattakkuutaarluni sungiusarnissaq kiisalu pisinnaasanik ineriartortitsinissamut tapersersorneqarnissaq pillugit aallartitsisinnaanera neqeroornissamullu tapiissuteqarsinnaanera aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq.

Imm. 2-mut

Taamatut neqeroorutini peqataasernerit ikiorneqartup massakkut pisinnaasaanut pitsaangortitsisinnaassasut imaluunniit pitsaaliuisinnaassasut, tassalu pisinnaasakinneruneq ajornersimassappat, kommunalbestyrelse nalilersuisimassasoq piumasarineqarpoq.

Eqimattakkuutaarluni tapersersorneqarnissaq pillugu neqeroornermi tapersersuisarnissat innutaasut pisinnaasaasa ineriartortinnissaannut tapersersuinerimik ilaqarsinnaapput, tassanilu inuit timikkut tarnikkulluunniit pisinnaasakinnerulernerit pissutigalugit aammalu innuttaasunut sammisassaqtitsinissamut peqatigiittarnissamullu neqeroorutit pissutigalugit neqeroorfigineqarnissamik pisariaqartitsisuussapput. Assersuutigalugu innuttaasunut tarnikkut imaluunniit ADHD-mik ajornartorsiutilinnut pisinnaasaqarnerulernissamut pikkorissaanerit imaluunniit inuit innarluutillit inuuniarnikkut pisinnaasaannut eqimattakkuutaarluni sungiusaanerit taaneqarsinnaapput.

Neqeroorutit nalinginnaasut sullitassanut aalajangersimasunut killeqartinneqanngillat. Taamaammat sullitassanut eqimattakkuutaarluni tapiissuteqarnissamik naammassinnissimasunut kommunalbestyrelse tapiissuteqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami malittarisassiuqqarpoq, eqimattakkaartumik tapersersuinerimut tapiissutit neqeroorutitut tunniunneqarsinnaasut, tassani eqimattaq inuk pineqartup ilaqutaanik ilaqarsinnaalluni. Eqimattakkaartumik tapersersuinerimut tapiissuteqartarnek ilaqutariinnut,

ilaqutariinni ilaqquttat ilaat ataaseq arlallilluunniit innarluummik atugaqalersimasunut neqeroorutigineqarsinnaavoq. Innarluummik atugaqalerneq tassaavoq innarluut nappaatip imaluunniit ajutoornerup kingunerisaannik pilersimasoq, tassa inunnguutsimiunngitsoq. Ilaqutariinnut eqimattakkuutaarnermik tunngaveqartumi tapersersuineq, tassani ilaqtariit ilaat imaluunniit arlallit innarluuteqalersimasut, tarnikkut ikiuinermik, inooqatigiinnermi atugarliornermik pinaveersaartitsisinnaasumik imaqarsinnaavoq aammalu inuup innarluutillip taassumalu ilaqutaasa piffissami ajornartorsiorfianni atugarissaarnerannik pitsanngorsaataasinnaasoq.

Imm. 4-mut

Eqimattakkuutaarluni ikiorneqarnissaq tapersersorneqarnissarlut pillugit neqeroortarneq pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaasut aalajangersakkatigut erseqqissarneqarpoq.

§ 36-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami inunnut ataasiakkaanut piffissami killilikkami tapersersuinerit aqqutigalugit neqeroorutit ilaapput, tamakkulu innuttaasunut tamanut pisinnaasakinnerulersimasunut tunniunneqarsinnaapput, kisiannili innuttaasut timikkut tarnikkulluunniit pisinnaasakinnerulersimasut imaluunniit innutaasut pisinnaasakinnerulernermik ineriartortitsinissamut aarlerinaatillit pingaarnertigut sullinniarneqarput.

Qaammatinut arfinilinnut qummut killiliinermut immikkut akuersissuteqartoqarsinnaanngilaq, neqeroorullu inummut pineqartumut ataasiaannarluni tunniunneqarsinnaavoq, tassalu taamatut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut tunngatillugu. Tamatuma kingorna tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoqarsimappat Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tapersersuineq alla attuumassuteqarsinnaasoq tunniunneqarsinnaassaaq.

Imm. 2-mut

Neqeroorut tiguisussap massakkut pisinnaasakkut qaffasissusaanut pitsanngortitsiumaartoq imaluunniit pisinnaasakinnerunerit imaluunniit inuuniarnikkut ajornartorsiutit ajorteriarnissaannut pinaveersaartitsiumaartoq kommunalbestyrelsip nalilersuinissaanut piumasaqaataanera aalajangersakkami uani malittarisassiorneqarpoq.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut inummut immikkut piffissami killilimmi isumaginninnikkut tapersersorneqarnissaq pillugu neqeroorsinnaaneq pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasinnaanerit

aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Matumani tapiissutit annertussusissaannut piumasaqaatit kiisalu neqeroorutit qanoq ittut tapiiffigineqarsinnaanersut aalajangersaaffiginera ilaasinnaapput.

§ 37-mut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsip oqilisaassinermik neqerooruteqarnissamut pisussaaffeqarneranut pissutaavoq, siullertut isumassuineramik suliaasaq angajoqqaanut imaluunniit qanigisaasunut allanut isumassuineramik isumaginnittunut, annertuumik suliaqarneruneramik pissuteqassasoq, aappaattullu angajoqqaat imaluunniit qanigisaasut allat isumassuineramik isumaginniinnarsinnaanissaannut oqilisaassinissaq pisariaqartuussasoq.

Imm. 2-mut

Najugaqarnermi atugassarititaasut pillugit kommunalbestyrelsit oqilisaassivisorlu allaganngorlugu isumaqatigiissuteqartarnissaat aalajangersakkatigut pisussaaffiuvoq. Piumasaqaatini pissutsit attuumassutillit tamarmik ilaatinneqarsinnaapput, tamakkulu inummut innarluutilimmut toqqissilluni najugaqarnissamut kiisalu oqilisaaffiusup atorunnaarsinnissaanut pingaaruteqarput.

Imm. 3-mut

Ilaqutariinnut paarsisartunut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummut inuup innarluutillip oqilisaaffiginerata nalaani najugaqarfimmut kommunalbestyrelsip aningaasarsiassanik akuersissuteqartarnissaa aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Inuup pilersornissaanut akiliuteqartarnek piffissami tassani aningaasarsianut ilaatinneqanngilaq.

Imm. 4-mut

Inuk inuilluunniit pilersuisussaatitaasut oqilisaalluni najugaqartitsinerup nalaani akiliuteqartartussaasut aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Inuk innarluutilik siusinaartumik soraarnerussutisiaqarsinnaavoq imaluunniit utoqqalinersiaqarsinnaavoq, taamaalillunilu imminut pilersortussaassalluni aammalu oqilisaanerup nalaani najugaqarnermut pilersuineq akilertussaassallugu. Inuk innarluutilik 18-it ataallugit ukiulik pineqarsimatillugu pilersuisussaatitaaneq angajoqqaatut oqartussaassusillip isumagisussaavaa.

Imm. 5-imut

Pilersuinissamut akiliuteqartarnerup qanoq pisarnissaa, tamatumalu inuup innarluutillip ilaqutariillu paarsisartut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutip akornanni inuup innarluutillip kommunimi angerlarsimaffittut najugarisaani kommunalbestyrelse suleqatigalugu isumaqatigiissutigisarnissaa aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Inuk innarluutilik 18-it ataallugit ukioqarsimappat

imaluunniit oqartussaassuseqarsimanngippat angajoqqaatut oqartussaassusilik imaluunniit akisussaaitaasoq inuk innarluutilik sinnerlugu isumaqatigiissiorqartassaaq. Oqilisaasarnep tapersersuiffissatut periarfissaanera ingerlaqqissinnaasoq aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq. Oqilisaaneq pineqartillugu oqaatiginiarneqarpoq: angerlarsimaffiup avataanut najugaqarallartitsinerit, taamaasilluni qanigisaasut nalinginnaasumik isumassuinerimik isumagisaqartut oqilisaaffigineqarsinnaassaammata. Oqilisaassivimmiinnerup sivilissusissaani pisut ataasiakkaat aammalu inuit ataasiakkaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat apeqqutaassapput. Tassaasinnaapput sapaatip akunnerata naanerani akuttunngitsumik uteqqittaartumik najugaqartarneq, feeriarluni najugaqarnerit imaluunniit qaammatini arlalinni najugaqarnerit. Oqilisaassineq suliassanik ikiorneqarnerup saniatigut allatut ilusilimmik tapersersuinerit iluseqarsinnaavoq.

Imm. 6-imut

Oqilisaanermut akissarsiaritinneqartut Naalakkersuisuniit aalajangersarneqarput nittartakkamilu Nalunaarutit.gl-imi kingusinnerpaamik oqilisaanermut akissarsiat atuutilernerat 15. november ukioq ataaseq sioqqullugu tamanut saqqummiunneqassapput. Oqilisaassinerimut akissarsiaritinneqartut Akigititanut allattuiffimmi – Isumaginninnikkut akigititani - takuneqarsinnaapput, taakkualu ukiut tamaasa nutarterneqartarput nittartakkakkullu Nalunaarutit.gl-ikkut tamanut saqqummiunneqartarput.

§ 38-mut

Kommunalbestyrelsit tapersersuinerim iliuusissat suut tunniussinnaaneraat imaluunniit tunniutissaneraat pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Aalajangersakkami matumani tapersersueriaatsit suut kommunalbestyrelsimiit tunniunneqassanersut pillugit suliaqaqquneqarput. Ilaatigut inunnut innarluutilinnut atortorissarutinit ikiuutaasunut suliassaqaqfiup iluani ineriartornermi, malittarisassat ataavartumik naleqqussarneqartarnissaat periarfissinniarlugit pisinnaatitsissut ilanngunneqarpoq. Taamaasilluni siunnersuummi tapersersueriaatsit nalunaarummi malittarisassiorartarnissaat anguniarneqarpoq. Inuiaqatigiinni teknologiikkullu ineriartornermut ikiorsiissuteqartarnermi malittarisassat ataavartumik naleqqussarneqartarnissaat periarfissinniarlugit, nalunaarutikkut malittarisassanik aalajangersaanissaq siunertaavoq.

Nr. 1-imut

Ikiuutitut tapersersuisarnermi ikiuutit malunnartumik inuup innarluutillip kingunerluutaanut ikiuutaasinnaasut, malunnartumik inuup ulluinnarni inuuneranut oqilisaataasinnaasut imaluunniit inuup suliffimmik isumaginnissinnaaneranut pisariaqartinneqartut ilaasinnaapput.

Inatsisartut inatsisaat taamaallaat inunnut piffissami sivisuumi pisinnaasakinnerulersimasunut atuutsinneqarmat peqqinnikkut atugassarititat piffissap sivikitsup iluani pitsaanerulernissaannut piviusorsioortumik takussutissaqarpat ikiuummut tapersersuisoqarsinnaassanngilaq. Ikiuummi unammisassanut pisinnaasakinnerup aporfissanut assigiinngitsunut atatillugu pilersartunut taarsiissutitut atortarnissaat siunertaavoq, tassungalu atatillugu pineqartut nammineq inuuneqalernissaminut periarfissaat siuarsaaffigalugu, tassalu inuttut ineriartornissamut inuiaqatigiinnilu peqataasarnissamut tunngatillugu.

Inatsisartut inatsisaanni matumani ikiorsiisummik tunniussisoqarsinnaassappat piumasaqaataavoq ikiorsiissut allatigut inatsisit naapertorlugit tunniunneqarsinnaannginnissaa, soorlu peqqinnissaqarfiup sullississutai il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 6. november 1997-imeersoq, kingullermik Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 20. november 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq naapertorlugu. Peqqinnissaqarfiup sullissinera pillugu Inatsisartut peqqussutaat malillugu inuit, pissutsit tamakkua akuerisinnaappatikkut, ikiuutitut ikiorneqarnissamik pisinnaatitaaffeqarput, tamakkulu suliaritinnernut atatillugu avatit ajortut amigaataasulluunniit taarsernissaannut, qeratajunnaarsinnissaannut imaluunniit aaqqiissuteqarfiginissaannut atuutissapput. Peqqinnissaqarfik ikiuutitik tunniussinissamut taamaallaat pisussaaffeqarpoq, tamannalu nakorsap nalilersuina aallaavigalugu napparsimasumiillu piumasarineqarsimappat tunniunneqarsinnaavoq. Matumani nakorsap innersuussineratigut tassaasinnaapput kamippaat, iviangiusat iviangequtillu, nujaasat, tusartaatit, isarussanut kontaktilsinullu tapiinerit kiisalu ikiuutitut taarsigassarsinerugallarnerit.

Ikiuutit ilaat peqqinnissaqarfimmiit tunniunneqartarput. Tamanna peqqinnissaq pillugu inatsisini malittarisassiorneqarpoq.

Nr. 2-mut

Inissiami allanngortoqarnerani imaluunniit inissiap taarsernissaanut ikiuinnermi innuttaasup timikkut imaluunniit tarnikkut (annertuumik) piffissami sivisuumi pisinnaasakinnerulersimasup taassumalu ilaqaataasa sapinngisamik innuttaasut taamatut ukiullit assingusumillu atugallit assigalugit nalinginnaasumik inuuneqalernissaasa anguniarnissaat siunertarineqarpoq.

Tassunga peqatigitillugu ikiuineq innuttaasup imminut ikiorsinnaanerulernissaanut taamaasillunilu ulluinnarni allanik ikiorneqarnissamik pisariaarutsitsinnissaanut ikiuutaassaaq, soorluttaarlu ikiuineq

innuttaasumut tunngatillugu allat sulinerannut oqilisaataasinnaassasoq kiisalu suliffimmi pitsaasumik atugaqarnissamut tapersersuisinnaassasoq.

Inissiami allannqortoqarnerani imaluunniit inissiap taarsernissaanut ikiuinermi meeqqat timikkut tarnikkulluunniit pisinnaasakinnerulersimasut ilaqtutaminni angerlarsimaffimmiiginnarnissaat, taamaasillutillu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqannginnissaat siunertaavoq.

Inissiami allannqortoqarnissaanut inissialluunniit taarsernissaanut ikiuinermi inissiap pineqartumut najugaqarfissatut tulluarnersinnissaa anguniarneqarpoq.

Pisinnaasakinnerulernerup suunera imaluunniit annertussusaa pingaarnepaanngillat, kisianniliuna inissiami allannguisoqarnera innuttaasup nammineerluni angerlarsimaffimini pisinnaasakinnerunini atorlugu ingerlasinnaanissaanut apeqqutaasusaaq. Tamanna ataatsimut nalilersuinikkut tunngaveqassaaq, taakkunungalul pissutsit suliamut tunngatillugu pingaaruteqarsinnaasut tamarmik ilaassapput, soorlu ilaatigut innuttaasup inuuniarnikkut peqqinnissakkullu atugarisai.

Nr. 3-mut

Inuk innarluutilik ulluinnarni piffinni ataatsimoorussamik angallassiffiusinnaanngitsuni taxarfiusinnaanngitsuniluunniit najugaqarpat aneertarpalluunniit, qamutit motoorillit pisiarinerinut kommunalbestyrelse tapersiissaaq, taamaattoq biilit pinnagit, taakkunanilu qamutit motoorimik ingerlatillit pillugit malittarisassat sukumiinerusut ilaassapput. Angallassissutip motoorimik ingerlatillip pissarsiarineranut tapiiffigineqarluni tunniunneqarsimasumut tunngatillugu ingerlatsinermut aningaasartuutissat pisariallit akilernerqarnissaanut tapiissutinik kommunalbestyrelse aamma ikiorsiisinnaavoq. Innarluuteqartup qamutit motoorillit taakku allannqorteqqaartinnagit atorsinnaanngippagit, qamutit motoorimik ingerlatillit, matumani biilit ilanngullugit, immikkut atortulersornissaanut kommune aamma tapiissuteqarsinnaavoq. Biilimi ingerlaannartumik nuussisarnernut aningaasartuuterpianut aamma tapiissuteqartoqarsinnaavoq.

Nr. 4-mut

Ataatsimoortumik angallassisarnermut aaqqissuussinerit atorlugit kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut angallassisarnissamut neqeroorsinnaanera malittarisassani sukumiinerusuni ilaassaaq. Ataatsimoortumik angallassisarnermik aaqqissuussinermi angallassissut motoorimik ingerlatilik pineqarpoq, taannalu angerlarsimaffiup avataani sammisassaqaartitsinermiit tassanngaanniillu inuit innarluutillit amerlanerit angallattarnissaanut atorneqassaaq. Ataatsimoortumik angallassinermut aaqqissuussinermut qamutit motoorillit kommunalbestyrelsip atugassiissutigisinnavaai. Aaqqissuussineq peqqinnissaqarfik imaluunniit suleqatigiiffik namminersortoq suleqatigalugit pisariaqarpat pilersinneqarsinnaavoq.

Nr. 5-imut

Najugaqarnej, inuuneq nalinginnaasumillu ulluinnarni atugaqarnej innarluuteqarnej pissutigalugu akisunerussanngitsoq – aamma akikinnerussanngitsoq - tunngavigineqassaaq. Inuup innarluutillip innuttaasutulli allatut nalinginnaasumik inuuniarnermi aningaasartuutini nammineq akilissavai, soorlu nerisassat, atisat, sulinngiffeqarnej, sunngiffimmi soqutigisat, nuannisaarnerit, meeqqat paarineqarnerat il.il..

Inummut innarluutilimmut malunnartumik aningaasartuutaanerulersut matussusernissaannut kommunalbestyrelsip aningaasatigut tapersersuisinnaaneranut pisussaaffik malittarisassani sukumiinerusuni ilaavoq. Inuk innarluutilik innarluuteqarnini pissutigalugu nakorsap uppersaanaeratigut sanigorsaatitut nerisanut, pikkorissaanernut innarluutilinnut sammititanut, atisanut kamippannullu assigisaannullu aningaasartuuteqarnerusinnaavoq. Allattuiffik tamakkiisuunngilaq. Inuk innarluutilik uppersaasoaqarneratigut aningaasartuutaanerusunut akiliunneqarnissamik tunineqarsinnaavoq, tamannalu qaammatikkaarlugu agguaqatigiissinertut naatsorsuiffigineqarsimassaaq.

Aningaasartuutaaneruset inatsisit allat malillugit imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat allat malillugit matussuserneqarsinnaassanngippata inuup innarluutaa pissutigalugu malunnaatilimmik aningaasartuutaanerusunut tapiissuteqartoqarsinnaassanngilaq.

Nr. 6-imut

Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqartunut, suliffeqartitsinissamik, sammisaqartitsinissamik katerisimaaqateqartitsisarnissanillu Naalakkersuisut neqerooruteqartarnissamik pisussaaffilernissaat siunnersuutigineqarpoq.

Nr. 7-imut

Siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsip pisussaaffigissagaa inuit innarluutillit pikkorissarnernut ilinniartitsinernullu peqataasinnaanissamut neqeroorfiginissaat, nalilerneqarpat tamanna inuup ulluinnarni nammineerluni inuunissaanut piginnaasaanik pitsanngorsaataasinnaasoq.

Aammattaaq inuit innarluutillit ilaqutaannut pikkorissaanernut ilinniartitsinernullu peqataanissamik kommunalbestyrelse neqerooruteqartassasoq siunnersuutigineqarpoq, matumani inuup innarluutillip ulluinnarisaasa oqinnerulernissaanut pitsaanerulernissaanut atatillugu ilaqutaasut piginnaasaasa nukittorsaavigineqarnissaat ilaqutaasullu tapersersorneqarnissaat siunertaralugu.

Nr. 8-mut

Piginnaangorsarnerni piginnaangorsaaqqinnernilu ilaatigut sungiusariaatsit assigiinngitsut ilaatinneqarput.

Sungiusarnerit ilaatigut angerlarsimaffimmi, pisortat periarfissaanni imaluunniit Pissassarfimmi ingerlanneqarsinnaapput.

§ 39-mut

Inummut innarluutilimmut Pissassarfimmi piginnaangorsarnermik piginnaangorsaaqqinnermillu neqerooruteqarnissamut, kommunalbestyrelse periarfissaqartinneqassasoq aalajangersakkami nutaajusumi siunnersuutigineqarpoq. Piginnaangorsarnek piginnaangorsaaqqinnerlu Pissassarfimmi najugaqarnikkut aamma peqqinnissaqarfimmi sungiusarnertut pisinnaapput. Inuup innarluutillip pisinnaasaqarnerminik aamma ulluinnarni ingerlalluarsinnaanermik attassiinnarnissaa piginnaangorsarnermi piginnaangorsaaqqinnermilu siunertaavoq. Pissassarfik taamaallaat ulluinnarni piginnaasassanut piginnaangorsarnermut piginnaangorsaaqqinnermullu tunngatitaavoq, taamaammallu sungiusarteqqinnernut, piginnaangorsaaqqinneqarnernullu il.il. peqqinnissaqarfimmit isumagineqartumut, taarsiissanngilaq, tassami taanna allamik siunertaqarlunilu imaqarpoq.

Pissassarfimmi inummut innarluutilimmut piginnaangorsaanernik imaluunniit piginnaangorsaaqqinnernik neqeroorsinnaaneq pillugu kommunalbestyrelse aalajangiisinnaavoq. Pissassarfimmi piginnaangorsaanermik piginnaangorsaaqqinnermilluunniit neqerooruteqarnissaq kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliunneqanngilaq, kisianni taamaallaat periarfissaalluni. Piginnaangorsaaneq piginnaangorsaaqqiinnerlu inuup pisinnaasaqarneranut annertuumik pingaaruteqartutut isigineqassasoq piumasaqaataavoq. Oqaatsimik pisinnaasanut qaffasissusermik atuinermi inuup ulluinnarni imminut isumaginissaminut immikkut pisinnaasaqarnissaa, ulluinnarnilu suliaassanik nalinginnaasunik nammineerluni imaluunniit ikiuutini atuilluni suliaqarsinnaanissaa pineqarpoq.

Piginnaangorsaaneq piginnaangorsaaqqinnerlu najugaqarallarluni pisinnaasoq aalajangersakkap taamatuttaaq periarfissippaa. Tamanna inuit innarluutillit Kalaallit Nunaanni sumiikkaluarunilluunniit piginnaangorsarneqarnissamik piginnaangorsaaqqinneqarnissamilluunniit iluaqutissaqarnissaannik siunertaqarnermik qulakkeerinnissaaq.

§ 40-mut

Aalajangersakkap siunertaraa kommunalbestyrelsip inuusuttup innarluutillip inersimasunngornissamut ikaarsaariarneranik piareersaasarnera aallartissallugu. Piareersaalluni suliniutit siunertaraat inuusuttut 18-it aamma 23-t akornanni ukiullit nammineerluni inuunissamut piareersarneqarnissaat. Suliniutit immikkut sammivigissavaat inuusuttup ineriartortinnera atugarissaarneralu, ilinniagaqarnera, suliffeqarnera aammalu pissutsit allat pingaarutillit, ilanngullugit nammineq inissiamik pissarsiniarneq.

Malitseqartitsisarneq inuusuttunut 18-it 23-llu akornanni ukiulinnut tapersersuisarnissaq pillugu neqeroorutaavoq, takuuk § 2, nr. 7. Inuusuttup innarluutillip inuusuttut allat assigalugit nammineerluni inuunerminik pilersitsinissaanut ikiuinissaq malitseqartitsinermin siunertaavoq.

Malitseqartitsisarnermi inuusuttumut innarluutilimmut tapersersuisarnissaq aamma siunertaavoq, tassalu peroriartornerminni, inuttut ineriartornerminni, peqqissuunissaminni, atuarnerminni aamma ukioqatitik assigalugit inersimasutut namminneerlutik inuuneqalernissamut piareersarnerminni ataqatigiinnissamut periarfissanik assinginek angusaqarsinnaanissaat siunertaavoq. Tapersersuineq tunniunneqartoq siusissukkut tunniunneqarsimassaaq tamakkiisumillu isiginnittuussalluni, tamannalu inuusuttup pineqartup atugarisaasa nalilersuiffigilluarnarat tunngavigalugu piareersarneqassaaq. Tapersersuineq taamaasilluni inuusuttup nukissaanik tunngaveqartinneqassaaq, inuusuttullu ukiui perorsimassusaalu tunngavigalugit naleqquttumik uuttuisoqarnera atorlugu inuusuttup isumaasa ilannguttarnissaa qitiutillugu.

Inuusuttoq inissinneqartoq 18-ileereermermi kingorna angerlarsimaffittut kommunigisaminiit allamut nuussimappat kommunigisap iliuusissatut pilersaarut nutartigaq inuusuttup najugaqarfittut kommunimut najugariligaanut nassiunneqassaaq. Kommune najugaqarfissaq nutaaq tamatuma kingorna inuusuttup malitseqartitsinissamik pisariaqartitsinera pillugu aamma aalajangiissaaq.

Malitseqartitsinerup tunniutinnginnerani kommune - inuusuttup innarluutillip peqataatinneratigut - inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranut immikkut nalilersuissaaq.

Malitseqartitsisarneq inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranut malunnartumik pingaaruteqarsinnaasutut isigineqarsimappat, inuusuttorlu malitseqartitsisarnissamut isumaqataasimappat, malitseqartitsisarneq neqeroorutigineqassaaq. Inuusuttoq 24-nik ukioqalerpat inuusuttup tapersersuiffigineqarnani imminnut ikiorsinnaanissaa paasineqarpat malitseqartitsisarnep tunniunnissaanut piumasaqaateqartoqanngilaq.

Malitseqartitsisarneq inuusuttup 24-nik ukioqalernissaa tikillugu neqeroorutigineqarsinnaavoq, matumani inuusuttoq tamatuminnga pisariaqartitsisutut naliliiffigineqarsimappat.

Malitseqartitsisarneq inuusuttunut 18-it 23-llu akornanni ukiulinnut neqeroorutaammat inuusuttoq naaggaarsinnaavoq.

Inuusuttoq 18-ileereersimappat malitseqartitsisarnerit aallartinneqarsinnaannginnerannut ilaannikkooriarluni pitsaasunik tunngavissaqarsinnaasarpog. Imaassinnaavoq inuusuttoq attaveqarfigisartakkamini tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisimasog imaluunniit inuusuttoq malitseqartitsinissamut qujaannarsimasog assersuutitut taaneqarsinnaapput. Inuusuttulli inuunerani kingusinnerusukkut malitseqartitsisarnerup pilersissinnaanissaa mattunneqanngilaq, tassami malitseqartitsisarneq inuusuttumut innarluutilimmut 18-t 23-llu akornanni ukiulimmut neqeroorutaammat.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq pisussaaffimmik aalajangersaavoq, inuusuttoq malunnartumik piffissamilu sivisuumi timikkut imaluunniit tarnikkut pisinnaasakinnerusoq imaluunniit nappaammik katsorsarneqarsinnaanngitsumik sivisuumillu atugassamik nappaateqartoq, Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tapersersuinernik tunineqartoq, 16-inik ukioqalerpat, kommunalbestyrelse inersimasutut inuulernissamut ikaarsaarnissaanut piareersarneq aallartisassagaa. Inuup innarluutillip 18-inik ukioqalerluni nammineersinnaalerneranut piffissaqarluarluni piareersarnissaa pingaaruteqarpoq.

.

Imm. 2-mut

Malitseqartitsisarneq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq, tassunga ilanngullugit suliniuteqareernermit malitseqartitsinerup annertussusissaa, sivisussusissaa qanorlu isikkoqarnissaa.

§ 41-mut

Imm. 1-imut

§ 40 malillugu piareersaanissaq suliffeqarfiit assigiinngitsut aqqutigalugit suliaassasoq tamakkiisumillu isiginnittuussasoq aammalu inuusuttumik taassumalu angajoqqaavinik oqaloqateqarnerit aqqutigalugit ingerlanneqartassasoq aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Piareersaaneq pisumi pineqartumi oqaatiginiaqartuniit annertunerussanngilaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq piareersaaneq nr. 1-6 naapertorlugit inuusuttunut tunngatillugu isummersornernut ilaassasoq. Inuusuttoq inersimasutut inuunermik aallartitsiguni

pisinnaasakinnerulersimanini pissutigalugu suliniutissanik tapersersuiffigineqarnissanillu immikkut pisariaqartitaqalersinnaavoq. Tamanna ingammik inuusuttunut innarluutilinnut nammineersinnaassusilinnut atuuppoq. Inuusuttoq suliaassanik akisussaaffinnillu imminut isumagisussaavoq, tamakkulu ulloq manna tikillugu angajoqqaatut oqartussaassusilimmit isumagineqarsimapput, taamaammallu piffissap ilaani tapersersuisarnissanik allanik pisariaqartitsisussaassalluni. Taakkunani assersuutigalugu ilinnialernissaq, suliffeqalernissaq, ineqalernissaq allallu pillugit qinnuteqaatit ilaasinnaapput. Pissutsini attuumassutilinni allani sammisassat inuup innarluutillip peqataaffigerusutai imaluunniit peqataasarnissamut tapiiffigitissinnaasai pineqarput. Pissutsini attuumassutilinni suut ilaatinneqarnissaanni innarluutip suunera immikkut naliliiffigineqartussaavoq apeqqutaasussaallunilu.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami nassuiarneqarpoq, inersimasutut inuunermut ikaarsaarnissap piareersarneqarnera qaqugu naammassereersimassanersoq, taamaalilluni kommunalbestyrelse siunissami suliniutissat tapersersuinissallu pillugit aalajangiisinnaaqqullugu, kiisalu inuusuttoq 18-inik ukioqalerniariartoq tapersersuineramik aallartitsisoqarsinnaaqqullugu.

§ 42-mut

Najugaqaqatigiiffik inunnut namminerisaminnik ineqarsinnaanatik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsingaatsiartunut, ulluunerani tapersersorneqarsinnaaqqullugit, nammineq toqqissisimanartumik avatangiiseqartumik ineqarsinnaanissaannut neqeroorutaassaaq.

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffinnik pilersitsinissamik pisussaaffeqarnera aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Kommunalbestyrelse najugaqaqatigiiffinnik ingerlatsisuuvoq aammalu najugaqaqatigiiffiup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiisinnaasoq aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq.

Najugaqaqatigiiffik ulluunerani najugaqartunut tapersersuinissamik neqerooruteqassasoq aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq. Soorlu uku aqutigalugit tapersersuineq ingerlanneqarsinnaavoq:

- 1) timi atorlugu suliaassanik ikiuineq, matumani eqqiaaneq, errorsineq, nerisassiorneq aamma uffaaneq ilanngullugit,
- 2) ilitersuineq, tassunga ilanngullugit ulluinnaat pilersaarusiortiginissaat pillugu ilitersuineq, soorlu nerisassiornissamut pisiortorneq, nakorsamukarnissamut piffissamik inniminniineq allallu, aamma

3) pisinnaasat ineriartortinnissaannut ikiorneqarneq, tassani inuk nammineerluni ulluinnarni suliassanik isumaginnessinnaalissalluni.

Siuliani taagorneqartut tamakkiisuunngillat.

Tapersuinermini siunertaavoq inuup innarluutillip imminut ikiorsinnaalernissaanut ikiuisarnissaq, taamaaliornikkut inuk nammineq piumasani malillugit inuuneqalersinnaassammat. Inuup tarnikkut, timikkut aamma inuit akunnerminni pissusiinut tunngatillugu pisinnaasaminik ingerlatsiinnarsinnaanera imaluunniit pitsannguisinnaanera siunertaavoq. Pisut ilaanni inuup pisinnaasaasa ineriartortinneqarnissaat ukkatarineqartassaaq, pisunilu allani inuup kinaassutsiminik misigisaqalernissaa taassuminngalu attassinissaa aamma nammineq iliuuseqarnerulluni inuunerminik ingerlatsisinnaanera ukkatarineqartassaaq.

Inuup massakkut inuunermigut atugarisai apeqqutaatinnagit ikiuinermini tamatigut siunertaasassaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq pisuni kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffinni inissanik naammattunik pilersitsisimannginnerani atorneqarsinnaavoq. Naalakkersuisulli kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffissanik allanik pilersitsinissaa pillugu pisussaaffiliinnginnerani kommunalbestyrelsip pineqartup aamma Naalakkersuisuisut akornanni oqaloqatigiittoqareersimanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut najugaqaqatigiiffiit pillugit malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasarnissaannut aalajangersagaq tunngavissiivoq. Malittarisassani sukumiinerusuni pitsaassutsimut piumasaqaatit, pequtsersornerit, ileqqoreqqusat ulluinnarnilu aqutsisoqarneq ilaasinnaapput.

§ 43-mut

Najugaqarfiit illersugaasut toqqissisimasunik atugaqarluni nammineq inigisatut neqeroorutaassapput, tassani inuit ulloq unnuarlu tamaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisutut nalilernerqarsimasut tapersersorneqarsinnaassallutik.

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsip najugaqarfinnik illersugaasunik pilersitsinissamut pisinnaatitaanera ingerlatiinnarneqassasoq imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq. Taamatuttaaq kommunalbestyrelse najugaqarfinnik illersugaasunik ingerlatsisuussasoq, aammalu najugaqarfiup illersugaasup

atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiisinnaassasoq, aalajangersakkami erseqqissarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq pisuni kommunalbestyrelsip najugaqarfinni illersugaasuni inissanik naammattunik pilersitsisimannginnerani atorneqarsinnaavoq. Naalakkersuisulli kommunalbestyrelsip najugaqarfinnik illersugaasunik allanik pilersitsinissaa pillugu pisussaaffiliinnginnerani kommunalbestyrelsip pineqartup aamma Naalakkersuisut akornanni oqaloqatigiittoqareersimanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut najugaqatigiiffiit illersukkat pillugit malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasinnaanannut aalajangersagaq tunngavissiivoq. Malittarisassani sukumiinerusuni pitsaassutsimut piumasaqaatit, pequtsersornerit, ileqqoreqqusat ulluinnarnilu aqutsisoqarneq ilaasinnaapput.

§ 44-mut

Aalajangersakkap erseqqissarpaa tunngaviusumik periuseq, tassa kommuni najugaqarfigisaaq, tassani inuup innarluutillip najugaqarfigisaa, aningaasartuuteqartussaataasooq innuttaasup najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarneranut, pisariaqartinneqarsimappat innuttaasooq kommunimi allami najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqartinneqarnissaa.

Inuup innarluutillip kommunimi allami najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi najugallip neqeroorfiginissanut periarfissaqartitsineq qanittumiinnissamut tunngavimmut attuumassuteqartutut isigineqassaaq qanittumiinnissamut tunngavimmut attuumassuteqartutut isigineqassaaq. Inuit innarluutillit nammineq angerlarsimaffimminni imminnut ikiorsinnaangitsut najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi sapinngisamik innuttaasup qanittuaniittumi najugaqarnissamut neqeroorfiginissaat piumasarineqarpoq.

Aalajangersagaq najugaqatigiiffinni najugaqarfinnilu illersugaasuni inissanik pisariaqartinneqartunik pilersitsinissamut kommunit pilersuisussaataitanerannik pisussaaffeerutsitsinngilaq, kisiannili kommunit angerlarsimaffiusut akiliinissamut pisussaaffeqarnerisa erseqqissaaffiginissaa kisimi siunertarineqarluni. Tassani pingaartumik eqqarsaatigineqarput, immikkut ittumik pisoqartillugu innuttaasup kommunimi allami inissinneqarnissaa pisariaqarsimatillugu, assersuutigalugu innuttaasup piffissami naleqquttumi inissinneqarnissamik neqeroorfigineqarnissaa ajornarsimappat, imaluunniit pisumi

aalajangersimasumi atortunik imaluunniit immikkut ittunik ilisimasanik pisariaqartunik neqerooruteqarnissaq periarfissaqarsimanngippat.

§ 45-mut

Aalajangersakkami nutaajusumi siunertaavoq kommunimi pikkorissuseqartumik ingerlatsinerup aamalu immikkut ilisimasaqarnerup annertusitinnissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu, kommunini ataasiakkaani kommunimi suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamik pilersitsisoqarsinnaassasoq.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi kommunip najugaqatigiiffiinit aamma najugaqarfiinit illersugaasunit tamanit imaluunniit aalajangersimasunit, sinniisunik kommunalbestyrelsit suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamik pilersitsisinnaanerat inatsimmi tunngavissalerneqarpoq. Aamalu najugaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni najugaqartut pillugit tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnerup ataqatigiissaarneqarnerani ilanngutitinnissaannut naleqquttutut isigineqartut, ingerlataqarfinnit allanit sinniisut ilanngutitinneqarsinnaapput.

Najugaqarfissatut neqeroorutit akornanni suleqatigiinnerup siuarsarnissaa aalajangersakkami pingaarnertut anguniagaavoq, taamaammallu imm. 1-imi kommunimi najugaqatigiiffiit najukkallu illersugaasut tamarmik suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliami sinniisoqartitsinissaat sapinngisamik anguniagaavoq.

Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliaq aamma isumaginninnermut ingerlatsivimmit, inunnut innarluutilinnut ingerlatsivimmit, meeqqanut inuusuttunullu ingerlatsivimmit, ilinniarfinnit, aamma peqqissutsimut suliasaqarfimmit sinniisoqarsinnaavoq. Allattukkat tamakkiisuunngillat, taamatullu suleqatigineqartartut pineqartut sinniisuunissaat piumasaqaataanngilaaq.

Aalajangiisuusoq tassaavoq, suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliaq sulianut naleqquttumik ilisimasalinnik aamma inunnik, inuit innarluutillit pillugit tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnermi ilaasunik ilaasortaqassasoq, taamaalilluni oqalliffissaq pilersinneqassaaq, tassani misilittakkanik ilisimasanillu avitseqatigiittoqarsinnaassalluni.

Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamut siunertaavoq immikkoortut assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerup ataqatigiissarinerullu siuarsarneqarnissaat, kiisalu inunnut innarluutilinnut ataasiakkaanut tamakkiisumik isiginninnerusumik suliniuteqarnerup qulakkeerneqarnissaa. Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliami inuit innarluutillit periaatsimut ataatsimoortumut ineriartortuarnerusumik naapitsisarnermik misigisaqartarnissaannut peqataanissaat siunertaavoq.

Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliami ilaatigut suliffeqarfiit peqataasut akornanni nalinginnaasumik suleqatigiinnerit sulianilu pineqartuni ataqatigiissaarisarnerit eqqartorneqarsinnaapput.

Suliffeqarfiit inuillu ilisimasallit peqataatinneqartut suliassaqaarfiit assigiinngitsut aqqutigalugit suleriaatsit kiisalu ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqittarnerit ingerlaavartumik tamakkiisunngortinniarnissaat ilaatigut anguniarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap imm. 2-ani aalajangersarneqarpoq, suliat aalajangersimasut ilaanni oqartussaasut peqataasut inummut tunngasunik paasissutissanik avitseqatigiissinnaasut, ilanngullugit paasissutissat inummut immikkut ittumik tunngasut, paasissutissat suliap suliarineqarneranut pingaaruteqartutut isigineqarpata, taamaattoq takuuk imm. 3-4. Tamanna inuit pillugit paasissutissanut inatsit naapertorlugu pissaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi Inatsisartut inatsisaat manna inummut paasissutissanut inatsimmi §§ 6-8 naapertorlugit inummut paasissutissanik suliarinnittarnermut malittarisassanit pineqartunut ilaasoq erseqqissarneqarpoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap imm. 4-ani aalajangersarneqarpoq, akuersissuteqarneq imm. 2 naapertorlugu itigartinneqarpat imaluunniit allanik pissuteqarluni akuersissummik pissarsinissaq periarfissaanngippat, inummut tunngasunik paasissutissat, ilanngullugit paasissutissat inummut immikkut ittumik tunngasut, avitseqatigiissutigineqarsinnaapput, suliap pissusai, ilanngullugu inuup inatsisitigut illersorneqarnissaa eqqarsaatigalugu tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat.

Imm. 4 imm. 3-mi ilaatinneqanngilaq, kiisalu inummut paasissutissanut inatsimmi tunngaviusunik nangitsinerulluni.

§ 46-mut

Imm. 1-imut

Naalakkersuisut qitiusumik Inissiinissamut innersuussisarfirmik (Qitiusumik Inissiinissamut innersuussisarfik) ingerlatsinissaat peqqussutaassasoq aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq.

Imm. 2-mut

Qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfik pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaanissamut piginnaatinneqarput, matumani ulloq unnuarlu neqeroorutitut aamma Nuna tamakkerlugu Innarluutilinnut Sullissivimmi Pissarsiffimmi pisariaqartitsineq naapertorlugu innersuussisarnerit ilanngullugit.

§ 47-mut

Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissanik pisariaqartinneqartunik naammattunik peqarnissaanut akisussaaffilerneqarput.

§ 48-mut

Ulloq unnuarlu neqeroorut inunnut malunnartumik piffissamilu sivisuumi timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit timikkut sunniutaasartunut pisinnaasakinnerulersimanerit pissutaallutik ulluinnarni suliassanik nalinginnaasunik, paarineqarnissamik, paaqqutarineqarnissamik imaluunniit katsorsartinnissamik annertuumik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisunut allatullu pisariaqartitanik matussuserneqarsinnaanngitsunut najugaqariaasiuvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkatigut Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutitik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu piginnaatinneqarput, taakkunungalul ulloq unnuarlu neqeroorutit isumannaallisakkat ilaapput, tamanna pillugu imm. 2 takuuk.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq periarfissiivoq Naalakkersuisut akuersissuteqarsinnaaneritut, kommunalbestyrelsi ulloq unnuarlu neqeroorutitik pilersitsillunilu ingerlatsinissamut inuit innarluutillit pillugit, ilanngullugit ulloq unnuarlu neqeroorutit illersugaasut. Aalajangersagaq una periarfissiivoq kommunalbestyrelsimut ulloq unnuarlu neqeroorummik pilersitsinissamut inuit innarluutillit najugaqarfigisaannut qanittumi. Taamaattorli aallaaviuvoq inuup innarluutillip pisariaqartitai, tassani inuit innarluutillit ilaat pisariaqartitsinerat najukkami naammassineqarsinnaasoq, allat pisariaqartitsinerat immikkut ilisimasalinnik pisariaqartitsisoq, najukkamiittoqanngitsoq.

Imm. 3-mut

Ulloq unnuarlu neqeroorut tassaavoq najugaqarfissamik neqeroorut, tassanilu inuit innarluutillit najugaqartarput ulloq unnuarlu tapersorneqarlutik, paaqqutarineqarlutik aammalu isumassorneqarlutik, ukiumut ullut tamaasa. Inuit innarluutillit, namminneq angerlarsimaffeqarnerannit, najugaqatigiiffinniinnerannit imaluunniit najugaqatigiiffimmi

nakkutigisamiinnerannit naammassineqarsinnaanerinit ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqartut pisariaqartitaat annertunerusarput.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq periarfissiivoq Naalakkersuisut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanerannut ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit, Naalakkersuisut imaluunniit kommunalbestyrelsip ingerlataannik. Maleruagassat erseqqinnerusut imaqassapput ulloq unnuarlu neqeroorutit akuersissutigineqarnissaat, pitsaassusissamut piumasaqaatit, ilusilersuineq, malittarisassat kiisalu ulluinnarni aqutsineq pillugit.

§ 49-mut

Naalakkersuisut inummut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugalimmut sannavinnik illersukkanik, suliffinnik illersukkanik aammalu sammisassaqaartitsinermut peqatigiittarnermullu neqeroorutininik neqeroortarnissamik pisussaaffilerneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersagaq ulloq unnuarlu neqeroorutininik kommunimit aqunneqartunik takuuk § 48, imm. 2, ilaqanngimmat erseqqissaatigineqassaaq. Tamatumunnga tunngavigineqarpoq § 38-mi, siunnersuummi matumani suliffeqaartitsinissamik, sammisaqaartitsinissamik katerisimaaqateqaartitsisarnissanillu kommunit neqerooruteqaartarnissamut maleruagassanik ersarinnerusunik aalajangersaasoqarsinnaasoq.

§ 50-imut

Aalajangersakkami siunertaavoq inuit innarluutillit, tapersersorneqarnissamik pisariaqaartitsinerpaat, pisariaqartitaannik naammassinniffiusumik, naammattumik immikkullu ilisimannittunit tapersersorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa.

Tamatuma inummi innarluutilimmi tapersersuisarnissap pisariaqartinneqarnera ima annertutigisimassasoq ulloq unnuarlu neqeroorut inummi innarluutilimmi pisariaqaartitsinerit pitsaanerpaamik piareersimaffigisarniarlugit najugaqarnissap neqeroorutigineqarnissaa tigussaasumik inummullu immikkut nalilersuinerussalluni. Kommunit ulloq unnuarlu neqeroorutaani imaluunniit nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutaani, Naalakkersuisut ingerlatsineranni, aallaaviuvoq inuup innarluutillip ataasiakkaap pisariaqartitai, tassani inuit innarluutillit ilaat pisariaqaartitsinerat najukkami naammassineqarsinnaasoq, allat pisariaqaartitsinerat immikkut ilisimasalinnik pisariaqaartitsisoq, najukkamiittoqanngitsoq.

§ 51-imut

Imm. 1-imut

Aatsaat eqqartuussiviit aalajangiisimatillugit inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissinnissaa pisinnaasoq aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Inissiinerup sumiissinnaaneranut eqqartuussivik aallaaviatigut aalajangiineq ajorpoq.

Kommunalbestyrelse Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmik suleqateqarluni inissiiffiusussamik tulluurtumik politiinit akuerineqarsinnaasumik nassaartussaavoq.

Aalajangersakkakut Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutini, ilanngullugit ulloq unnuarlu neqeroorutit immikkut isumannaallisakkat, maannamut pioreersimanngitsut pilersissinnaanissaannik piginnaatinneqarput. Siunertaavoq innarluutillik tigummigallagassanngortitaasimasooq Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummi immikkut isumannaallisakkami inissinneqarsinnaanissaa qulakkiissallugu, taamatut neqeroorut pilersinneqarsimappat.

Meeqqanut tapersersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 26. juni 2017-meersumi § 33, imm. 3 naapertorlugu ulloq unnuarlu paaqqinniffik immikkut isumannaallisagaq pilersinneqarpoq. Taannali ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik isumannaallisagaq meeqqanut innarluutilinnut sullissinngilaq.

Nr. 1 naapertorlugu inuk innarluutillik ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissinneqarsinnaavoq, eqqartuussiviup Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsit nr. 305, 30. april 2008-meersoq, kingullermik inatsit nr. 342, 3. marts 2025-meersukkut allanngortinneqartoq (matuma kingorna eqqartuussisarnermik inatsit), § 358 naapertorlugu, takuuk § 361, imm. 2, nr. 3, malillugu naleqquttumi angerlarsimaffimmi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi tigummigallagassanngortitsinerup ingerlaannarnissaanik aalajangiisimappat.

Nr. 2-mi takuneqarsinnaavoq ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissiisoqarsinnaasoq eqqartuussivik inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffiani paaqqinnittarfimmiluunnit tigummigallarneqarnissaa eqqartuussisarnermut inatsimmi § 359 malillugu aalajangiisimatillugu, takuuk § 361, imm. 2, nr. 3. Maleqquneqarpoq taaguusersuut "paaqqinnittarfik" eqqartuussisarnermut inatsimmi atorneqarsimammat, kisiannili "paaqqinnittarfik" Inatsisartut inatsisaanni matumani ulloq unnuarlu neqeroorutit paasineqartussaammat.

Nr. 3-mi takuneqarsinnaavoq ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissiisoqarsinnaasoq, matumani eqqartuussivik Kalaallit Nunaannut Pinerluttulerinermik Inatsimmi kapitali 32 malillugu pineqaatissiinissaa pillugu aalajangiisimatillugu, tassanilu inuusuttunut pinerluuteqarsimasunut pineqaatissiinerit immikkut ittut pineqarput imaluunniit kapitalimi 33-mi

pinerluutilinnut tarnikkut napparsimasunut immikkut pineqaatissiinerit pineqarlutik, soorlu inuit eqqarsartaatsikkut inulersimasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkatigut tigummigallagaanissamut isertitsivimmik pissarseqqullugit kommunalbestyrelsit peqquneqarsinnaapput, taannalu sillimaniarnikkut illersorneqarsinnaasutut politiinit nalilerneqarsimassaaq.

Eqqartuussivik tigusaqarneq ingerlaannartussaq pillugu aalajangiisimappat, tassalu nalunaaquttap akunnerini 3 x 24-ni tigusarinninneq, kommunalbestyrelsip sukkanerpaamik tigummigallagaaffissamik tulluurtumik pissarsiniarnissaa aalajangersakkami matumani aalajangersarneqarpoq, taamaaliornikkut inuk innarluutilik tigusarinninnerup nalaani isertitsivimmi imaluunniit piffimmi assingusumi tulluannngitsumi tigummineqarallassanngilaq. Tassa kommunalbestyrelsip suliaassaraa upalungaarsimanissaq eqqarsaatigalugu suliaqarnissaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami kommunalbestyrelse politiinit sillimaniarnikkut illersorneqarsinnaasutut nalilerneqarsimasumik, tigummigallagaanermut assingusumik inissiiffissamik pissarsinissamut pisussaaffilerneqarput.

Eqqartuussivik imm. 1, nr. 2 malillugu aalajangeereerpat kommunalbestyrelse pilertornerpaamik, kingusinnerpaamillu akunnerit 72-it qaangiutsinnagit, tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiivissamik kommunalbestyrelse pilertornerpaamik pissarsissasoq aalajangersakkami matumani aalajangersarneqarpoq, taamaalilluni inuk innarluutilik tigusarineqarnermini isertitsivimmi imaluunniit assigisaani inummumut innarluutilimmut naleqqutinngitsumi tigummigallagaanissaa pissanngimmat. Tassa kommunalbestyrelsip suliaassaraa upalungaarsimanissaq eqqarsaatigalugu suliaqarnissaq. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik politiillu suleqatigalugit piffissap aalajangiunneqartup iluani tulluurtumik tigummigallagaanissamut taarsiullugu aallamut inissiiffissamik nassaarnissaq pissutaatinneqassaaq, kisiannili tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiiffissamut nooreersimanissap timitalerneqarsimanissaa naatsorsuutaanani.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq Naalakkersuisut sukumiinerusumik malittarisassiussasut isumaginnittoqarfiup ataani oqartussaasoq sorleq Kalaallit Nunaannut Pinerluttulerinermik Inatsimmi § 240, imm. 2-mi taaneqartunik eqqartuussinermik ingerlatsissanersoq. Eqqartuussinert Naalakkersuisunit Kalaallit Nunaannut Pinerluttulerinermik Inatsit §240, imm. 2 naapertorlugu naammassineqartarput. Taamaattoq Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffittut kommuniusoq

eqqartuunneqartumut angerlarsimaffittut kommuniuinnassaaq. Eqqartuunneqartup Danmarkimi najugaqarfittut neqeroorummi najugalinnut imaluunniit Danmarkimi Lolland Kommunemi Kofoedsmindemut inissinneqarneranut aningaasartuutit Nunatta Karsianit akilernerqartarput, inummummi innarluutilimmut eqqartuunneqartumut tunngatillugu isumaginninnikkut ikiorsiissutit pillugit aningaasartuutit akilernerqarnissaannut, pineqartup Kalaallit Nunaanni najugaqarfigisaani kommuni akisussaasuvoq.

§ 52-imut

Aalajangersakkami eqqartuussaannerup pillarneqaatigineqarneranut atatillugu inuup innarluutillip aamma ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissinneqarsinnaanera periarfissinneqarpoq. Inuup innarluutillip, eqqartuussaannermini pillagaasussap, pillagaannermini Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkamiissinnaanissaata qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkami siunertaavoq, soorlu Inatsisartut inatsisaani § 51-imi nassuiarneqartoq, tassalu taamaattoq pilersinneqarsimappat.

§ 53-imut

Imm. 1-imut

Ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermut atatillugu ineriartornissamut pilersaarummik suliaqartoqassasoq imm. 1-imi aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq, taannalu iliuusissatut pilersaarummik kommunimit suliarineqarsimasumit aallaaveqassasoq. Ineriartortitsinissamut pilersaarut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqalernerup kingorna kingusinnerpaamik qaammatit pingasut ingerlareersut, matumalu kingorna ukiumut minnerpaamik ataasiarluni neqeroorummi aqutsisunit suliarineqartassaaq.

Imm. 2-mut

Iliuusissatut pilersaarutip siunertaa aamma siunnerfii aallaavigalugit, ineriartortitsinissamut pilersaarut perorsanikkut sulinerup nassuiarneqarneranik imaqassaaq, tassani qulakkeerneqassalluni iliuusissatut pilersaarummi siunnerfiit pingaarnerit naammassineqarnissaat. Inunnut innarluutilinnut, ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut tamanut ineriartortitsinissamut pilersaarutini suliaqartoqassaaq.

Ineriartortitsinermut pilersaarutip imarissavai:

1) Tapersersuinissamut iliuusissat aallartinneqartut erseqqissarneqarnerat, soorlu ilinniartitsisarnernut neqeroorutit, ilinniarnissamut neqeroorutit, suliffeqarnissamut neqeroorutit, taakkununga ilanngullugit suliffeqalernissamut, sammisaqalernissamut peqatigiittarnissamullu neqeroorutit illersugaasut.

- 2) Tapersersuinissamut iliuusissat aallartinneqarnerannut atatillugu perorsaanermik periutsinik paarsinernillu atorneqartunik erseqqissaaneq.
- 3) Inuup innarluutillip qanoq isillugu tapersersuinissamut iliuuserineqartussat toqqaaffigineranni ilanngullugu peqataatinneqassanersoq pillugu nassuiaaneq.
- 4) Tapersersuinissamut iliuuserineqartunut aallartinneqartunut anguniagassat, taakkununga pingaarnertigut suleriaasissaq piffissaliussarlu ilanngullugit.

§ 54-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu angerlarsimaffittut neqeroorutip kommunalbestyrelsi ilisimatittassagaa, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu angerlarsimaffittut neqeroorummi najugaqarnerani ineriartornera pillugu killiffianik nalunaaruteqarnikkut. Killiffimmik nalunaarusiaq, pineqartup atugarissaarnera ineriartorneralu pillugit nalinginnaasumik paasissutissiinerup saniatigut, pineqartup iliuusissatut ineriartornissamullu pilersaarutaani aalajangersarneqarsimasut tunngavigalugit qanoq inissisimanera pillugu kommunalbestyrelsimut immikkut paasissutissanik imaqaassaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorut kommunalbestyrelsimut, inuup ulloq unnuarlu neqeroorummut allatsinneraniit kingusinnerpaamik qaammatit pingasut kingorna killiffimmik nalunaarusiamik siullermeerluni nassiussissasoq. Tamatuma kingorna killiffimmut nalunaarusiaq ingerlaavartumik nutarterneqartassaaq aammalu inuk innarluutilik 18-it inorlugit ukioqarpat ukiup affaanut ataasiarluni, aamma inuk innarluutilik 18-it sinnerlugit ukioqarpat ukiumut ataasiarluni nalunaarusiamik kommunalbestyrelsimut nassiussisoqartassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorutip imm. 2 naapertorlugu killiffik pillugu nalunaarusianik nassiussisarnissap saniatigut, inuup peqqissusaanut tunngasuni imaluunniit inooqataanikkut tunngasuni imaannaanngitsumik allanngortoqarsimappat imaluunniit allanngortoqarnissaa naatsorsuutigineqarpat, kommunalbestyrelsi ingerlaannaq ilisimatittassagaa. Allanguutit imaannaanngitsut assersuutigalugu tassaasinnaapput inuup piginnaasaasa tassanngaannartumik appararujussuarpat, pissusilersuutaa allanngorpat imminullu toqunnissamut aarlerinaateqangaatsialerpat, tassanngaannartumik napparsimalerpat imaluunniit nutaamik allanngorsimasumilluunniit timikkut tarnikkulluunniit innarluuteqarnini il.il. pillugit misissorneqalerpat. Allanguutit imaannaanngitsut aamma tassaasinnaapput inuup ilaqutariinnermut tunngasutigut imaluunniit attaveqatigiiffianut tunngasutigut pissutsinut attuumassuteqartut,

assersuutigalugu akisussaatitaasoq imaluunniit qanigisaq alla, matumani aamma isumassuisuusut ilanngullugit, toqukkut qimaguppata. Qulaani taaneqartut tamakkiisuunngillat, taamaattumillu ulloq unnuarlu neqeroorutip inuup atugaani imaannaanngitsunik allannguuteqartoqartillugu tamatigut kommunalbestyrelsi ilisimatittassavaa.

§ 55-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkakut aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut ukiumut ataasiarlutik kingusinnerpaamik Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni ataatsimut ukiumoortumik nalunaarusiamik Inatsisartunut saqqummiussissasut.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq nassuiaassaaq ulloq unnuarlu neqeroorutinit tunngasuni maannakkut inissisimaneq, ilanngullugit sammisat pingaarnert aammalu unammilligassat ukiumi qaangiuttumi pisimasut. Ukiumoortumik nalunaarusiap siunertaraa pingaarnarpaamik ukiumi qaangiuttumi sammisat pingaaruteqartut pillugit nassuiaammik suliarinninneq. Ukiumoortumik nalunaarusiaq aammattaaq siunertaqarpoq politikkikkut oqartussanut aammalu soqutigisaqaqatigiinnut allanut takussutissiisarnissaq, suliniutit suut aalajangersimasut politikkikkut oqartussaasunit aammalu ulloq unnuarlu neqeroorutinit aallartinneqarsimanersut naammassineqarsimanersullu pillugit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorutit ataasiakkaat ukiut tamaasa kingusinnerpaamik Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinnissaat qaammammik sioqqullugu ukiumoortumik nalunaarummik Naalakkersuisunut tunniussisassasut. Nalunaarusiat taakku imm. 1 naapertorlugu Inatsisartunut ataatsimoortumik ukiumoortumik nalunaarusiornissamut tunngavigineqassapput.

Imm. 3-mut tunngatillugu

Imm. 3-kkut Naalakkersuisut pisinnaatitaanerit ingerlateqqinneqassaaq ukiumoortumik nalunaarusianut maleruagassanik aalajangersaasinnaanermut, ilanngullugit tunniussineq, ilusilersuineq imarisarlu pillugit maleruagassat aalajangersarneqarsinnaallutik.

§ 56-imut

Aalajangersakkami ulloq unnuarlu neqeroorutini ingerlaavartumik ineriartortoqarnissaata qularnaarnissaa siunertaavoq, tamakkulu inunntu innarluutilinnut suliaasaqarfimmi pissusiviusut ineriartorfiunerannut malinnaapput.

Imm. 1-imut

Imm. 1-ikkut siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut ukiut marlukkaarlugit ulloq unnuarlu neqeroorutitut tunngasuni nutaanik malinnaaffiusumillu periusissiamik suliarinnittarnissamut, kiisalu periusissiaq nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutitut tamanut tunngasortaqaqtassasoq. Siunertarineqarpoq ulloq unnuarlu neqeroorutitut tunngatillugu periusissianik ingerlaavartumik suliarinnittarneq iluaqutaassasoq pilersaarusiernerup aaqqissuussinerullu pitsaanerulernissaannut kiisalu ilisimasaqarnermik annertunerulersitsinissamut aammalu immikkut ilisimasalititut suliaasaqarfiup iluani ajornartorsiutit pisariaqartitallu maannakkut atuuttut pillugit.

Periusissiaq siulleq inatsit atuuttoq naapertorlugu ukiut sisamat ingerlaneranni atuuppoq, piffissamut 2022-2025-imut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2-mi suliaasaqarfiit periusissiami ulloq unnuarlu neqeroorummi ilanngunneqarsinnaasut erseqqissarneqarput.

Tamatuma saniatigut periusissiaq unammilligassanut pilersimasunut kiisalu unammisassat suut piffissami pineqartumi innarluutilinnut suliaasaqarfiup iluani pilersinnaanersut pillugit isummersuutininik imaqartariaqarpoq. Tassani Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutip sulineranut pitsaanerpaamik pilersaarusiorsinnaanissaat tamakkiisunngortitsisinnaanissaallu aalajangiisuussaaq, soorlu assersuutigalugu suliaasaqarfinni pisariaqartitsinerpaaffiusuni sullitassanut aalajangersimasunut ulloq unnuarlu neqeroortunik pilersitsinikkut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi kommunalbestyrelsinik, soqutigisaqaqatigiit kattuffiannik aamma innarluutillit peqatigiiffiinik attuumassuteqartunik kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutini pisortanik periusissiassamik suliaqarnermi akuutitsinissamik, Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput. Akuutitsinermut siunertaavoq ilaatigut mianerisassat aalajangersimasut eqqumaffigineqarnissaat kiisalu kommunit aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit misilittagaasa aamma piffissami aggersumi pitsanngoriaatissatut siunnersuutaasa ilanngunneqarnissaat.

§ 57-imut

Inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani aamma Naalagaaffeqatigiit iluanni ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamut inassutigineqarsinnaaneranut periarfissaqartitsineq aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Inuup immikkut ilisimasaqarfiusumik tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinera Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaanngippat, inuup taamaakkaluartoq Kalaallit Nunaata avataani aamma Naalagaaffeqatigiit iluanni

pisariaqartunik neqeroorutunik neqeroorfigineqarsinnaanera qulakkeerneqassasoq, aalajangersakkami siunertaavoq. Kalaallit Nunaanni pisariaqartunut tapersersuinissamut periarfissaarussimassasoq erseqqissarneqarpoq.

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsip malitassatut pingaarnertut Kalaallit Nunaata avataanut inissiinermik atuisannginnissaa aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Imm. 1-imi inuk innarluutilik § 42 naapertorlugu najugaqatigiiffimmi inissiami, § 43 naapertorlugu najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit § 48 naapertorlugu ulloq unnuarlu najugaqarfimmi ulloq unnuarlu najugaqarnissamik neqeroorfigineqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Piumasaqaataavoq kommunalbestyrelsip ulloq unnuarlu najugaqarneq pineqartoq Kalaallit Nunaanniissinnaanersoq qulakkiissagaa, imm. 2-mi immikkut ittumik pisoqartillugu aalajangersagaq pineqanngippat.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsit qaqutigunnaq Naalakkersuisunit akuersissummik piniaqqaaratik inissanik Kalaallit Nunaata aammalu Naalagaaffeqatigiiffiup avataaniittunik neqeroorsinnaanissaat. Taamaalluni inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik neqeroorfigineqarnissaa kommunalbestyrelsimit inassutigineqartoq tunngavigalugu Naalakkersuisut akuersissuteqassapput.

Inassutigineqartup imarisai suliamiit suliamut allanngorarsinnaapput suliallu suussusaa apeqqutaassalluni, aamma imarisai kommunalbestyrelsip Naalakkersuisullu oqaloqatigiinnerisigut paasinarsinneqarsinnaallutik. Inassuteqaatip nassiunneqannginnerani, inuup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera naammattumik paasinarsinneqarsimanissaa Naalakkersuisunut aalajangiisuussaaq. Kommunalbestyrelsip inassutigisaani qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarut suliarineqareersut aallaavigineqarpata iluaqutaasinnaavoq.

Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamik innersuummik akuersissuteqarneq pillugu Naalakkersuisut suliamik suliarinninnerat ulluni 14-ini naammassineqartassasoq anguniagaavoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq allagaatit suut Naalakkersuisunut innersuussinermut, tak. imm. 2, imarineqartussaansut. Allagaatit imaraat suliap saqqummiunneqarnera, iliuusissatut pilersaarut, akuersissuteqarnermut nalunaarut, akuersissummik allagaq aammalu kommunalbestyrelsip aalajangiinera pillugu allagaq, oqaaseqaatit nalunaarutillu attuumassuteqartut, piginnaasanut skema

imaluunniit qulaajaaneq, tiguneqarneq pillugu allagaq imaluunniit akuersissuteqarnermut allagaq Danmarkimi oqartussaasunit attuumassuteqartunit, nakorsamit imaluunniit tarnip pissusianik ilisimasalimmit misissuinermi nalunaarusiaq, taanna innersuussinerup nalaani annerpaamik ukiunik pingasunik pisoqaassuseqassasoq, kiisalu inuup aningaasatigut pilersorneqarnermut tunngavianik nassuiaat.

Imm. 4-mut

Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissatut neqeroorummiittarneq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanannut tunngavissaq aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

§ 58-imut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq, kommunalbestyrelsi Kalaallit Nunaanni najugaqatigiiffimmik naleqquttumik nassarpaat imaluunniit utaqqiisaasumik najugaqarneq unitsinneqarpat, kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip Kalaallit Nunaanni najugaqatigiiffimmik naleqquttumik imaluunniit tapersersuinerмик neqeroorfigissagaa.

Kalaallit Nunaata avataani najugaqarnerup tunngaviata ilagaa Kalaallit Nunaanni pisariaqartinneqartunik tapersersuinissamut periarfissat tamakkerlugit atorineqareersimanerat. Assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni najugaqatigiiffimmik immikkut ilisimasalimmik pilersitsineq inuup innarluutillip pisariaqartitaanik naammassinnissinnaasumik, kommunalbestyrelsip tamanna inuup innarluutillip neqeroorutigissavaa.

Inuup innarluutillip neqeroorut taanna tigusimanngippagu aammalu Danmarkimi najugaqarneranut akuersissut atorunnaarpat, kommuni najugaqarfigisaq Kalaallit Nunaanniittoq suli pisussaaffeqarpoq inuup innarluutillip tigusissaanut.

§ 59-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq periarfissiivoq kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani piffissami killilimmi najugaqartinneqarnissaanik neqerooruteqarsinnaaneranut, piginnaasanik ineriartortitsinissaq imaluunniit piginnaanngorsaaqqiineq siunertaralugu.

Piginnaanngorsaaqqiineq isumaqarpoq suliniutit arlallit, inuit ataasiakkaat piginnaasakinnerulersimasut imaluunniit piginnaasakinnerulernissamut aarlerinartorsiortut tapersersorneqarnissaannik, pitsaanerpaamik piginnaasaqarnerulernissamut aammalu taanna

attatiinnarneqarnissaa anguniarlugu, ilanngullugu inuiaqatigiinni avatangiisinut peqataasinnaanermut. Tamatuma siunertaraa inuit piginnaasakinnerulersimasut nammineersinnaanermik aammalu namminneq aalajangiisinnaanermik angusaqarnissaat, taamaalillutik inuttut kiffaanngissuseq angusinnaallugu.

Piumasaqaataavoq inuup pisariaqartitai Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaannginnissaat, assersuutigalugu inuup innarluutaa pillugu immikkut ilisimasat pisariaqartinneqartut najukkami peqannginnerat pissutigalugu.

Aalajangersagaq naapertorlugu piffissami killilimmi najugaqarnerit assersuutigalugu tassaasinnaapput specialefterskolemiinneq imaluunniit Københavnimiittumi tappiitsut isigiarsuttullu pillugit ilisimatusarfimmiinneq, tassa Instituttet for Blinde og Svagsynede-miinneq.

Aalajangersagaq naapertorlugu neqeroorutit meeqqanut inersimasunullu innarluutilinnut tunniunneqarsinnaapput.

Efterskolimiinneq pillugu erseqqissaatigineqassaaq, Danmarkimi efterskolimiinnermut tapiissutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 4. juli 2019-imeersoq § 14 naapertorlugu, efterskolimiinnermut tapiissutinik tunniussisoqarsinnaanissaanut piumasaqaatit arlallit aalajangersarneqarsimammata, piumasaqaatillu taakku inuusuttunut innarluutilinnut amerlasuunut naammassineqarsinnaaneq ajortut. Aammattaaq erseqqissaatigineqarpoq Danmarkimi innarluutilinnut efterskolit arlallit, pissusiviusutigut ulloq unnuarlu neqeroorutitut atuuttarmata aammalu sammisassanik assigiinngitsunik inuusuttunut innarluutilinnut piginnaasatigut ineriartornissamut pisariaqartitaannik tapersersuisunik neqerooruteqartarlutik. Taamaattumik erseqqissaatigineqassaaq siunnersuummi matumani § 59 taamaallaat efterskolimiinnernut, inatsisitigut allatigut tunngavissinneqarsimanngitsunut attuumassuteqartoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq Naalakkersuisut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut Kalaallit Nunaata avataani utaqqiisaasumik najugaqarnerit pillugit, tak. imm. 1. Maleruagassat erseqqinnerusut nalunaarummi aalajangersarneqassapput. Aammattaaq Inatsisartut inatsisaannut ilitersuummi erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarpoq piffissami killilimmi Kalaallit Nunaata avataani aammalu Naalagaaffeqatigiinni najugaqarnerit pillugit.

§ 60-imut

Inuup innarluutillip najugaqarfissatut neqeroorummiinnerata unitsinneqarnissaa imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuutsinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip

aalajangiinera, mianerisassat attuumassuteqartut isiginarlugit, kinaassusersiunngitsumik nalilersuineq tunngavigalugit pinissaata qulakkeernissaa aalajangersakkami siunertaavoq.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsip paasiguniuk najugaqarfimmi neqeroorut inuup innarluutillip ikiorneqarnissamik pisariaqartitai nammassinnaajunnaarsimagai, inuup najugaqarfimmi neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnissaa imaluunniit najugaqarfimmi neqeroorummut allamut nuunneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiinissamut pisussaaffeqarpoq.

Nr. 1-imut

Inuup najugaqarfissatut neqeroorummit angerlartinneqarnerata imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuutsinneqarnerata kingorna, inuup pisariaqartitsineranik naammassinninnissamut pisariaqartumik tapersersuiffiqineqarnerata ingerlaannarnissaanik qulakkeerrinninnissamut kommunalbestyrelse aalajangersakkatigut pisussaaffilerneqarpoq.

Nr. 2-mut

Iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissamik kommunalbestyrelsip pisussaaffeqarnera aalajangersakkap imaraa. Kommunalbestyrelsip taamaasilluni angerlartitsisoqannginnerani imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuuttoqannginnerani suliaassat pisariallit qulaajaaffigereersimassavai.

Najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuuttoqarnerani kommunalbestyrelsip ilaatigut najugaqarfissatut neqeroorut inuup nuuffigisaa inuup immikkut pisariaqartitaasa isumaginissaannut tulluurtuunissaa kiisalu tapersersuinissap pisariaqartinneqartup tunniunnessaa pisariaqartumillu inigineqartup pequtsersornissaa allallu qulakkeersimassavai.

Najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnerup uninnerani kommunalbestyrelse ilaatigut inummut innarluutilimmut angerlarsimaffiullu pisariaqartitaanut angerlartitsinissaq sioqqullugu, angerlartitsinerup nalaani kingornagullu isummersimassaaq.

Taamaasilluni inuup nammineq angerlarsimaffimini tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera ilaatigut isummerfigineqarsimassaaq, tassunga ilanngullugit inuk tapersersuisoq, ikiuutit, sammisasaqartitsinissamut ataatsimooqateqarnissamullu neqeroorutit aamma inigisamik pequtsersuineq il.il.

Inuup najugaqarfimmi neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnerata kingorna, isumassorneqarnera qanigisamit angerlarsimaffimmi isumagineqassappat, aammattaaq

nalilersorneqassaaq qasuersaartitsinermik tunniussisoqassanersoq. Allattorsimaffik tamakkerneqanngilaq.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkap siunertaraa inuup innarluutillip, taassuma angajoqqaatut oqartussaassusillip imaluunniit akisussaatitaasup tusarneqarnissaat misissuinermit atatillugu, najugaqarfimmi neqeroorummi najugaqarnerup unitsinneqarnissaa imaluunniit najugaqarfimmi neqeroorummut allamut nuunneqarnissaa pillugu aalajangiisoqannginnerani.

Oqaloqatiginninneq ingerlanneqarsimasoq aammalu inuk innarluutilik aamma angajoqqaatut oqartussaassusilik imaluunniit akisussaatitaasoq tassunga tunngatillugu qanoq oqaaseqarsimanersut, kommunalbestyrelsip ingerlatsinermi inatsisitigut tunngavigerpiarneqartut nalinginnaasut naapertorlugit uppersarsinnaassavaa. Tamanna assersuutigalugu oqaloqateqarnerup allaganngorlugu imaqarniliorneratut iluseqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelsi pisussaaffeqanngilaq inuup kissaatigisai malissallugit, kisianni inuup oqaaseqaatai kommunalbestyrelsip aalajangiinnerani ilaatinneqassapput.

Nr. 4-mut

Kommunalbestyrelse ulloq unnuarlu neqeroorummit allaganngorlugu oqaaseqaammik piniassasoq aalajangersakkami piumasaqaatigineqarpoq. Oqaaseqaat imaqassaaq inissiiviusup isummerneranik inissiinerup unitsinneqarnissaa pillugu aalajangiisoqarsinnaanera eqqarsaatigalugu, kiisalu inuup ataatsimut atugarissaanera pillugu killiffianik aammalu inuk suli tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinersoq, angerlarsimaffiup avataani najugaqarnikkut.

Imm. 2-mut

Imm. 1-imi piumasaqaatit saniatigut, imm. 2 naapertorlugu kommunalbestyrelsi meeqqap innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnissaanik aalajangiinnginnermini piumasaqaatit marluk suli naammassineqarsimanissaat qulakkiissavaa.

Nr. 1-imut

Siullertut piumasaqaataavoq kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa meeqqamut, angajoqqaatut oqartussaasuinut imaluunniit akisussaatitaasumik kiisalu pisariaqartillugu meeqqap attaveqaataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup unitsinneqarnissaa sioqqutitsiarlugu ingerlaannaq tamatumanilu kingorna tapersersuinissamut pisariaqartoq piareersarneqarsimanissaa.

Nr. 2-mut

Aappaattut piumasagaataavoq kommunalbestyrelsip meeqqap, angajoqqaatut oqartussaassusillit, akisussaatitaasup imaluunniit qanigisaasut allat ulloq unnuarlu neqeroorumi najugaqarnerup unitsinneqarnissaanut pitsaasumik piareersagaasimanissaat qulakkiissagaa.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, najugaqarfimmi neqeroorut oqaaseqarnermini, tak. imm. 1, nr. 4, innersuussimappagu inuup innarluutillip najugaqarfimmi neqeroorumi najugaqaannarnissaa, kommunalbestyrelsip aalajangiisoqannginnerani Pissassarfimmit oqaaseqaat pissarsiarissagaa.

Suliami inaarutaasumik aalajangiisoqarnissaa sioqqullugu Pissassarfiup oqaaseqaataa kommunalbestyrelsip utaqqimaassavaa.

Aalajangiisoqarsimatillugu Pissassarfiup oqaaseqaataa kommunalbestyrelsimut pituttorsimanngilaq, kommunalbestyrelsillilli aalajangiinissaq sioqqullugu oqaaseqaatigineqartoq nalilersuinerminut ilanngutissavaa.

§ 61-imut

Inuup innarluutillip aamma najugaqarfissatut neqeroorutip angerlartitsinissamut imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummot allamut nuunnissamut piareersarnissamut piffissaqarnissaat qulakkeerniarlugu aalajangersagaq ilanngunneqarpoq.

Nuunnissaq najugaqarfimmut allamut inuup innarluutillip misigisinnaavaa annertoorujussuarmik allannguutaasumik, ilaatigut najugaqarfimmi neqeroorumi ukiuni arlalinni najugaqarsimasinnaammat.

Aalajangersagaq tassaavoq minnerpaaffissamik aalajangersagaq, akornusiinngitsoq kommunalbestyrelsip sivilisunerusumik siumoortumik ilisimatitsisinnaaneranut. Sivilisunerusumik siumoortumik ilisimatitsineq naleqquttuusinnaavoq assersuutigalugu inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani najugaqarneranit angerlartinneqarnissaani, imaluunniit inuup imaluunniit angerlarsimaffiup piffissami sivilisunerusumi piareersarneqarnissaanik pisariaqartitsisoqartillugu.

Illuatungaani inuit pineqartut, angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaatitaasut, kiisalu najugaqarfimmi neqeroorut tamarmik nalunaarummik tiguseresimasussaapput angerlartinneqarnissaq imaluunniit najugaqarfimmi neqeroorummot allamut nuunneqarnissaq pillugu. Sapaatit akunneri 12-it naatsorsorneqassapput ullormit nalunaarut pineqartunut marlunnut anngussimaffianit. Kommunalborgbestyrelsip uppernarsassavaa nalunaarut anngussimasooq.

Siumoortumik ilisimatitsissuteqarnissamut piffissaliussaq allanngortinneqarsinnaavoq, pingaarutilinnik tunngavilersuisoqartillugu. Pingaarutilinnik tunngavilersuutit tassaasinnaapput inuup nammineq pisariaqartitai, ilanngullugu tapersersuineramik allaanerusumik pisariaqartitsineq, aammalu allanik tunngavilersuutit, assersuutigalugu najugaqarfimmi neqeroorutip inuup pisariaqartitai nammassinnaanngippagit, ilanngullugu najugaqartut allat aammalu sulisut isumannaatsuunissaat atugarissaarnerallu eqqarsaatigalugit. Aamma pissutsit aalajangersimasut tunngavigalugit najugaqarfimmi neqeroorutip piaartumik matuneqarnissaa pisariaqalersinnaavoq, taamaalilluni piffissaliussaq sivikinnerusoq atorneqarsinnaalluni.

Aningaasaqarnikkut tunngavilersuutit tunngavigalugit sapaatit akunnerinik 12-inik piffissaliussaq allanngortinneqarsinnaanngilaq.

§ 62-imut

Najugaqarfimmi neqeroorummi Kalaallit Nunaata avataani najugaqartoqartillugu aalajangersagaq aalajangersaavoq kommunalbestyrelsip kommunimi najugaqarfigisami najugaqarfiusumi Kalaallit Nunaata avataaniittumi kommunimit nassuiaammik pissarsiniassasoq, angerlartinneqarnissaq pillugu aalajangiisoqannginnerani. Nassuiaat imaqassaaq killiffimmik nalunaarummik pissutsinullu allanut tunngasunik, angerlartinneqarnissaq pillugu aalajangiinermut tunngavissiisunik. Assersuutigalugu kommunimi najugaqarfigisami najugaqatigiiffimmik pilersitsisoqarsimasinnaavoq, inuup innarluutillip najugaqarfigerusutaanik.

§ 63-imut

Inuup innarluutillip tapersersuiffiqineqarnissamut pisariaqartitsinera piffissap ingerlanerani ajornerulersimanersoq imaluunniit pitsaanerulersimanersoq apeqqutaatinnagu, inuit innarluutillit inuup sukkulluunniit pisariaqartitsineranut naapertuuttumik tapersersuiffiqineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkami siunertaavoq.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsi paasiguniuk inuup innarluutillip eqqortumik tapersersorneqannginnera, kommunalbestyrelsi pisussaaqqartoq aalajangiinissamut tapersersuineramik allannguinnissaq imaluunniit unitsitsinissaq pillugu.

Tapersersuinermit suliniutit, inuup innarluutillip tapersersorneqarnissaanut tunniunneqartut, unitsinneqassapput siunertaat anguneqarsimappat. Naliliinermi tapersersuinermit anguniagaq anguneqarsimanersoq, immikkut isiginiarneqassaaq inuup piginnaasai allat innuttaasunut naleqqiullugit appasinnerunersut, inuup ulluinnarni inuunermit, ilanngullugu inuiaqatigiinni

inuunermi, ingerlatsisinnaanera eqqarsaatigalugu. Inuup piginnaasakinnerunera taamaalilluni inuup allanut assingusumik inissisimasunut naleqqiullugu ingerlatsisinnaanissaanut taarsiiffigineqarnissamik pisariaqartitsilerneranik kinguneqassaaq. Taamaattumik inuup taarsiiffigineqarnissamik pisariaqartitai aalajangiisuupput, inuup sulitapersersorneqarnissamut akuersissuteqarfigineqarsimasup tigusinera ingerlaannarnissaa pillugu.

Kommunalbestyrelsi tapersersuinermit suliniutinik unitsitsineq pillugu aalajangiinermi nalilersussavaa, tapersersuinermit nutaamik ilusilersuineq inuup innarluutillip siusinnerusukkut tapersersorneqarnerminut taarsiullugu aallartinneqassanersoq. Inuup sulitapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineratigut, kommunalbestyrelsip qulakkiissavaa inuup pisariaqartinneqartumik tapersersorneqarnissaa.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelsip tusarniaasussaasoq inuup innarluutillip aammalu angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaataasut, naliliinermi tapersersuinermit allannguinnissaq imaluunniit unitsitsinissaq pillugu aalajangiisoqassanersoq. Kommunalbestyrelsi taamaalilluni aalajangiisinnaanngilaq tapersersuinermit allannguinnissaq imaluunniit unitsitsinissaq pillugu taamaallaat suliamut immikkut ilisimasalittut naliliineq tunngavigalugu, kommunimi sulisut imaluunniit suliamut immikkut ilisimasallit allat tunngavigalugit. Inuup innarluutillip suliami tusarneqarnissaa pisariaqarpoq. Tusarniaaneq oqaloqatigiinnertut ingerlanneqassaaq. Oqaloqatigiinnerit pillugit itisiliinerit pillugit innersuussutigineqarput siunnersuummi § 23-mut nassuiaatit.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarut suliarisimassagaa, tak. §§ 24-25, tapersersuinermit unitsitsineq pillugu kapitali 8 naapertorlugu aalajangiisoqannginnerani. Aalajangersagaq taamaalilluni kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliivoq iliuusissatut pilersaarummik suliarinninnissaanut, taamaalilluni erseqqissarneqassammat siunissami qanoq pisoqassanersoq tapersersuinermit tunniunneqartup unitsinneqarnerani.

§ 64-imut

Imm. 1-imut

Sumiginnaaneq pissuteqarsinnaavoq angajoqqaatut oqartussaassusilinnit imaluunniit akisussaataasunit ilisimasaqannginnermut, nappaat inuunermut ulorianartorsiortitsisinnaanera imaluunniit inuup piginnaasaanik annertuumik piffissamilu sivisuumi appartitsisinnaanera pillugu.

Imm. 2-mut

Misissortinnissap imaluunniit katsorsartinnissap mininneqarnissaata malunnartumik aarlerinaateqartup meeraq, inuusuttoq imaluunniit inuk innarluutilik nammineersinnaassuseqanngitsoq piffissami sivisuumi tarnikkut timikkullu pisinnaasakinnerulersimasoq ulorianartorsiortinneqarpat angajoqqaatut oqartussaassusilinnit, imaluunniit pisariaqarsimappat akisussaatitaasumit akuersisoqarnissaa pissarsiarinngikkaluarlugu, peqqinnissaqarfimmut innersuussinissaq pillugu aalajangiinissamut kommunalbestyrelsip tungavissaqartinneqarnera aalajangersakkatigut aalajangersagaavoq.

Peqqinnissaqarfik misissuisarnissaanut katsorsaasarnissaanillu piginnaatinneqarmat erseqqissarneqassaaq. Aalajangersakkap napparsimasut pisinnaatitaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 6, 31. maj 2000-meersumi §§ 8 aamma 9, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 50, 25. november 2024-meersukkut allanngortinneqartumi, immikkut atuuttussamik aalajangersakkamik pilersitsinikkut saneqqunneqarnissaat siunertaraa.

Inatsisitigut aalajangersakkamik pilersitsinikkut Napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni §§ 8-p aamma 9-p saneqqunneqarsinnaanera aalajangersakkami siunertaavoq.

Angajoqqaat meeqqap imaluunniit inuusuttup pisariaqartumik nakorsamit katsorsarneqarnissaanik akerliuneri, meeqqamut imaluunniit inuusuttumut kannguttaatsuliorfigineqarsimasumut innarliinerit imaluunniit isumassuinnginneq annertunerusoq ilagisinnaavaat, taamaattumillu meeqqap imaluunniit inuusuttup angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pisariaqartinneqarsinnaalluni. Taamaattoqarsimappat aalajangersagaq atortariaqanngilaq, tassami tamanna taamaallaat peqqinnissaqarfimmut misissortinnissanut katsorsartinnissanullu innersuussisarnissamut kommunalbestyrelsimut periarfissiimmat. Peqqinnissaqarfimmili misissortinnissamut katsorsartinnissamullu akerliuneq angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaa pillugu aalajangiinarnissap pisariaqartinneqarnera pillugu aalajangiinermi periarfissatut ilaasussaassaaq.

Taamatuttaaq erseqqissarneqassaaq aalajangersagaq manna ulluunerani paaqqittarfinni, atuarfinni imaluunniit suliffeqarfinni allani inuit innarluutillit ulluinnarni isumassortarnissaannut paaqqutarineqarnissaannullu isumaginnittuunngitsunut inatsisitigut tunngaviliunneqanngimmat, tassalu angajoqqaatut oqartussaasulinnit imaluunniit akisussaatitaasumit erseqqissumik akuersinertaqanngitsumik itikkut kiassutsip uuttorniarnissaa pisimappat.

§ 65-imut

Meeqqat inuusuttullu innarluutillit meeqqanut inuusuttunullu innarluuteqanngitsunut sanilliullugit annerusumik kinguaassiuutitigut atornerlunneqartarnerat misissuinerni arlalinni paasinarsisimavoq.

Innarluuteqarnertik pissutigalugu timikkut, eqqarsartaatsikkut aamma/imaluunniit oqaatsitigut unammisassaqsinnaasarpuit. Tamakkua assigiinngitsunik suussusersiffigineqarsimappuit, soorlu ineriartormikkut kinguarsimasuuneq, ADHD, autisme, tappiitsuuneq, tusilartuuneq allallu. Tamanna kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnissamut ulorianartorsiornernut unammisassanik pilersitsivoq.

Qanoq ilineratigut kinguaassiuutitigut atornerlunneqarneq pineqartassanersoq aamma tamatumunnga pinaveersaartitsisoqassanersoq aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Kinguaassiuutitigut atornerluinermi pinerluffigisamut timikkut timikkuunngitsorlu attuisarnerit ilaasinnaappuit.

Timikkut atornerluinernut assersuutissat:

- Atornerluisoq pinerluffigineqartup kinguaassiuutaanut attuualaarinnissimassasoq.
 - Atornerluisoq pinerluffigineqartup timaata ilaanik attuualaarinnissimassasoq, soorlu iviangikkut.
 - Pinerluffigineqartoq pinerluuteqartup kinguaassiuutaanik attuualaareqqullugu pinngitsaalineqarsimassasoq.
 - Pinerluffigineqartoq atoqatigiinnissamut pinngitsaalineqarsimassasoq.
- Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Timikkuunngitsoq atornerluinernut assersuutissat:

- Atornerluisoq pinerluffigineqartumut imminut takoqqusaassasoq.
 - Pinerluffigineqartoq atisaajaqqullugu pinngitsaalineqarsimassasoq.
 - Pinerluffigineqartoq assilissanik atoqatigiittarnermut tunngasunik isiginnaaqqullugu pinngitsaalineqarsimassasoq.
 - Pinerluffigineqartoq kinguaassiuutinut tunngasunik ajortisaarneqarsimassasoq, soorlu oqaatsitigut kinguaassiuutinut pinerluffigineqartup kissaatiginngisaanik ajortisaarinerit.
- Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Aalajangersagaq ulloq unnuarlu neqeroorummi aqutsisunut pisussaaffiliivoq sulisut ilinniartinneqarnissaannik, nr. 1-5 immikkut eqqumaffigineqarnissaat pillugu, kinguaassiuutinut tunngasunik atornerluisarnerit pinaveersaartinniarlugit:

Nr. 1. Pinaveersaartitsinermik suliaqarnermut ataatsimut naleqartitsinermut tunngaveqarnissaq

Nr. 2. Pasitsaassaqarnermi pinaveersaartitsinissamut suliaqarnissamullu najoqqutassat

Nr. 3. Kinguaassiuutitigut atornerluisarnernut aarlerinaataasinnaasut pillugit ataatsimut ilisimasaqarneq

Nr. 4. Inummi innarluutilimmi atugarliornermut ersiutit, taakkununnga pissusilersornikkut timikkullu sunniutit ilanngullugit

Nr. 5. Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnikkut timikkut tarnikkullu ersiutit

Sulisut pinaveersaartitsinermik suliaqarnerminnut ataatsimut naleqartitsinissamut tunngaveqassapput. Sulisut atornerluisarnerup suuneranik paasinnilluinnartarnissaat, qanorlu iliorlutik tamanna inummi innarluutilimmi pinaveersaartinneqarsinnaanersoq, matumani oqaatiginiarneqarpoq.

Sulisut inuit innarluutillit namminneerlutik kinguaassiuutitigut atornerluisarnernut pinaveersaartitseqataasussaananerannik piumassuseqalersitsissapput nukittorsaallutillu. Sulisut inuk innarluutilik arlalitsigut tapersersuiffigisinnaavaat:

- Inuk innarluutilik atoqatigiittarneq inooqateqartarnerlu pillugit ataatsimut ilisimasanik tunineqassaaq, soorlu taassuma inuttut killissai pillugit.
- Kinguaassiuutitigut kissaatiginngisamik attorneqarnissamut naaggaarsinnaanermut pisinnaatitaaffimmut tapersersorneqassasoq.
- Qanoq isilluni naaggaarsinnaanermut tapersersorneqassaaq.
- Pisussamut ulorianartumut ilisarinnissinnaanermut tapersersorneqassaaq.
- Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarneq pisimatillugu oqaluttuarnissamut tapersersorneqassaaq.
- Atornerluinerup nalunaarutiginissaanut tapersersorneqassaaq.

Ilaat killissanik killilersuinissamut ajornartorsiorsinnaasarput, arlaatigullu kukkusoqarsimanera ilisimaneq ajorsinnaasarlugu. Qanoq ilineratigut isumassuinermit imaluunniit asannippalaarluni attuuanninnermit qaangiilluni pissusilernermit killissat qaangerneqartarpat?

Tamatumunnga pissutsit arlallit pissutaasinnaapput. Inuusuttup innarluutillip takussutissanik takoqqusaarinera peqataasunit paasissallugu ilaatigut ajornarsinnaasarpoq. Soorluttaaq inuusuttup autismemik nappaatillip inooqataanikkut peqataasarnissaq paasissallugu ajornakusoortissinnaagaa, ineeqqamilu qanoq pisoqarnissaanut paasissallugu aamma ajornakusoortissinnaasaraa. Allatut iliornikkut inuusuttut ADHD-mik nappaatillit aallaamanerusinnaasarput ulorianarsinnaasumillu iliuuseqarsinnaasarlutik, tamakkulu kingunereriaannaasarpaat pisussanut peqataarusukkunnaartarmata. Allat oqaasiisigut oqarsinnaanermut ajornartorsiuteqarsinnaasarput, allallu timikkut pisinnaasakinnerulersimasut timikkut ussersornikkullu atuinissaminut ajornartorsiornermik misigisaqarsinnaasarlutik.

Allat killissaat paasissallugit namminerlu killissat ilisimassallugit ilisimasaqarluinnarnissaq timikkullu paasinnissinnaanissaq pisariaqarput, nammineerluni innarluutip takusnaanera takusnaannginneraluunniit apeqqutaatinnagit. Taamatullu ilisimasaqarnissami ilisimasanik pissarsisinnaanissaq pisariaqarpoq.

Inunnut innarluutilinnut kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit amerlanertigut inummiit pinerluffigineqartup nalunngisaaniit atornerluinerusarput. Amerlanertigut atornerluisoq inuusarpoq

pinerluffigineqartup pinngitsoorsinnaanngisaa imaluunniit ikiorsiinernik tigusiffigisartagaa. Tassaasinnaapput sulisut sullissisussat, ikiuuttut, aquttut imaluunniit najugaqarfinni neqeroorutaasuni sammisassaqtitsinissamullu neqeroorutini sulisut. Aamma qanigisaasut imaluunniit ilisarimasat tassunga ilaasinnaapput. Aamma inuit ineriartormikkut kinguarsimasut kinguaassiuutitigut atornerluisinnaapput. Pinerluffigineqartut pingaartumik inuit ineriartormikkut kinguarsimasut pineqarput.

Kinguaassiuutitigut atornerluinerup pisimaneranut takussutissat:

Kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranut timikkut tarnikkullu takussutissaqarsinnaavoq. Tassungalugu peqatigitillugu eqqaamassallugu pingaaruteqarpoq inuit tamarmik iliutsimut qaangiisumut assigiinngitsumik qisuariarsinnaasarmata, soorlu atornerluineq taamatut isikkoqartoq. Inuit ilaanni kinguaassiuutitigut atornerluinerup pisimaneranut arlalinnik takussutissaqartarpoq. Ilaanni takussutissaqarneq ajorpoq. Takussutissat ilaat assut ersarittarput. Ilaat suunersut takujuminaassinnaasarpot.

Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermut timikkut takussutissat:

- Tilluusarnerit tungujortut, ikit, kimillannerit, pullattoornerit timikkullu annersaanernut takussutissat.
 - Atisat aserortikkat imaluunniit tammaannarnikut.
 - Kinguaassiuutit eqqaanni ikit annernartullu.
 - Nappaatit kinguaassiuutitigut tunillaattut imaluunniit naartulernerit.
- Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermut tarnikkut takussutissat:

- Inuttut pissusilersornikkut imaluunniit pissusilersornikkut allannguutit. Pinerluffigineqartoq pisussaannngikkaluartunik arlaannik iliuseqartoq imaluunniit oqaluttoq.
- Imminut tatiginnginneruneq. Pinerluffigineqartoq imminut tatigiunnaassaaq, nalornilissaaq imminullu aserortersinnaalissalluni.
- Nikallungalluni pissusilersorneq. Pinerluffigineqartoq imminut mattuttarpoq nuannaarunnaarlunilu.
- Tunuarsimaalertarneq. Pinerluffigineqartoq ikinngutimut attaveeruttarpoq imaluunniit anissaartarluni.
- Sinissaarunneq. Pinerluffigineqartoq sinissaarussinnaasarpot, sinnarlussinnaasarpot imaluunniit sinnattupilussinnaasarpot.
- Neriniarnikkut ajornartorsiutit. Pinerluffigineqartoq nerineq ajorpoq nerilaaginnartarluniluunniit imaluunniit pissusissamisuunngitsumik neripiloortarpoq.
- Pisinnaasanik annaasaqarneq imaluunniit pisinnaasakinnerulersinnaaneq. Pinerluffigineqartoq sulianik siusinnerusukkut suliarisinnaasaminik suliaqarsinnaajunnaartarpoq.

- Oqalussinnaassutsip annaanera imaluunniit annikillinera. Pinerluffigineqartoq oqaatsinik siornagut ajornartitsinngikkaluartoq eqqaamasaqarsinnaaneq ajorpoq. Pinerluffigineqartoq imaassinnaavoq ittoqartoq.
 - Imminut ajoquserniarluni pissusilersortarneq. Pinerluffigineqartoq attuisarpoq, isimmikattaasarpoq, qitsuttaasarpoq imaluunniit imminut kimmartarpoq.
 - Sakkortuumik pissusilersortarneq. Pinerluffigineqartoq attuisarpoq, isimmikattaasarpoq, qitsuisarpoq imaluunniit allanut kimmataasarpoq - imaluunniit allatut iliorluni ajoqusiiniartarpoq.
 - Naleqqutinngitsumik kinguaassiuutitigut pissusilersortarpoq imaluunniit ingasaallugu kinguaassiuutinik ukkataqartarpoq. Pinerluffigineqartoq imminut takoqqusaartarpoq imaluunniit allanut takoqqusaarluni imminut attualaartarpoq. Imaluunniit allanut ingasaassilluni kinguaassiuutitigut pissusilersortarpoq.
- Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranik pasitsaassaartoqarnerani, tamatuma timikkut ersiutai qulaani taaneqartut malillugit peqqinnissaqarfimmit misissorneqarnissamut innersuussisoqartariaqarpoq. Aammattaaq kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranik tarnikkut ersiutit tunngavigalugit peqqinnissaqarfimmit misissorneqarnissamut innersuussisoqartariaqarpoq.

§ 66-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq pisussaaffiliivoq najugaqarfimmi neqeroorummi aqutsisunut, inuit innarluutillit pillugit, kinguaassiuutinut politikki pillugu aammalu kinguaassiuutinut tunngasunik atornerluisarnerit pillugit politikkimik suliarinninnissamut aammalu tamanut saqqummiussinissamut.

Kinguaassiuutinut politikeqarneq atoqatigiittarnernut pinaveersaartitsinernullu tunngasut aamma pasitsaassinerit suliarisarnissaannut qitiutitsiffiuvoq. Kinguaassiuutinut politikissap suliarinerani sulisut nammineerlutik ileqqui pissusilersortarnerilu oqaluusersissallugit aamma tulluurtuuvuq. Naallu perorsaasarnikkut sulinermi nammineq inuttut 'sulinnissamut atortussat' atoraluaraanniluunniit pingaaruteqarpoq eqqaamassallugu nammineq sullissisussatut isigisariaqarnissaq aammalu nammineq allallu pissusilersornerat iliuuseqarnerallu eqqarsaatigeqqissaarneqartussaammata.

Ammasumik oqaloqateqartarnermi ulluinnarni najugaqartut kissaataannik qaangiisuunnginnissaq qulakkeerneqarsinnaavoq, sulisullu killissaat ileqquilu ataqqinnissat ilanngullugu.

Kinguaassiuutinut politikissap suliarinerani assersuutigalugu kinguaassiuutinut tunngasuni ilitersuisartoq atorneqarsinnaavoq. Kinguaassiuutinut tunngasuni ilitersuisartoq najugaqartunut

tunngatillugu inummut immikkut siunnersuisinnaavoq ilitsersuussisinnaallunilu, kinguaassiuutinullu politikimi pillugu oqaloqateqarnerit aallartinnissaannut ilapittuutaasinnaalluni. Ilitsersuisoq sammisaq pillugu atuakkianik, pinnguaatinik filminillu nassaarniartarnissamut aamma ikiuussinnaavoq.

Imm. 2-mut

Nr. 1-10 naapertorlugit politikimi inunnut innarluutilinnut tunngatillugu suut ilanngunneqassanersut aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq.

Ilaatigut pisussaaffigineqarpoq periusissanik peqartoqarnissaa, tassani inunnut innarluutilinnut siunnersuineq ilitsersuinerlu peqqinnartumik kinguaassiuutinik inuuneqarnermut aammalu inooqatigiinnermut, naartunerup pinaveersaartinneqarneranut, kinguaassiuutinik attaveqarnermut akuersissuteqarnermut, nammineq killilersuinnermut aammalu killilersuinnernut allanut qanilaarnermut kinguaassiuuteqarnermullu tunngatillugu, kiisalu najugaqartut allat sulisut ilanngullugit. Periusissanik suliaqarnermi peqataatinneqarsinnaavoq kinguaassiuutitut tunngasuni siunnersuisartoq imaluunniit suliamut immikkut ilisimasalik alla, suliamut tunngatillugu ilitsersuineq tunniussisinnaasoq.

Periusissat aammattaaq imaqaassapput najugaqarfimmi neqeroorutip iliuusissai kinguaassiuutitut tunngasunik atornerluisarnerit pinaveersaartinniarlugit kiisalu najugaqarfimmi neqeroorutip piaartumik iliuusissai ilisimasaqarnermi imaluunniit pasitsaassinnermi kinguaassiuutitut tunngasumik atornerluisoqarsimanera pillugu.

Periusissat aammattaaq imaqaassapput qanoq iliorluni nalunaaruteqartoqassanersoq imaluunniit unnerluutigineqassanersoq atornerluisoqarsimaneranut atatillugu, kiisalu qanoq iliorluni tapersorneqassanersoq inuup atornerlunneqarsimasup tungaani sulisut aammalu suliamut immikkut ilisimasallit allat aqqutigalugit.

Kiisalu periusissanik peqartoqassaaq qanoq iliorluni ingerlatsisoqassanersoq ilisimasaqarnermi imaluunniit pasitsaassinnermi, inuup innarluutillip atornerlunneqarsimanera pillugu.

Imm. 3-mut

Inuup innarluutillip kinguaassiuutitigut atornerlugaasimanera pillugu ilisimalikkat imaluunniit pasitsaassinnerit suliarisarnissaat pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasinnaanerat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

§ 67-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq nalinginnaasumik nalunaaruteqartarnissamut pisussaaffik, innuttaasunut tamanut atuuttoq.

Inuk innarluutilik atugassarititaasut inuup inuulluarnissaanut, peqqinnissaanut imaluunniit ineriartornissaanut ulorianartorsiortitsisut innuttaasup paasippagit nalunaaruteqartussaataitaaneq atuutilissaaq.

Nalunaarutiginninneq pillugu qanoq pissanersoq piumasaqaateqartoqanngilaq. Allakkatigut imaluunniit nammineq ornigunnikkut saaffiginnissutaasinnaavoq. Aamma e-mail-ikkut imaluunniit oqarasuaat atorlugu nalunaaruteqartoqarsinnaavoq.

Nalunaarutiginninnerup tigunerata kingorna nalunaaruteqarnerup itisiliiffiginissaa kommunalbestyrelsip pisariaqartilersinnaavaa. Pisoq pillugu paasissutissanik allanik pissarsiniarnissaa anguniarlugu kommunip innuttaasoq nalunaaruteqarsimasooq attaviginiarlugu toqqarsinnaavaa.

Kommunalbestyrelsimut § 73 naapertorlugu pisussaaffigineqarpoq inuup innarluutillip atugassarititai misissorneqarnissaat, naatsorsuutigineqarpat inuup innarluutillip tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq. Taamatut pisoqartillugu kommunalbestyrelsip pisussaaffigaa inuup tapersorneqarnissaaq neqeroorfiginissaa.

Nalunaaruteqartussaataitaaneq inuup pisussaaffigaa. Taamaalilluni inuk innarluutilik ikorneqarnissamik pisariaqartitsisoq ilimagineqartorlu pillugu paasisaqaraanni ernumassuteqarneq qisuariarfigissallugu aamma iliuuseqarfigissallugu innuttaasumut pisussaaffiuvoq. Taamaattumik inuit ataasiakkaat kommunip isumaginnittoqarfianut attaveqartussaataitaapput inullu ernummatigisaq pillugu tunniuttussaataitaavaat.

Inummit atiminik taasisimanngitsumit nalunaarutiginninnermik kommunalbestyrelse tigusaqaruni kommunalbestyrelse siunnersuummi § 73 tunngavigalugu inuup innarluutillip atugarisaanik misissuissaaq, tamanna inummit atiminik taasisumit taasisimanngitsumilluunniit pisimappat apeqqutaanngilaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq qaammatisiutit ullui malillugit sulisoqartarnermik aallaaveqarpoq, ima paasillugu, tassa kommunalbestyrelsip assersuutigalugu nalunaarutiginninneq marlunngornermi tiguppagu, taava kingusinnerpaamik marlunngornerup tulliani nalunaarutiginninnermik tigusaqarsimaneq pillugu allakkatigut uppersaammik nassiussisoqassaaq. Ullorsiutini ullut ilivitsukkuutaat

atorlugit naatsorsuisoqartarpoq, taamaalilluni nalunaarutiginninnermik tigusinermi qassinut tiguneqarsimanera pingaaruteqanngilaq.

Aalajangersagaq tunngaveqarpoq kissaatigineqartumik, nalunaaruteqartoq erseqqissumik ilisimatinneqassasoq kommunip nalunaarut tigusi magaa aammalu taamaalilluni akisussaaffik tigusi magaa inuup innarluutillip atugassarititai misissornissaannut.

Kommunalbestyrelsip uppersaataa taamaallaat allakkatigut kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnermik tigusi simaneranik uppersaataavoq. Taamaattumik uppersaata nalunaarutiginninnerit ataasiakkaat pillugit kommunalbestyrelsip qanoq iliorniarniarnerluni isumaliuutersuutaannik imaqqassanngilaq. Inuup nalunaarutiginnittup taamaalilluni inummut ernumassutini tunngavissaqarnersoq imaluunniit nalunaarnermi kommunalbestyrelsip inuup atugarisaanik misissuinnermik aallartitsineranik kinguneqassanersoq imaluunniit inummut kommunalbestyrelse tapersersuinnermik aallartitsissanersoq il.il. piunasaqaatigisinnaanngilaa paasissallugu.

Maluginiarneqassaaq nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninneq tunngavigalugu suliami peqataasutut (illuatungiliuttut) inississanngimmat. Inuk nalunaarutiginnissimasoq taamaammat suliap ingerlaneranik ilisimatinneqassanngilaq kiisalu kommunalbestyrelsip suliarisassatut suliarinngisassatulluunniit aalajangiineranik naammagittaalliuutiginnissinnaanermik pisinnaatitaaffeqarani.

Inuk nalunaarutiginnittoq suliami peqataanngimmat, suliassamut tunngasunik ilisimasaqarsinnaatitaaneq pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit taamaallaat pisinnaavoq, matumani inuup nammineq paasissutissat tunniussai ilanngullugit.

§ 68-imut

Imm. 1-imut

Sulisut aalajangersimasut sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataitanerat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, taakku inunnik innarluutilinnik akissarsiutigalugu sullissinnerminnut atatillugu inunnut innarluutilinnut attaveqartarput, taamaammallu inuup innarluutillip pisariaqartitaanut ilisimasaqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaalluni. Taakku amerlanertigut perorsaasuupput, ilinniartitsisuullutik, kigutigissaasuullutik, nakorsaallutik peqqissaasuullutillu tamatuminnga ilisimasaqalersartut.

Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortusisaaq inuttut sullissisutut sulinerup isumaginerani ilumut inuk innarluutilik eqqortumik tapersersuiffigineqarnissaa ernumassutaanersoq pineqartillugu

aatsaat atorineqartassaaq. § 67-imi nalinginnaasumik nalunaarutiginnittarnermut pisussaaffiusup akerlianik, tassani pineqarmata inuup innarluutillip avatangiisai ernumanartortaqaqarnersut, imaluunniit inuk innarluutillik atugarliorpasinnersoq, taava § 68 malillugu sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataitaanermi aamma pineqartoq tassaavoq inuup innarluutillip ikiorneqarnissamik pisariaqartitsinera ilumut naammassanersoq imaluunniit tapersersuisarneq tunniunneqartoq naammassimassanersoq. Uani sulianik ilisimasallip ilimagisai, taakku inuup innarluutillip ataatsimut isiginnilluni tapersersorneqarnissamik pisariaqartitaanik tunngaveqartut, pineqarput.

Aalajangersakkap iluani inuit sullissisut nalinginnaasumik suliaminnut atatillugu inatsisit malillugit imaluunniit suliffiup iluani malitarisassat malillugit nipangiussisimasussaataaapput. Assersuutigalugu nakorsat pisortani atorfillit nipangiussisussaataitanerat il.il. pillugit inatsisinik malinnittussaapput. Taamaammat taamatut ataatsimut nipangiussisussaataaneq immikkut nalunaaruteqartussaataitanermut sangutinneqartussaassaaq, soorlu siunnersuummi matumani taamaattoq. Taamaattumik sulianik suliaqartartut taaneqartut taakku, naak nalinginnaasumik nipangiusimasussaataitaagaluarlutik, Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut manna malillugu pisussaataaapput kommunalbestyrelsimut nalunaarutiginnissallutik, aamma pisuni inatsisit maleruagassallu allat malillugit nipangiusimasussaataitaagaluarlutik.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkat ulluliinerit malippaat. Kommunalbestyrelse marlunngornermi nalunaaruteqarnermik tigusaqaruni, kingusinnerpaamik marlunngornermi tullermi nalunaarutip tiguismanera allakkatigut akissuteqarfigissavaa. Ullorsiutini ullut ilivitsukkuutaat atorlugit naatsorsuisoqartarpoq, taamaalilluni nalunaarutiginninnermik tigusinermi qassinut tiguneqarsimanera pingaaruteqanngilaq.

Aalajangersagaq tunngaveqarpoq kissaatigineqartumik, nalunaaruteqartoq erseqqissumik nalunaarfigineqassasoq kommunip nalunaarut tiguisimagaa aammalu taamaalilluni akisussaaffik tiguisimagaa inuup innarluutillip atugassarititai misissornissaannut.

Kommunalbestyrelsip uppersaataa taamaallaat allakkatigut kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnermik tiguisimaneranik uppersaataavoq. Taamaammat kommunalbestyrelsip nalunaarnermut suliamut pineqartumut qanoq iliussamaarneranut paasissutissanik uppersaataat imaqaanngilaq. Inuup nalunaarutiginnittup taamaammat inummut ernumassutimi tunngaveqarsimaneranik imaluunniit kommunalbestyrelsip inummut pissutsinik misissuinissaanut aallartitsinermik nalunaarutiginninneq kinguneqarsimanersoq, imaluunniit kommunalbestyrelsip inummut tapersersuineq aallartissimaneraa il.il., pillugit paasitinneqarnissaq pisinnaatitaaffinngilaa.

Maluginiarneqassaaq nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninneq tunngavigalugu suliami peqataasutut (illuatungiliuttut) inississanngimmat. Inuk nalunaarutiginnissimasoq taamaammat suliap ingerlaneraniq ilisimatinneqassanngilaq kiisalu kommunalbestyrelsip suliarisassatut suliarinnisassatulluunniit aalajangiineraniq naammagittaalliutiginnissinnaanermik pisinnaatitaaffeqarani. Inuk nalunaarutiginnittoq suliami peqataanngimmat, suliasamat tunngasunik ilisimasaqarsinnaatitaaneq pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit malillugu taamaallaat pisinnaavoq, matumani inuup nammeneq paasisutissat tunniussai ilanngullugit.

§ 69-imut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsip kommune nuuffigineqartoq allakkatigut nalunaarfigissagaa aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq.

Nr. 1-imut

Ataqatigiisumik pitsaaliuillunilu suliniuteqarneq aalajangersakkap qulakkiissavaa, tamannalu kommunimut nuuffigineqartumut, inummut innarluutilimmut kommunimut nuussimasumut, inuk innarluutilik nammeneq angerlarsimaffimmini najugaqarpat, ulluinnarnilu isumassorneqarnera qanigisanit isumagineqarpat, taava tapersersuinissamik pisariaqartitsineq sapinngisamik piaarnerpaamik kommunimut nuuffigineqartumut ilisimatitsissutigineqarnissaa aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Matumani pisussat inummut innarluutilimmut tapersersuinernik akuersissuteqarnissamat tunngasut aamma qanigisaasunut aningaasatigut tapiinissamat akuersissuteqarnissamat tunngasut pineqarput.

Aalajangersakkamat tunuliaqutaasoq tassaavoq inuk innarluutilik pineqartussaammat tapersersorneqarnissamik annertuumik pisariaqartitsisoq, matumani allatut iliortoqarniarpat inuup nammeneq angerlarsimaffigisaani isumassuineq qanigisaasumit isumagineqarpat tamanna ulloq unnuarlu neqeroorummumut innersuussinerussasoq, takuuk siunnersuummi § 50. Inuup pisariaqartitaminik aammalu taamaalilluni inuup atugarissaarneranut navianartorsiortinneqannginnerani, inuup suli tapersersuinernik pissarsiarinissaa aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Nr. 2-mut

Siunnersuummi kapitali 6-imi aalajangersakkat malillugit inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorummumut innersuunneqarsimappat, namminerlu piumassutsini malillugu kommunini

qimassimappagu, ataqatigiissumik pitsaaliuillunilu suliniuteqarnermi kommune nuuffigineqartoq piffissaq siusinnerpaaq atorlugu inummut innarluutilimmut tapersersuinissamik pisariaqartitsineq pillugu ilisimatinneqassasoq aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq tassaavoq inuup innarluutillip matumani pineqarnissaa, taannalu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsissaaq, taamaammallu siunnersuummi kapitali 6-imi aalajangersakkat malillugit najugaqarfissatut neqeroorummi innersuunneqarsimassasoq. Inuup tapersersorneqarnissamik inuup pisariaqartitaanik tunineqartuarnissaa aammalu inuup atugarissaarnera taamaasilluni navianartorsiortinneqassanngitsoq aalajangersakkatigut qulakkeerneqassaaq.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkatigut kommunip nuuffiusup sapinngisamik siusissukkut inuup innarluutillip tapersersuinermik pisariaqartitsinerata maluginiartagaqartarnissaata qulakkeerneratigut suliniut ataqatigiissoq pinaveersaartitsiffiusorlu qulakkeerneqassaaq, inullu taanna nammineerluni kommunimit nuussimassaaq, tassalu pisuni inuk innarluutilik siunnersuummi kapitali 4-mi aalajangersakkat malillugit arlaatigut tapiiffigineqarnissamik tunineqarsimatillugu.

Aalajangersakkami pisuni kommunalbestyrelsip tigussaasumik nalilersimappagu kommunit akornanni nalunaartarneq pisassasoq taamaallaat piumasarineqarpoq, tassalu inuup atugarissaarnera ulorianartorsiortinneqarsimanngippat, matumani inuk siunnersuummi kapitali 4 malillugu tapersersorneqarnissamik pisariaqartinneqartunik tunineqartarunnaarsimappat.

Imm. 2-mut

Paasissutissat pisariaqartinneqartut nassiunneqarnissaat aalajangersakkap qulakkiissavaa, taamaalilluni kommune nuuffigineqartoq ajornartorsiutit suunerinut paasisaqapallassinnaaniassammat, tapersersuinernillu aallartitsilluni. Aalajangersakkami paasissutissanik nutaanik katersinissaq piumasaqaataanngilaq, taamaallaat kommunip qimanneqartup paasissutissat pigeriikkami nassiunnissaat piumasarineqarluni. Paasissutissat iliuusissatut pilersaarutaasinnaapput, oqarasuaatikkut oqaluunnernit allakkiaasinnaallutik, inummut ilaqutaasunullu nalilersuinerusinnaallutik, suleqatikkuminartuuneq pillugu paasissutaasinnaallutik il.il.

Imm. 3-mut

Imm. 1-2-mi aalajangersakkat ilaqutariit inummik innarluutilimmik ilallit Kalaallit Nunaata avataanut nuussimappata aamma atorneqassapput. Ataqatigiissumik pitsaaliuillunilu suliniuteqarneq aalajangersakkamut pingaaruteqarpoq, tassani Kalaallit Nunaata avataani kommunip nuuffigisap sapinngisamik piaarnerpaamik, inuup innarluutillip, kommunimut nuuttup,

tapersersorneqarnissaminik pisariaqartitsissaguni pisariaqartitsinissaanik, sapinngisamik piaarnerpaamik ilisimatinneqarnissaa aalajangersakkap qulakkiissavaa. Kalaallit Nunaata avataani oqartussaasoq taamaaqataasoq Danmarkimi nunap ilaaneersuusinnaavoq.

§ 70-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq kommunalbestyrelsip nalunaarummik tiguserermermi kingorna kingusinnerpaamik akunnerit 48-t iluanni, tak. §§ 67, 68 imaluunniit 69, nalilersussagaa inuup innarluutillip peqqissusaa imaluunniit ineriartortinnera navianartorsiortinneqarnersoq, aammalu taamaalilluni pisariaqartitsisoqarnersoq piaartumik suliniutinik aallartitsinissamut inuup innarluutillip tungaani.

Kommunalbestyrelsi taamaalilluni aallartinmermi nalilersuissaaq nalunaarutip tatiginassusaanik. Naatsorsuutigineqarpat inuup innarluutillip piaartumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq, tamanna ingerlaannaq aallartinneqassaaq.

Imm. 2-mut

Inummut innarluutilimmut suliniutinik tassanngaannartunik aallartitsisoqassanngitsoq kommunalbestyrelsip nalilersimappagu kommunalbestyrelsip piaartumik, kisiannili ullut suliffiusut 5-it qaangiutsinnagit, qulaajaanissap aallartinneqarnissaanut tunngavissaqarnersoq aalajangiiffigissagaa aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq, takuuk § 18. Inunnut innarluutilinnut 18-it inorlugit ukiulinnut tunngatillugu isumaginninnerup tungaatigut misissuinernik aallartitsisoqarnissaanut tunngavissaqassanersoq aalajangiisoqartartussaavoq, takuuk Meeqqat tapersersorneqarnissaanut Inatsisartut inatsisaanni § 19.

Imm. 3-mut

Imm. 1 naapertorlugu qulaajaanerup aallartinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelse aalajangiisimappat, qulaajaanep piaartumik aammalu kingusinnerpaamik nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna sapaatit akunneri 2-t qaangiutsinnagit aallartinneqassasoq aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Aalajangerneq allaganngorlugu suliarineqassaaq aamma nalunaarutiginninnermut ilanngullugu toqqorneqassalluni.

§ 71-imut

Kommunalbestyrelse inuk innarluutilik pillugu nalunaarnermik tigusaqarsimatillugu, tassanilu pineqartumut kommunalbestyrelse suliniummik aallartitsereersimatillugu, kommunalbestyrelsip suliamik nalilersueqqinnissaa aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Nalunaarneq paasissutissanik nutaanik massakkullu pineqartunik imaqassaaq, tamakkulu suliap nalilersoqqinnissaanut ilaassapput.

§ 72-imut

Imm. 1-imut

§§ 67, 68 imaluunniit 69 malillugit nalunaarnerup nalilersuiffiginissaannut atorneqartussamik inummik innarluutilimmik oqaloqateqarnissap pinissaa aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Oqaloqatigiinneq pisinnaavoq angajoqqaatut oqartussaassusilinnit akuersissuteqartoqarani aammalu taakkua peqataatinnaq, inuup innarluutillip inersimanninnerani aammalu inuup pitsaanerpaamik iluaqutissai tamanna pisariaqartippassuk. Assersuutigalugu angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaataasooq inuup pitsaanerpaamik iluaqutissaanik isumaginnissinnaanngippata, namminneq pisariaqartitaat imaluunniit soqutigisaat inuup pisariaqartitaanit sallinneqarpata.

Inuk innarluutilik oqaloqateqarnermini illersuisoqarsinnaavoq, takuuk § 10.

Inuk innarluutilik paasissutissanik tunniussisinnaavoq, tamakkulu nalunaarnerup nalilersuiffigineranut ilaassapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq oqaloqatigiinneq pinngitsoorneqarsinnaasooq, inuup inerisimassusia imaluunniit suliap suussusaa oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaanut akerliuppat. Tamanna atuuppoq assersuutigalugu inuup innarluutillip inerisimassusia ukiuinut naleqqiullugu annertuumik appasinneruppat.

Imm. 4-mut

Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 19 naapertorlugu inunnut innarluutilinnut 18-it inorlugit ukiulinnut isumaginninnikkut misissuinissamik aallartitsisoqarnissaanut qanoq tunngavissaqartiginersooq pillugu aalajangiisoqassanersooq aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Nalunaarneq meeqqap sumiginnaarneqarneranut tunngasinnaavoq, taamaasillunilu Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannut ilaasinnaassalluni.

§ 73-imut

Imm. 1-imut

Inummik innarluutilimmik paarsinerluttoqarneranik, persuttaasoqarsimaneranik imaluunniit kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranik kommunalbestyrelsimut pasitsatsitsisumik nalunaarutiginninnermik tiguisoqartillugu § 18 naapertorlugu qulaajaanerit aamma § 16, imm. 5 naapertorlugu tapersersuigallarnissat nalunaarutiginninnerup tigungeraniit nalunaaquttap akunnerisa 48-t iluanni aallartinneqassasut aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq qulaajaaneq aallartinnissanut akunnerit 48-t iluanni. Aalajangersagaq piumasaqaateqarpoq kommunalbestyrelsip nalilersussagaa piaartumik tapersersuinnermik neqerooruteqartoqassanersoq, taanna utaqqiisaasumik atuussinnaasoq aammalu inuup innarluutillip illersorneqarnissaa qulakkeerniarlugu, qulaajaaneq itisiliisoq tunngavigalugu tapersersuinnermik sukumiinerusumik aammalu naleqquttumik aalajangersaanissaq tungaanut, inuup pisariaqartitai aallaavigalugit.

Aalajangersakkatigut taamaasilluni kommunalbestyrelsip ingerlaannaq iliuuseqarnissaa pisussaaffinngorpoq, soorlu § 16, imm. 5 naapertorlugu tapersersuigallarnissanik aallartitsinissat.

Piffissaliussaq sivikinnerulersitaq pingasunik aalajangersimasunik sakkortuumik sumiginnaasoqartillugu atorneqassaaq:

1) Paarinerlugaaneq: Paarinerlugaaneq ima paasineqassaaq tassa timikkut sumiginnaaneq, tassani inuk innarluutilik ajortumik kinguneqartumik pineqartoq imaluunniit amigartumik paarineqarnermigut paaqqutarineqarnermigullu timikkut sakkortuumik tujormitinneqartoq. Assersuutit tassaasinnaapput, inuk innarluutilik pitsaasunik iluamik nerineq ajortoq imaluunniit silap pissusaanut naleqquttunik atisaqanngitsoq. Paarinerlugaaneq aamma pisinnaavoq, inuk iliuutsinik nikanarsaataasunik pineqarpat imaluunniit oqaatsikkut nikanarsagaappat. Assersuutit allattorneri tamakkiisuunngillat.

2) Persuttaaneq: Persuttaanermi iliuutsit siorasaarinerilluunniit pineqarput, tamakkulu siunertaq suunersoq apeqqutaatinnagu inuup innarligassaanninneranik ajoqusiisinnasoq imaluunniit inummik innarluutilimmik ersilersitsisoq, anniartitsisoq imaluunniit ajoqusiisoq. Persuttagaaneq inummut innarluutilimmut toqqarlugu persuttaaneruppat imaluunniit inuk persuttaanermik takunnittuusimappat tamanna atuuppoq. Persuttagaaneq nammineq piaaraluni iliuusiusinnaavoq imaluunniit kamaammerujussuarnermi iliuusiusinnaalluni.

3) Kinguaassiuutitigut atornerluineq: Kinguaassiuutitigut atornerlugaaneq ima nassuiarneqassaaq, tassaasoq inuit akornanni nammineq piumassuseq aallaaviginagu aamma naligiissuseqannginneq tunngavigalugu kinguaassiuutikkut iliuuseq aamma inuup innarluutillip nammineq kinguaassiuutitigut pisariaqartitaanik isumaginniffiunngitsoq.

Kinguaassiuutitigut atornerlugaanermut assersuutissat tassaasinnaapput:

- inuk innarluutilik nammineq naameerluni oqarsinnaanngitsoq, kisianni timimigut takutikkaa kinguaassiuutitigut attaveqarneq kissaatiginagu.
- inuk innarluutilik kinguaassiuutitigut iliutsimut peqataanissamut timikkut imaluunniit tarnikkut pissaaneq atorlugu pinngitsaalineqartoq.
- innarliisup inuup innarluutillip nammineersinnaannginnera imaluunniit nammineq pissaanini tunngavigalugu atornerluppagu.
- kinguaassiuutitigut attaveqatigiinneq taamaallaat innarliisup pisariaqartitaanik aallaaveqarpat.

Imm. 2-mut

Inummut innarluutilimmut atornerluisoqarsimaneranut nalunaartoqarnerani kommunalbestyrelsip inummik innarluutilimmik oqaloqateqartussaana aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Angajoqqaat tungaanniit inummut innarluutilimmut atornerluisoqarsimanera pillugu nalunaartoqarnerani oqaloqatigiinneq angajoqqaatut oqartussaassusillit akuersiteqqaartinnagit najuutsinnagillu pisinnaassaaq.

Inuk innarluutilik oqaloqatigiinnerup nalaani illersuisoqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Inummik innarluutilimmik paarsisuunerluttoqartoq, persuttaasoqartoq imaluunniit kinguaassiuutitigut atornerluisoqartoq pillugu pasitsaassisoqarsimatillugu kommunalbestyrelse erngerluni politiinut nalunaarutiginninnissaaq. Politiinut nalunaarutiginninnermi isumaginninnermi qulaajaanerp naammasseqqaarneqarnissaa utaqqineqassanngilaq.

Kommunalbestyrelsip qulaajaanerp ingerlanneqarnissaa pillugu aalajangiinera politiit pisoq pillugu misissuinerannut attuumassuteqanngilaq.

Kommunalbestyrelsip taamaalilluni politiinut nalunaaruteqarneq pissutigalugu kommunip qulaajaanissaa kinguartissanngilaa, soorlu kommunalbestyrelsip aamma qulaajaaneq ingerlasoq, politiit ingerlasumik misissuinerat imaluunniit assingusumik suliaqarnerat innersuussutigalugu, unitsissanngikkaa imaluunniit allatut iliorluni atorunnaarsissanngikkaa imaluunniit allatigut unitsissanngikkaa.

§ 74-imut

Kommunalbestyrelse nammineerluni inuk innarluutilik sumiginnarneqarnermik, annersarneqartarnermik imaluunniit kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik atugaqartinneqartoq

pillugu maluginiagaqalersimappat imaluunniit pasitsaassaqaalersimappat §§ 70-73 naapertorlugit kommunalbestyrelsip iliuuseqarnissamut pisussaaffia assinganik atuutsitsinneqassasoq aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

§ 75-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-ikkut aalajangersakkami ersippoq meeqqap innarluutillip, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartup meeqqap najugaqarfigisaaniit avataaniittumi, tassa meeqqap illoqarfigisaani imaluunniit nunaqarfigisaani, ukiumut marloriarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffia angerlarsimaffimmut imaluunniit qanigisanut, angajoqqaatut oqartussaassusilinnut imaluunniit akisussaataasumut. Ukiumut marloriarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffik atuuppoq ukiumut qaammatisiut tamakkerlugu meeqqap 18-inik ukioqalerneranut ilanngullugu.

Aallaavittut najugaqarfik timimikkut aalajangersimasoq, illoqarfimmi imaluunniit nunaqarfimmiittoq, tassaassaaq sumiiffik angajoqqaatut oqartussaassusillit, akisussaataasooq imaluunniit qanigisat najugaqarfigisaat, kiisalu sumiiffik meeqqap angerlarsimaffiup avataani ulloq unnuarlu neqeroorummut inissinneqarsimanerata aallaavigisaa. Ilaatigut pisoqartarpoq angajoqqaatut oqartussaassusillit, akisussaataasooq imaluunniit qanigisat najugaqarfigisimasaminniit Kalaallit Nunaanni sumiiffimmut allamut imaluunniit ilaanni Danmarkimi nuuttarnerat. Taamatut pisoqartillugu meeqqap pisariaqartitai aallaavigalugit angajoqqaatut oqartussaassusilinnut, akisussaataasumut imaluunniit qanigisanut attuumassuteqarneq pissutigalugu meeqqap tikeraarluni angalanissaa ingerlanneqarsinnaavoq sumiiffimmut, tassani angajoqqaatut oqartussaassusillit, akisussaataasup imaluunniit qanigisat najugaqarfigisaannut.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq periarfissiivoq angajoqqaatut oqartussaassusillit, akisussaataasooq imaluunniit qanigisat 1 imaluunniit 2-t taarsiullugu tikeraarluni angalanissamik atuisinnaanerat. Qanigisat tassaasinnaapput assersuutigalugu ilaqutariinni ilaasortaq alla, angajoqqaatut oqartussaassusilinnit imaluunniit akisussaataasumit allaanerusoq. Angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit qanigisat allat tikeraarluni angalanissamik atuisinnaassappata, tamanna nalilersuineq tunngavigalugu meeqqap pitsaanerpaamik iluaqutissaanut naapertuutissasoq naatsorsuutigineqassaaq.

Tikeraarluni angalanerni meeqqap angerlarsimaffigisaminut aalajangersimasumut attuumassuteqarneranik attassiinnarnissaa siunertaavoq. Aallaaviatigut tikeraarluni angalaneeq angerlarsimaffigisamut pisarpoq.

Taamaattoq aalajangersakkami kissaatigineqarpoq aalajangersimasumik naliliisinnaanerup ammatinneqarnissaa, tassani immikkut ittumik pisoqartillugu meeqqap pisariaqartitsineranut pitsaanerpaajunnginnersoq tikeraarnerup meeqqap najugaqarfigisaani pinissaa nalilersorneqassalluni.

Ulloq unnuarlu neqeroorummut angajoqqaat tikeraareersimanngippata, taava tamanna pillugu meeqqamik ulloq unnuarlu neqeroorummi ulluinnarni inuunerisaata paasisaqarfiginissanut ulloq unnuarlu neqeroorutip tikeraarnissanut periarfissaq pingaaruteqarluinnarpoq.

Tikeraarluni angalaneq ilaqutaasumut allamut imaluunniit inummut meeqqap ungagisaanut tunniunneqarsinnaavoq. Meeqqap angajoqqaatut oqartussaasuinut atassuteqarnissaaq meeqqap soqutigisaanut akerliusoq ullup unnuallu neqeroorutip nalilerpagu periarfissaq tamanna atorneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Meeqqap angajoqqaatullu oqartussaassusillip akornanni naammaginartumik attaveqartarnerup ingerlaannarnissaa pisariaqartutut nalilernerqarpat pingajussaanik tikeraarnissaaq tunniunneqassaaq. Pingajussaanik tikeraarnissaaq pisariaqarnersoq pillugu meeqqap angajoqqaatullu oqartussaassusillip akornanni pissutsit nalilersuiffigilluareernerisigut aalajangiiffigineqassaaq.

"Meeqqap angajoqqaallu akornanni attaveqatigiinnerup attatiinnarneqarnissaa" pisariaqartutut isigineqassanersoq suliani ataasiakkaani immikkut nalilersorneqartassaaq. Taamaattoq aalajangersakkami tikeraartitsinerit allat aqqutigalugit meeqqap angajoqqaallu akornanni pitsaanerusumik attaveqartarnissaaq anguneqarsinnaasutut nalilernerqarpat tamannalu meeqqamut pitsaanerpaappat tikeraarluni angalanissaaq tunniunneqassasoq aallaavigineqartussaavoq.

Imm. 4-mut

Imm. 1-3 malillugit akiliutsilluni tikeraarluni angalanissanut pisinnaatitaaffimmi inuit innarluutillit Kalaallit Nunaata avataanut najugallit aamma ilaatinneqarmata aalajangersakkami imm. 4-mi aalajangersarneqarpoq. Meeqqat taakku, meeqqat Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni najugaqartut assigalugit, tikeraarluni angalanissamut taamaalillutik pisinnaatitaaffeqarput.

Imm. 5-imut

Tikeraarluni angalanerit illoqarfinmut meeqqap angerlarsimaffittut najugaata eqqaanut tunniunneqarsinnaanerit aalajangersakkami imm. 5-mi periarfissinneqarpoq.

Nunagisami pisariaqartinneqartunik tapersersuisoqarsinnaanngippat atortunillu atugassaqanngippat, aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq. Tamanna ima paasineqassaaq, tapersersorneqarnissamut pisariaqartinneqartumut periarfissaqannginneq pissutigalugu meeqqamut nunagisamut tikeraarnissaq pitsaanerpaajussanngitsoq. Uani tikeraarluni angalanissap illoqarfimmut qaninnermut, meeqqap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik naammassinnissinnaasunik atortunik peqartumut tunniunneqarsinnaanerata periarfissinneqarnera, aalajangersakkami paarlattuanik periarfissinneqarpoq.

Tikeraarluni angalanerup illoqarfimmut nunagisap eqqaaniittumut tunniunneqassappat, taava angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit qanigisaasut meeraq tikeraarniassammassuk, illoqarfimmut tassunga angalanissaannut kommunalbestyrelsip akiliutissagai, aalajangersakkattaaq taamaalilluni aalajangersarpaa.

Imm. 6-imut

Imm. 6 malillugu meeraq innarluutilik imm. 1 aamma imm. 3-4 malillugit tikeraarluni angalanissamut akiliunneqarsinnaatitaanera atuutissanngilaq, meeraq pineqartoq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 33-mi aalajangersakkat malillugit eqqartuussut naapertorlugu imaluunniit eqqartuussivimmi tamanna pillugu aalajangiineq malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat.

§ 76-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-ikkut aalajangersakkami maleruagassat tikeraarluni angalanissamut periarfissat allanngortinneqarlutik inuup innarluutillip nammineq pisinnaatitaaffigisaatut atuutsinneqalissapput. Imm. 1 naapertorlugu inuk innarluutilik 18-inik ukioqalereersimasooq, najugaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartoq, inuup najugaqarfigisaanit avataaniittumi, tassa inuup illoqarfigisaani imaluunniit nunaqarfigisaani, ukiumut ataasiarluni akiliunneqarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffeqarpoq angerlarsimaffimmut imaluunniit qanigisanut imaluunniit akisussaatitaasumut.

Aalajangersakkap siunertaraa inuit angerlarsimaffimminnit avataanni najugaqartut attuumassuteqarnermik attatiinnarnissaat angerlarsimaffimmut imaluunniit qanigisanut imaluunniit akisussaatitaasumut. Najugaqarfik aallaavittut tassaavoq illoqarfik imaluunniit nunaqarfik, tassani inuup innarluutillip najugaqarfigisimasaa najugaqatigiiffimmi najugaqalernissaa sioqqullugu, aammalu sumiiffik qanigisat imaluunniit akisussaatitaasup najugaqarfigisaat. Ilaatigut pisoqartarpoq qanigisat imaluunniit akisussaatitaasup najugaqarfigisimasaminniit Kalaallit Nunaanni sumiiffimmut allamut imaluunniit ilaanni Danmarkimi nuuttarnerat. Taamatut pisoqartillugu inuup

innarluutillip pisariaqartitai aallaavigalugit qanigisanut imaluunniit angajoqqaatut akisussaasumut attuumassuteqarneq pissutigalugu tikeraarluni angalanissaq ingerlanneqarsinnaavoq sumiiffimmut, tassani qanigisat imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut najugaqarfigisaannut. Qanigisat nalinginnaasumik tassaasarpit aapparisaq, angajoqqaat, qatanngutit, aanaa aataa-lu, paarsisartut angajoqqaat kiisalu allat inuup qanimut attuumassuteqarfigisai.

Imm. 2-mut

Imm. 2-kkut siunnersuutigineqarpoq periarfissaqarnissaa, qanigisat imaluunniit akisussaatitaasoq taarsiullugu tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffeqarsinnaanerit sumiiffimmut, tassani inuup innarluutillip najugaqarfigisaannut. Qanigisanut imaluunniit akisussaatitaasumut tikeraarluni angalanissamut periarfissaq tassaavoq inuup innarluutillip nammineq periarfissaannut sanilliullugu tulliullugu atorineqartussaq. Taamaattumik piumasaqaataavoq qanigisat imaluunniit akisussaatitaasoq tikeraarluni angalanissamut neqeroorfigineqassappata, inuup innarluutillip nammineq imm. 1 naapertorlugu tikeraarluni angalanissani atorsinnaassanngikkaa aammalu tikeraarneqarnissani kissaatigissagaa. Aaqquissuussineq assersuutigalugu atorineqarsinnaavoq angajoqqaat marluk ataatsimut meeraannik 18-inik ukioqalereersumik tikeraarnissamut ikiorneqarnissaannut.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq imm. 1-2 malillugit tikeraarluni angalanissannut akiliunneqartunut pisinnaatitaaffimmi inuit innarluutillit Kalaallit Nunaata avataani najugallit aamma ilaatinneqartut.

Imm. 4-mut

Ilanngullugu aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq inuk innarluutilik 18-it 24-llu akornanni ukiulik Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarallartoq tikeraarluni angalanissannut 2-nut akiliunneqarnissamik pisinnaatitaaffeqartoq, matumani aalajangersakkami imm. 1 inuup 18-ileereersup ukiumut ataasiaannarluni tikeraarnissamut akiliunneqarsinnaanerannut killiliinermik imaqaarnera apeqquaanani.

Imm. 5-imut

Tikeraarluni angalanerit inuup angerlarsimaffittut najugarisaata eqqaani illoqarfimmut tunniunneqarsinnaanerit aalajangersakkami imm. 5-imi periarfissinneqarpoq. Taaguusersuutip "angerlarsimaffittut najugarisap" paasineqarnissaannut tunngatillugu imm. 1-imi nassuiaatit takukkit.

Aalajangersagaq atorineqarsinnaavoq pissutsini, tassani najugaqarfimmi pisariaqartinneqartunik tapersersuinissamut periarfissat aammalu atortorisarutit naammattut pigineqanngippata. Tamanna ima paasineqassaaq, inuup pitsaanerpaamik iluaqutissaannut naapertuutissanngitsoq

najugaqarfimmut angalanissaq, pisariaqartinneqartumik tapersersorneqarnissamut periarfissat amigaatigineqarmata. Taamaattoqartillugu aalajangersagaq periarfissiivoq tikeraarluni angalanerup tunniunneqarsinnaaneranut illoqarfimmut qaninnerpaamut, tassani pisariaqartinneqartut atortorissaarutit pigineqarlutik inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitai naammassineqarsinnaallutik.

Illoqarfimmut nunagisamut qanittumut tikeraarluni angalaneq tunniunneqarpat, inuup qanigisaa ataaseq imaluunniit 2-t tassunga illoqarfimmut aallarnissaat kommunalbestyrelsimit aaqqissuunneqassasoq taamatuttaaq aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Imm. 6-imut

Imm. 6 malillugu inuup innarluutillip 18-it sinnerlugit ukiullip imm. 1- 5 malillugit tikeraarluni angalanissamut akiliunneqarsinnaatitaanera atuutissanngilaq, inuk pineqartoq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 33-mi aalajangersakkat malillugit eqqartuussivimmit eqqartuussut aalajangiinerluunniit malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat.

§ 77-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq tikeraarluni angalanermut atatillugu aningaasartuutit kommunalbestyrelsimit kommunimi najugaqarfigisami akilerneqartussaasut.

Kommunalbestyrelsip akiliinissamut pisussaaffia killilernerneqarpoq annerpaamik ullunut 9 tikeraarluni angalanermut. Angalanermut atatillugu aallartinnermi naammassinninnermi angalanermi piffissaq ullunut 9-nut ilanngunneqanngilaq. Aalajangersagaq ima paasineqassaaq, inuk pisinnaatitaaffeqartoq ulluni 9-ni najugaqarfimmi imaluunniit illoqarfimmi najugaqarfiup qanittuanut kiisalu angalanermut pisariaqartinneqartumik piffissamik ilanngullugu.

Imm. 2-mut

Imm. 1 naapertorlugu aningaasartuutit saniatigut kommunalbestyrelsip akilissavai aningaasartuutit, angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit qanigisat allat angalanerannut atatillugu tikeraarluni angalanermut § 75, imm. 2 aammalu § 76, imm. 2 naapertorlugit akuersissutigineqartunut. Tamatuma siunertaraa qulakkeerneqassasoq attaveqarnek ilaqutariinnut aammalu qanigisaanut najugaqarfimmi, inuup nammineq najugaqarfimmut angalanissaa periarfissaanngippat. Akiliinissamut pisussaaffik imaqaassaaq angalanermut aningaasartuutit tamakkerlugit, ilanngullugit pisariaqartinneqartutut ilagisartakkat angalanerannut najugaqarnerannullu aningaasartuutit, ullut tikeraarluni angalanerup sivisussusaa tamakkerlugu.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq ilagisartakkat amerlassusaat aalajangerneqassasoq inuup innarluutillip pisariaqartitai aallaavigalugit. Taamaattumik ilagisartagaq ataasiusinnaavoq tamanna inuup pisariaqartippagu, imaluunniit amerlanerusinnaapput tamanna inuup pisariaqartippagu.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanermut tikeraarluni angalanerit aaqqissuunneqarnissaat aammalu aningaasartuutit akilerneqarnissaat pillugit, ilanngullugit maleruagassat ilagisartakkamut angalaneranut atatillugu aningaasartuutit pillugit, ilanngullugit ullormusiat, ilagineqartartumut akissarsiat aammalu sulinnigiffeqarnerup kinguneranik aningaasatigut annaasaq ilagisartakkamut, ilaqutariinnermut attuumassuteqanngitsunut.

§ 78-mut

Imm. 1-imut

Inuit innarluutillit § 75 aamma § 76 malillugit tikeraarnissamut akiliunneqarsinnaanngitsut nammineerlutik feeriarluni angalaneq akilissavaat. Kommunalbestyrelsilli ingiallorteqarnissaq akilersinnaavaa, inuk innarluutilik allamik ikiorneqarnani nammineerluni angalanissaq isumagisinnaanngippagu imaluunniit isumannaallisaaneq eqqarsaatigalugu timmisartuutileqatigiiffiup umiarsuaatileqatigiiffiulluunniit piumasaqaatigippagu. Meeqqanut inuusuttunullu angajoqqaaminni najugaqartunut tunngatillugu angajoqqaat feeriarnissanut aalajangiisussaapput tassungalu aningaasartuutinngortunut akiliisussaallutik. Innarluuteqarneq pissutigalugu meeraq angajoqqaat saniatigut ingiallortissamik pisariaqartitsissappat, kommunalbestyrelsip ingiallorteqarnissaq akilersinnaavaa.

Aalajangersagaq manna naapertorlugu aningaasartuutit imm. 1 malillugu, angalanermut najugaqarnermullu aningaasartuutitut ilanngullugit akilerneqassapput.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanermut kommunalbestyrelsit aningaasartuutitik akilersuinissaat aammalu aningaasartuutitik matussusiinissaat pillugit.

§ 79-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1 naapertorlugu, inuk innarluutilik illoqarfigisami avataani, najugaqatigiiffimmi, najugaqatigiiffimmi nakkutigisami imaluunniit ulloq unnuarlun neqeroorummi, tassa inuup illoqarfigisaata imaluunniit nunaqarfigisaata avataani najugaqartoq, qanigisap napparsimalluni perulunnerani, toqukkut qimagunneranut ilisaanerannulluunniit atatillugu, angalanissamut ataatsimut pisinnaatitaavoq. Qanigisaq assersuutigalugu tassaasinnaavoq, angajoqqaatut oqartussaassusiliunngitsoq imaluunniit akisussaataasuunngitsoq ilaqutaasorli alla.

Pisimasut tamarmik immikkut angalanermik ataatsimik tunniussiffigineqarsinnaapput. Imatut paasillugu; nappaatip paasineqarneranut atatillugu angalanissaq ataaseq tunniunneqarsinnaavoq, tamatumalu kingorna inuk nappaammik toqquteqarsimappat ilisaasunngorpallu angalanissaq suli ataaseq tunniunneqarsinnaassalluni. Taamatut angalanissaq tikeraarnerup nalaani toqusoqarsimappat angalaneq aallartinneqartoq ilallugu sivitsortitsinermik pisinnaassaaq.

Napparsimanerit ilungersunartut ilaatigut tassaasinnaapput kræfti assigiinngitsut amerlanersaat navianartut, qaratsami tinunerit aalajangersimasut, uummammi nappaatit ilungersunartut, uummammi qaratsamilu taqqatigut nappaatit kiisalu taqqatigut nappaatit ilungersunartut aalajangersimasut, timip atortuini unittoorneq taartissaannik ikkussinissaq pisariaqartinneqalerluni, sianiutikkut nappaatit aalajangersimasut ajorsiaartortut, ataavartumik isigisaarunneq, tusaasaarutivinneq. Allattukkat tamakkiisuunngillat. Allattuiffik itisileriffiusoq suunersoq paaserusunneqarpat qanigisaasut qaninnerpaat annertuumik napparsimanerat aamma/imaluunniit toqunerat ilisaanerallu pillugit ilitsersuut innersuussutigineqassaaq. Ilitsersuut 4. maj 2018-imi saqqummersinneqarpoq aammalu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsiviinut tamanut nassiunneqarluni.

Angalanissamut pisinnaatitaaffik inuup Kalaallit Nunaanni najugaqartuunera imaluunniit nunap killeqarfiata avataani najugaqartuunera apeqqutaatinnagit atuutissaaq. Angalanissaq aalajangersagaq manna malillugu nalunaarutigineqartoq siunnersuummi §§ 75 aamma 76 naapertorlugit tikeraarluni angalanissamik pisinnaatitaanermut sunniinngilaq.

Imm. 2-mut

Qanigisaasup napparsimalluni perulunnerani, toqukkut qimagunnerani imaluunniit ilisaanerani angalanissamut atatillugu aningaasartuutitut kommunalbestyrelsip akiliuteqartarnissamut pisussaaffeqarnera imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq.

Akiliuteqartarnissamut pisussaaffimmi angalanermut aningaasartuutit tamarmiusut ilaapput, soorlu ingiallortaasup angalasarnissaanut najugaqarnissaanullu pisariaqartinneqartunut aningaasartuutit, tassalu ullut unnuallu tikeraarluni angalanerup qanoq siviisutiginissaanut atorneqartussat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq ilagisartakkat amerlassusaat aalajangerneqassasoq inuup innarluutillip pisariaqartitai aallaavigalugit. Taamaattumik ilagisartagaq ataasiusinnaavoq tamanna inuup pisariaqartippagu, imaluunniit amerlanerusinnaapput tamanna inuup pisariaqartippagu.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi Naalakkersuisut pisinnaatitaanerit aalajangersarneqarpoq maleruagassanik aalajangersaasinnaanermut tikeraarluni angalanerit aaqqissuunneqarnissaat aammalu aningaasartuutit tassunga attuumassuteqartut akilerneqarnissaat pillugit.

§ 80-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1 naapertorlugu inummut innarluutilimmut nunagisap avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugalimmut, tassa inuup angerlarsimaffittut illoqarfigisaata imaluunniit angerlarsimaffittut nunaqarfigisaata avataani, angerlarsimaffittut kommuniusumi kommunalbestyrelse inuup qanigisaasup angalanissaanut tapersersuinissamik neqeroortussaavoq, matumani inuk napparsimalluni perulunneranut imaluunniit ullorsioertitsinernut immikkut ittunut atatillugu, soorlu inuuissiornerit, meeqqamik kuisitsinerit, apersortinnerit, katinnerit, ukiuni 25-ni katiffissiornerit assigisaalluunniit. Qanigisaq assersuutigalugu tassaasinnaavoq, angajoqqaatut oqartussaassusiliunngitsoq imaluunniit akisussaatitaasuunngitsoq ilaqutaasorli alla.

Imm. 1 naapertorlugu tapersersuineq amerlanerpaamik qanigisaasunut 2-nut tunniunneqarsinnaavoq.

Kommunalbestyrelse imm. 1 malillugu tapersersuisinnaanissaa, inuup tikeraarneqartup siunnersuummi §§ 75 aamma 76-imut inunnut pineqartunut ilaanissaa piumasarineqarpoq.

Aalajangersagaq taamaallaat kommunalbestyrelsit tapersersuinissamik tunniussisinnaanerit piginnaatitaaffiummat malugeqquneqarpoq, tamannali tamatumunnga pisussaaffiliinermik imaqanngilaq.

Imm. 2-mut

Tikeraarluni angalanerit piareersarnissaannut aningaasartuutillu akilerneqarnissaannut Naalakkersuisut erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaasarnissaannut piginnaatitaanerannik imm. 2 imaqarpoq. Malittarisassat § 77, imm. 2-mi piginnaatitsissut assigalugu pissutsinik taakkuninnga imaqarsinnaapput.

§ 81-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq naapertorlugu illerfiit assartuunnerisa tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusernissaannut tapiineq angerlarsimaffittut kommunimi inummut innarluutilimmut najugaqarfissatut neqeroorummi najugalimmut kommunalbestyrelsimit tunniunneqarsinnaassaaq, tassa nunagisap avataani najugaqaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugalimmut tunngatillugu, tassalu inuup angerlarsimaffittut illoqarfigisaani imaluunniit angerlarsimaffittut nunaqarfigisaani.

Najugaqartoq nunagisap avataani najugaqarfissatut neqeroorummiinnermini toquppat, aalajangersagaq atuutissaaq. Kommunalbestyrelse tapersersuinissamik pisussaaffeqanngilaq, kisianni toqukkut qimaguttup imaluunniit taassuma qanigisaasa nunagisami ilisinissaq kissaatigalugu oqaatigisimappagu aammalu piviusumik tapersersuinissaq pissutsit pisariaqartippassuk, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusiinissaq isumaliutersuutigineqarsinnaavoq. Aalajangersagaq Kalaallit Nunaanniinnaq atuutinngilaq, taamaattumik naalagaaffeqatigiinnerup iluaniit nunanillu allaniit Kalaallit Nunaannut illerfimmik angallassinissamut akiliutissamik ikiorsiisoqarsinnaavoq, matumani inuk innarluutilik tassunga Naalakkersuisunit innersuunneqarsimatillugu.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq inatsit alla malillugu ilerfiup assartornissaanut aningaasartuutitut tapiisoqarsinnaanngippat imm. 1 taamaallaat atorsinnaasoq. Ilaatigut pisortat ikiorsiissutaat pillugit inatsimmi ilerfiup assartornissaanut aningaasartuutitut tapiissutit pillugit aalajangersakkanik aalajangersaasoqarpoq.

*§ 82-imut***Imm. 1-imut**

Aalajangersakkami imm. 1-imi kommunalbestyrelsit ataasiakkaat Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiinnik pilersitsinissamut pisussaaffilerneqarput, aammalu siunnersuisooqatigiit suliasai pisinnaasaqarfiilu aalajangersarneqarlutik. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiinnut siunertaavoq inunnut innarluutilinnut suliasaqarfimmi tunaartarisassaat pingaarnerit suliarineqarnissaat, aammalu ilaatigut kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut politikkianni aamma suliasaqarfimmi allaffissornikkut aqutsineranik ineriartortitsinermi eqeersimaartumik sulinissamik suliaqarnissaq, kiisalu kommunimi politikikkut apeqqutini siunnersuinermik ikiunnissaq siunertarineqarluni. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit aamma apeqqutit nalinginnaanerusunut tunngasut oqallisigisinnaavaat aammalu politikikkut taamatullu allaffissornikkut suliniutissanut siunnersuuteqarsinnaallutik.

Imm. 2-mut

Siunnersuisooqatigiit suliniutit inunnut innarluutilinnut tunngassuteqartut tamaasa pillugit tusarniartarnissaannik kommunalbestyrelse pisussaaffeqartoq aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, tassani ilaalluni inunnut innarluutilinnut politiki. Tusarniaanissamut pisussaaffimmi nalinginnaasumik suliniutigineqartut kisimik pineqarput, tamatumunngalu innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit inuit ataasiakkaat atugassarititaannut tigussaasunik sulianik suliarinnittarnissamut piginnaatitsissuteqannginnerat pissutaavoq, takuuk imm. 3.

Imm. 3-mut

Innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit naammagittaalliuutitut suliassanik ataasiakkaanik suliarinnissinnaanngitsut aalajangersakkami imm. 3-mi erseqqissarneqarpoq. Taamaakkaluartoq inunnut ataasiakkaanut atugassarititaasut tigussaasut apeqquteqarnissamut tunngavissiissagaluarpata innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit ataatsimut isiginnillutik aammalu ajornartorsiutinngortup ilaannaanut nalinginnaasumik isikkulimmut isummersinnaapput.

Imm. 4-mut

Innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit katitigaanerat aalajangersakkami imm. 4-mi malittarisassiorneqarpoq. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiinni ilaasortat sisamat aamma arfineq-pingasut akornanni amerlassuseqassapput. Ilaasortat innarluutillit peqatigiiffianniit innersuunneqartuusinnaapput, imaluunniit innarluutilinnut suliassaqaarfimmi soqutigisaqartuullutik suliatigulluunniit tunuliaqutaqartuullutik.

Imm. 5-imut

Kommunalbestyrelsip pisariaqartitsineq naapertorlugu innarluutillit pillugit siunnersuisooqatigiinnut allaffissornikkut ikuiuttassasoq aalajangersakkami imm. 5-mi aalajangersarneqarpoq. Allaffissornermut ikuiunnermi ilaatigut ataatsimiinnerit ingerlannissaannut ataatsimiinnernullu aggersaasarnissanut ikuiuttarnissamullu ikuiuttarnissaq kiisalu imaqarniliortarnissaq aamma ataatsimiinnerit imaannut paasissutissiisarnissaq siunertaavoq.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkami imm. 6-mi kommunalbestyrelsi ilaatigut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit suleriaasiat, ilaasortanut akissarsiaqartitsineq, kiisalu siunnersuisooqatigiit suliat qulaajaaffiginerannut suliarinerannut il.il. atorneqartussanik immikkut ilisimasallit oqaaseqaataannik pissarsiniartarneq pillugu erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaanissamut pisinnaatinneqarpoq.

*§ 83-immut**Imm. 1-immut*

Imm. 1-imi aalajangersakkap kommunalbestyrelsi pisussaaffilerpaa innarluuteqarnermut politikki ataqatigiisooq ilusilersussallugu, siunertaralugu kommunimi inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaanni pitsaassusissap sapinngisamik qaffasinnerpaamik qulakkeerneqarnissaa. Aaqatigiisumik isumaqarpoq innarluuteqarnermut politikkip aalajangersassagaa qanoq kommunimi pisortat immikkoortortaqarfiisa akornanni ataqatigiisumik sullissineq ingerlanneqassanersoq, taamaalilluni inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaanni kiffartuussinermi pitsaanerpaamik angusaqartoqarsinnaaqullugu. Innarluuteqarnermut politikki ilaatigut imaqarsinnaavoq immikkoortortaqarfiit akimorlugit suleqatigiinneq, kommunip kiffartuussinermut anguniagai, assersuutigalugu innuttaasut innarluutillit sapinngisamik sivisunerpaamik nammineq angerlarsimaffiminniiginnarsinnaanissaat il.il.

§ 82, imm. 2 naapertorlugu kommunalbestyrelsi kommunimi innarluutilinnut politikkiusussap suliarineqarneranut atatillugu innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit peqataatinneqarnissaannik pisussaaffeqarpoq.

Imm. 2-mut

Innarluutilinnut politiki allaganngorlugu ilusilersorneqassasoq aammalu kommunip nittartagaani tamanut saqqummiunneqassasoq aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq. Tamanna inunnut innarluutilinnut politikip kommunimi innuttaasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaaneranut iluaqutaassaaq.

Kommunalbestyrelsip aamma inunnut innarluutilinnut politiki suliarineqartoq pillugu Naalakkersuisut ilisimatissavai, taamaalilluni Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut periusissiamik suliaqarnissaq siunertaralugu kommunimi inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi tamakkiisumik isiginnissinnaaniassammata.

Imm. 3-mut

Innarluutilinnut politikip amerlanerpaamik ukiunik 4-nik akuttussusilerlugu kukkunersiortarnissaa aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq. Inunnut innarluutilinnut politikkip iluarsisarneranut siunertaavoq, ullutsinnut naleqquttumik inunnut innarluutilinnut politikkeqarnissap qulakkeerneqarnissaa, kiisalu inunnut innarluutilinnut politikimik, kommunimi sullissinermut siunnerfinnik ingerlaavartumik aalajangersaaviusumik, peqarnissaq. § 11 naapertorlugu innarluutilinnut politiki pitsaassutsinut piumasarineqartut pillugit anguniagassanik pisariaqarpat imaqarsinnaavoq.

§ 84-imut

Imm. 1-imut

Inuup innarluutillip, najugaqarfissatut neqeroorummiittup, tassa imaappoq Kalaallit Nunaanni najugaqaratigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi, atugarisaanik kommunalbestyrelse inummut sammititamik nakkutilliissasoq imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq.

Najugaqarfissatut neqeroorummiinnermi inuup timikkut, tarnikkut inooqatigiinnikkullu pisariaqartitat suli naammassineqartassasut, kommunalbestyrelsip nakkutilliinermut ilaatillugu qulakkiissagaat aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq.

Imm. 1 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummi kommunalbestyrelsip inummut sammititamik nakkutilliinissaanut sakkussaq tassaassaaq § 54-mi aalajangersakkatut siunnersuutigineqartoq malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummiit killiffinnut nalunaarusiortarnissaq. Killiffinnut nalunaarusiaq kommunalbestyrelsip inummut sammititamik nakkutilliinissaanut pisussaaffimmik naammassinnissimanissaanut naammanngilaq. Tamatumunnga taarsiullugu killiffimmut nalunaarusiaq nakkutilliinerup aqqqissuunneqarneranut sakkussaassaaq.

Taamaattoq aalajangersakkami, pissutsit inuup atugaasa kisimik nakkutilliiffigineqannginnissaat kissaatigineqarpoq, kisianni aamma, ulloq unnuarlu inissisimaneq kiisalu tapersersuinerit aallartinneqartut allat inuup timikkut, tarnikkut inooqatigiinnikkullu pisariaqartitaannik naammassinniffiunerat suli ingerlanersoq kommunalbestyrelse nakkutilliinermi isummissasoq. Taamaalilluni nakkutilliineq, suliniuteqarnerup allanngortinnissaa tunngavissaqarnerisuluni nalilersuinerit tunngavigineqassaaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi nakkutilliineq imm. 1 malillugu nalunaarutigeqqaarlugu nalunaarutigeqqaarnaguluunniit pisinnaassasoq takuneqarsinnaavoq. Nalunaarutigereerlugu nakkutilliineq ima paasineqassaaq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq, najugaqarfissatut neqeroorut sioqqutsisumik paasitinneqareerluni. Nalunaaruteqarani nakkutilliineq ima paasineqassaaq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq, najugaqarfissatut neqeroorut sioqqutsisumik paasitinneqarnani. Nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarneq maannakkorpiaq pisunik takutitsisinnaavoq, nalunaarutigereerlugu nakkutilliilluni pulaarnermut atatillugu aammalu ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut, nalilersuinerimullu atorneqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarneq, sumiiffiup inissiiviusup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aammalu allatut takunissaanut, atorneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisunit qinnuigineqarnermini paasissutissanik kommunalbestyrelsip inummut sammititamik nakkutilliinermik isumaginninnera pillugu Naalakkersuisut kissaatigisimasinnaasaannik tamaginnik nassiussinissamut pisussaaffeqassasoq imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq. Taamaalilluni sammisassanut immikkuualuttortanullu tunngatillugu aalajangersakkami killilersuisoqanngilaq.

Imm. 4-mut

Inummut sammititamik nakkutilliinissamut Naalakkersuisut maleruagassanik erseqqinnerusumik aalajangersaanissamut pisinnaatinneqassasut, taakkununga ilanngullugit nakkutilliinerup ingerlanneqarnera, aaqqissuunneqarnera, nakkutilliinermut nalunaarusianik suliaqarnermut atugassarititaasut piumasaqaatillu pillugit maleruagassanik aalajangersaasinnaasut imm. 4-mi takuneqarsinnaavoq. Nakkutilliinermut nalunaarusiaq, allakkiamut pisortat ingerlatsinerannut maleruagassat naapertorlugit, ilanngullugu allattuisussaataaneq, nakkutilliinermut sumulluunniit atatillugu suliarineqartussamut, taaguutaavoq.

§ 85-imut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelse Inatsisartut inatsisaanni kapitali 6 malillugu inunnut innarluutilinnut najugaqaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni ingerlatsinikkut nakkutilliissaaq.

Najugaqarfissatut neqeroorutip tamakkiisutut isigalugu aammalu najugaqartut najugaqarfissatut neqeroorummiittut atugarisaat nalinginnaasut, ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinissaaq kisimi tassani pineqarpoq. Taamaalilluni najugaqartut ataasiakkaat najugaqarfissatut neqeroorummiittut nakkutilliiffigineqarnissaat tassani pineqanngilaq.

Imm. 2-mut

Imm. 1 malillugu nakkutilliineq nalunaaqqaarluni nalunaaqqaarnaniluunniit nakkutilliinertut ingerlanneqarsinnaasoq imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq. Nalunaarutigereerlugu nakkutilliineq ima paasineqassaaq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq, najugaqarfissatut neqeroorut sioqqutsisumik paasitinneqareerluni. Nalunaaruteqarani nakkutilliineq ima paasineqassaaq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq, najugaqarfissatut neqeroorut sioqqutsisumik paasitinneqarnani. Nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarnej maannakkorpiaq pisunik takutitsisinnaavoq, nalunaarutigereerlugu nakkutilliilluni pulaarnermut atatillugu aammalu ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut, nalilersuinernullu atorineqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarnej, sumiiffiup inissiiviusup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aammalu allatut takunissaanut, atorineqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Kommunalbestyrelsip ingerlatsinikkut nakkutilliinerata isumagineqarneranut paasissutissanik Naalakkersuisut kissaatigisinnaasaannik tamanik kommunalbestyrelsip Naalakkersuisuniit qinnuiginnittoqarneratigut pisussaaffigalugu nassiussisarnissaa imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq. Taamaalilluni sammisassanut immikkuualuttortanullu tunngatillugu aalajangersakkami killilersuisoqanngilaq.

Imm. 4-mut

Ingerlatsinikkut nakkutilliisarnissamut Naalakkersuisut malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasarnissamut piginnaatinneqarnerat aalajangersakkami imm. 4-mi takuneqarsinnaavoq, matumani nakkutilliinerup ingerlanneqarnera, aaqqissuunneqarnera, nakkutilliinermut nalunaarusianik suliaqarnermut atugassarititaasut piumasaqaatillu pillugit malittarisassat ilanngullugit.

Nakkutilliinermut nalunaarusiaq, allakkiamut pisortat ingerlatsinerannut maleruagassat naapertorlugit, ilanngullugu allattuisussaataaneq, nakkutilliinermut sumulluunniit atatillugu suliarineqartussamut, taaguutaavoq.

§ 86-imut

Imm. 1-imut

Immikkut Nakkutilliinermik ingerlatsivimmik peqartoqarnissaanut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut imm. 1-mi takuneqarsinnaavoq, Nakkutilliinermik ingerlatsiviullu Inatsisartut inatsisaata matuma kommunalbestyrelsit ingerlatsinerannut aqutsinerannullu misissuiffigisarnissat suliaassarissavai kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutininik ingerlatsinikkut nakkutilliisarneq isumagissallugu.

Imm. 2-mut

Inatsisartut inatsisaanni uani aalajangersakkanik Naalakkersuisunit pingaarnertigut ingerlatsivimmi nakkutilliisarnissaat aamma Inatsisartut inatsisaanni uani pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu kommuninit naammassineqartarnissaat imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq. Aalajangersagaq inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi nr. 13-mi, 12. juni 2019-imeersumi § 64, imm. 2-mi ingerlateqqinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Nakkutilliinermik ingerlatsiviup inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutitut Inatsisartut inatsisaanni § 48 naapertorlugu pilersinneqartunut ingerlatsinikkut nakkutilliisussaataitanera imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq.

Ulloq unnuarlu neqeroorutip tamakkiisutut isigalugu aammalu najugaqartut ulloq unnuarlu neqeroorummiittut atugarisaat nalinginnaasut, ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinissaq kisimi tassani pineqarpoq. Taamaalilluni najugaqartut ataasiakkaat ulloq unnuarlu neqeroorummiittut nakkutilliiffigineqarnissaat tassani pineqanngilaq. § 84 naapertorlugu inummut sammititamik nakkutilliinissamik pisussaaffeqarneq kommunalbestyrelsimiippoq.

Imm. 4-mut

Nakkutilliinermi suliaasaq misissuisarnikkut takussutissaqassasoq aamma pitsaassutsikkut ineriartornermut takussutissaqassasoq imm. 4-mi takuneqarsinnaavoq. Tamanna isumaqarpoq Nakkutilliinermik ingerlatsiviup siullermik ulloq unnuarlu neqeroorummi pissutsit misissuiffigissagai, matumani illutanut, aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu tunngasut kiisalu najugaqartunik isumassuinerup isumagineqarnera, ulloq unnuarlu neqeroorutitut akuerineqarsinnaanissamut piumasaqaatinik naammassinniffiunersoq ilanngullugit. Ulloq unnuarlu neqeroorutip assersuutigalugu najugaqartunik amerlanernik ulloq unnuarlu neqeroorutip akuerineqarneranit amerlanerusunik najugaqarfianissaata misissuiffigisarnissaa aamma tassunga ilaavoq. Aappaattut aalajangersagaq isumaqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorutip pitsaassusaata ineriartortinneqarneranik, ulloq unnuarlu neqeroorutip suliaqarnerani, Nakkutilliinermik ingerlatsivimmit qanoq tapersersuisinnaanersut, ulloq unnuarlu neqeroorutip oqaloqatiginerani Nakkutilliinermik ingerlatsiviup nakkutilliinerminni ukkatarissagaa. Oqaloqatigiinneq ulloq unnuarlu neqeroorummi pitsaassutsinik attassiinnarnissamut ineriartortitsinissamullu iluaqutaassaaq.

Imm. 5-imut

Imm. 2 aamma 3 malillugit nakkutilliineq nalunaaqqaarluni nalunaaqqaarniluunniit nakkutilliinertut ingerlanneqarsinnaassasoq imm. 5-imi siunnersuutigineqarpoq. Nalunaaruteqaaqqaarluni nakkutilliiartornermi nakkutilliiartorluni pulaarnertut paasineqassaaq kommunalbestyrelsip imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutip nakkutilliiartorluni pulaartoqarnissaanik siusissukkat paasitinneqaaqqaartarnissaa. Nalunaaruteqarani nakkutilliineq ima paasineqassaaq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq, najugaqarfissatut neqeroorut sioqqutsisumik paasitinneqarnani. Nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarnek maannakkorpiaq pisunik takutitsinnaavoq, nalunaarutigereerlugu nakkutilliilluni pulaarnermut atatillugu aammalu ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut, nalilersuiner nullu ator neqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarnek, sumiiffiup inissii viusup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aammalu allatut takunissaanut, ator neqarsinnaavoq.

Imm. 6-imut

Ingerlatsinermut tunngatillugu nakkutilliiartorerup piareersaaffiginissaa tassanilu imaritinneqartussat pillugit Naalakkersuisut sukumiinerusunik aalajangersaasarnissaanik peqquneqarput. Piginnaatitsissummi ilaatigut atugassarititat sorliit nakkutilliisartunit nakkutigineqassanersut aalajangersaaffiginissaanni atorneqarumaarput.

*§ 87-imut**Imm. 1-imut*

Nakkutilliinermik ingerlatsivik peqqissaartumik kinaassutsimut uppersaammik aammalu eqqartuussivimmit aalajangiinertaqanngitsumik, kommunip ingerlatsiviani Nakkutilliinermik ingerlatsiviup nakkutilliinerup ingerlanneqarnissaanut attuumassuteqartutut naliliiffigisaannut, isersinnaatitaasut aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq. Nakkutilliinermik ingerlatsivik matumani inuk pillugu paasissutissat mianerisariaqartut kiisalu suliffiup iluani allattugaatigineqartut ilanngullugit, pissarsinissamut pisinnaatitaavoq. Aalajangersakkami siunertaavoq, § 87, imm. 2-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq malillugu Nakkutilliinermik ingerlatsiviup sunnuteqarluarluni nakkutilliisarnissaa.

Imm. 2-mut

Nakkutilliinermut immikkoortortaqaarfik pisinnaatitaavoq ulloq unnuarlu neqeroorummit paasissutissanik pisariaqartinneqartunik pissarsinissamut, taamaalilluni ingerlatsinermut tunngasumik nakkutillineq ingerlanneqarsinnaaqqullugu. Nakkutilliinermut immikkoortortaqaarfik nammeneq naliliissaaq suut pisariaqartinneqarnersut, taamaalilluni § 87 naapertorlugu ingerlatsinermut tunngasumik nakkutillineq ingerlanneqarsinnaaqqullugu.

§ 88-imut

§ 88, imm. 2 malillugu nakkutilliinermik ingerlatsiviup nakkutilliisarnernut sukumiinerusunik malittarisassiortoqarsimanera aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq. Aalajangersakkami taamaasilluni Inatsisartut inatsisaanni matumani malittarisassat kommunalbestyrelsimit ingerlanneqarnerat aquanneqarnerisalu nakkutilliisarfimmit sukumiinerusunik nakkutigineqarnerat pineqarpoq. Siullertut siunnersuutigineqarpoq nakkutilliinermik ingerlatsivik nakkutillineq pillugu kommunalbestyrelsimut nakkutilliinermut allaganngorlugu nalunaarusiamik suliaqartassasoq.

Nakkutilliinermik ingerlatsivik nakkutilliinermut nalunaarusiami ilitsersuissutaasunik innersuussutinik aammalu peqqussutinik kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliisunik saqqummiinissamut pisussaaffilerneqarpoq. Taakkua kommunalbestyrelsip ingerlatsivianut

aammalu Inatsisartut inatsisaanni maleruagassanik allaffissornikkut aqutsinerannut ilitersuussissutitut innersuussinernut aammalu kommunalbestyrelsip peqqussutitut pisussaaffiliisunut tunngassuteqassapput. Imaritinneqartunut nr. 1-3-mi aalajangersarneqartunut taamaallaat peqqusineq pisussaaffiusoq tunniunneqarsinnaavoq.

Nakkutilliinermik ingerlatsivik nr. 1 malillugu kommunalbestyrelsip suliami 1-imi imaluunniit suliani arlalinni inunnut innarluutilinnut tapersersuinissanut tunngasunik Inatsisartut inatsisaanni § 18-mi malittarisassat malillugit qulaajaanernik aallartitsinissaq imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni §§ 24-25-mi malittarisassat malillugit iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaq pillugit peqquneqartarnissamut pisussaaffimmik tunineqartarnissaa periarfissinneqarpoq. Nakkutilliinermik ingerlatsivik, tamanna soqutiginaateqarsimappat, kommunalbestyrelse qulaajaanernik aallartitseqqullugu aammalu iliuusissatut pilersaarummik suliaqaqqullugu peqqusinermik pisussaaffilerneqarsinnaavoq. Taamaattoq kommunalbestyrelse qulaajaanermik aallartitseresimappat suliaqareersimappallu iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaq pillugu peqqussuteqarnissaq taamaallaat naleqqutissaaq.

Suliassamik suliarinninnissaq peqqussutigineqartoq qaqugu naammassissanersoq, piffissamut killissaliussamik Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangersaasinnaavoq. Kommunalborgstyrelsip suliaq imaluunniit suliap ingerlanera pillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik ingerlaavartumik ilisimatittassagaa, peqqussuteqarnermut ilaatillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangersaasinnaavoq. Inuk Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissamik maannakkut pisariaqartitsinersoq paasiniarneqarneqassasoq qulaajaanermi siunertaavoq, matumani najugaqarfissatut neqeroorummiinnissamik neqerooruteqarneq pisariaqartinneqarnersoq ilanngullugu.

Nakkutilliinermik ingerlatsivik aamma nr. 2 malillugu peqqusummik tunniussinissamik periarfissaqarpoq, tassalu inunnut innarluutilinnut tapersersuisarnerit pillugit kommunalborgstyrelse suliamik imaluunniit suliarnik arlalinnik naammassineqanngitsunik aallartitseqqissasoq. Kommunip Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat naammassisimanngikkai peqqussuteqarnermut piumasaqaataavoq. Matumani assersuutigineqarsinnaapput § 18 malillugu qulaajaanermik aallartitseqqaanngikkaluarluni inummumut innarluutilimmut tapersersuinissap itigartinneqarnera pillugu kommunip aalajangersimanera.

Inuk innarluutilik, suliassaq tassunga tunngasoq ingerlasoq imaluunniit naammassineqareersimagaluartoq, najugaqarfissatut neqeroorummiinnissamik pisariaqartitsisoq, kisiannili tamanna neqeroorutigineqarsimanani, taava Nakkutilliinermik ingerlatsivik kommunalborgstyrelse peqqussallugu § 18 malillugu qulaajaanermik aallartitsissasoq nr. 3 malillugu periarfissinneqarpoq. Inuk Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersorneqarnissamik maannakkut

pisariaqartitsinersoq paasinarsarnissaa peqqussuteqarnermut piumasaqaataavoq, matumani najugaqarfissatut neqeroorummiinnissamik pisariaqartitsineq ilanngullugu. Nakkutilliinermik ingerlatsivik peqqussuteqarnermut ilaatillugu kommunalbestyrelse § 18 malillugu qulaajaanermik qaqugu aallartitsissanersoq pillugu piffissaliussamik aalajangersaasinnaavoq.

§ 89-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq Nakkutilliinermik ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummut peqqusinissap tunniunnissaa pillugu aalajangiisinnaatitaasoq. Peqqussuteqarneq Nakkutilliinermik ingerlatsiviup ulloq unnuarlu neqeroorummik ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineranut ilaatillugu pissaaq. Ulloq unnuarlu neqeroorutip peqqussuteqarnermik naammassinninnissaanut piffissamut killissaliussamik Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangersaasinnaavoq.

Pisuni, assersuutigalugu sulisut pingaaruteqarnerpaat soraarsimaneranni, aammalu sulisut sinneruttut kisimiillutik suliassaq naammassisinnaagaat naatsorsuutigisinnaanngikkaanni, ikippallaarnerat pissutaalluni imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi siunnerfigineqartut ulloq unnuarlu neqeroorutip akuerineqarfigisaasa sullinnissaannut pisariaqartunik pisinnaasaqartunik sulisuerussimaneranni peqqussuteqarneq atorneqarsinnaavoq. Taamaattoqarpat peqqussuteqarneq sulisunik naleqquttunik atorfinitsitsinissamut tunngassuteqarsinnaavoq. Assersuutissaq alla tassaasinnaavoq, neqeroorummi naleqqutinngitsumik amerlasuunik pissaanermik atuisoqarsimasoq. Taamaattoqarpat siunissami pisariaqanngitsumik pissaanermik atuisarnissaq pinngitsoorniarlugu, najugaqarfissatut neqeroorut iliuusissatut pilersaarummik saqqummiissasoq aammalu sulisut naleqquttumik ilinniaqqissasut, Nakkutilliinermik ingerlatsiviup peqqussutigisinnaavaa.

Peqqussummik ulloq unnuarlu neqeroorutip malitseqartinnissaanut periarfissaqarnissaa matumani piumasarineqarpoq. Peqqussut naammassiniarlugu ulloq unnuarlu neqeroorummi qanoq iliortoqassanersoq ersarilluinnartariaqarpoq.

Nakkutilliinermik ingerlatsivik atugassarititaasut tigussaasut peqqussuteqarnissamut aallaaviusut tunngavigalugit peqqusinerup malittarnissaanut piffissaliisimanerup sivitsuiffigisinnaaneranut aalajangersaasinnaavoq. Assersuutigalugu sulisoq ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartunut kinguaassiuutitigut atornerluisimappat, sulisoq taanna ulloq unnuarlu neqeroorummi atorfeqaqqusaajunnaarnissaa peqqussutigineqarsinnaavoq. Peqqussut taamaattoq ingerlaannaq naammassineqassaaq, aammalu tamanna malillugu piffissamut killissaliussaq aalajangersarneqarsinnaavoq. Sulisunik aalajangersimasunik pisinnaasaqartunik atorfinitsitsinissamik peqqussuteqarnermi, pisariaqartunik pisinnaasaqartunik sulisoqannginneq qanoq ilungersunartiginersoq apeqqutaatillugu, piffissamut killissaliussaq sivilunerutillugu aalajangersarneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Ulloq unnuarlu neqeroorutini ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqartippassuk, annertusisamik nakkutilliinissaq pillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangiisinnaassasoq imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq.

Piffissap aalajangersimasup taaneqartup iluani immikkut nassuiagaasumik annertuumik nakkutilliinissaq pisariaqartinneqartoq Nakkutilliinermik ingerlatsivimmit nalilernerqarsimappat annertusisamik nakkutilliinermut takussutissaavoq. Annertusisamik nakkutilliineq annertunerusumik nakkutilliinermut takussutissaavoq aammalu qanoq pisoqaraluarpalluunniit nakkutilliilluni takusaanerit amerlanerusut ingerlanneqarnerannik malitseqassalluni. Soorlu Nakkutilliinermik ingerlatsiviup ataatsimut isigalugu pissutsit malillugit nakkutilliinerit aaqqissuuttussaagai, taamatuttaaq Nakkutilliinermik ingerlatsiviup annertusisamik nakkutilliineq pissutsit piviusumik pisut malillugit aammalu pissutsit annertusisamik nakkutilliinissamut pissutaasut malillugit aamma aaqqissuuttartussaavai.

Annertusisamik nakkutilliinissaq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aamma ulloq unnuarlu neqeroorut pissutsit annertusisamik nakkutilliineq pillugu aalajangiinissamut tunngaviusut, oqaloqatigiissutigisariaqarpaat. Tamannali atuutissanngilaq assersuutigalugu pinerluutitut tassanngaannaq ilisimasaqalerneq tunngavigalugu aalajangiineq pisimappat.

Imm. 3-mut

Nakkutilliinermik ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummi pissutsinik aarlerinartunik misigisaqaruni, kommunalbestyrelsit inuit ataasiakkaat ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerannut akisussaasuusut peqqussinernik tunniussinissamut pisariaqartitsilissagaluarpat sakkortusisamik nakkutilliinerup aallartinnissaanut ilisimatinnissaannut Nakkutilliinermik ingerlatsiviup pisussaaffeqarnera atuutsilerneqassasoq imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq.

Paasissutissat Nakkutilliinermik ingerlatsivimmit kommunimut inuup ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissaa pillugu aalajangiisimasumut ilisimatitsinermi ilaatinneqartut, amerlanertigut tassaassapput neqeroorummi pissutsit nalinginnaasut, kisianni aamma inuup nammineq inuttut atugai pillugit paasissutissaasinnaallutik.

Pissutsit aarlerinartut Nakkutilliinermik ingerlatsiviup misigisai nalinginnaasunut tunngassuteqartut, aammalu assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorutip annertusisamik nakkutigineqarnissaanut pissutissaqalersitsisimasut, pisuni taakkunanani paasissutissat kommunalbestyrelsinut, ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik innuttaasup neqeroorfigineqarnissaa pillugu aalajangiisimasunut tamanut

attuumassuteqassapput. Kisianni aamma tassaasinnaapput paasissutissat kommunalbestyrelsinut aalajangersimasunut taamaallaat attuumassuteqartut, assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi immikkoortorta qarfirmi aalajangersimasumi ajornartorsiutitut tunngassuteqartut.

Taamaalilluni aalajangersakkami siunertaasoq pingaarneq tassaavoq, Nakkutilliinermik ingerlatsiviup neqeroorut pillugu ilisimasaasa kommunalbestyrelsimut, innuttaasup ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissaa pillugu aalajangiisimasumut tunniunneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat, taamaalilluni kommunalbestyrelsip taassuma inummut sammititamik nakkutilliinermi atavillugu pissutsit taakkua sillimaffigisinnaassallugit. Paasissutissat, innuttaasup ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqarnerata eqqortuuneranik nalilersornissaanut, kommunalbestyrelsip atorsinnaavai.

Imm. 4-mut

Naalakkersuisut imm. 2 malillugu peqqusinissaq pillugu Nakkutilliinermik ingerlatsiviup qaqugukkut aalajangiisinnaanera aamma imm. 3 malillugu sakkortusisamik nakkutilliinissap aallartinnissaa pillugu aalajangiisinnaanera pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaaqqullugit peqquneqassapput.

§ 90-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimut qinnuteqarnikkut akuersissuteqarsinnaasut kommunalbestyrelsip tapersersuineramik allanik tunniussisinnaaneranut aammalu najugaqarfimmi neqeroorutiniq assigiinngitsunik pilersitsisinnaaneranut. Taamaalilluni periarfissiisoqarpoq tapersersuineramik aammalu najugaqarfimmi neqeroorutiniq allanik ineriartortitsinissamut, Inatsisartut inatsisaanni matumani taaneqartut saniatigut.

Aalajangersakkami ersippoq Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimut innersuussineq tunngavigalugu kommunini misileraalluni aaqquissuussinernik akuersissuteqarsinnaasut tapersersuinissamut periarfissat aammalu ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit, tassanilu paasineqassaaq suliniutit piffissami killilimmi ingerlanneqartussat pineqassasut, tak. imm. 2, tassami aaqquissuussinerit ataavartut aalajangersakkap iluani pineqanngimmata.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq piffissamut killiliineq misileraalluni ingerlatsinermut. Ukiut pingasut piffissatut naleqquttutut isigineqarput misileraalluni aaqquissuussinermut killiliussatut.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq misileraalluni aaqquissuussinermut naliliinermut tunngasoq tunngaveqarpoq

kissaatigineqartumik aaqqissuussinerup sunniutaa, pitsaassusaa aammalu iluaqutissai misilittakkat tunngavigalugit uppersarneqarsinnaanissaannut. Taamatutaaq naliliineq atorneqassaaq Naalakkersuisut innarluuteqarnermut tunngasuni ataatsimut nakkutilliinissamut pisussaaffiannut atatillugu.

Imm. 4-mut

Naalakkersuisut akuersissuteqarnermi aalajangersaasinnaapput nakkutilliinermut pisinnaatitaaffiit pillugit misileraalluni aaqqissuussinermut tunngatillugu.

§ 91-imut

Imm. 1-imut

Aningaasartuutit assigiinngitsut Inatsisartut inatsisaat aammalu peqqussutit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aalajangersagaasut naapertorlugit, qanoq aningaasalersorneqassanersut aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu inunnut innarluutilinnut tapersersuinermit atatillugu aningaasartuutit tamaasa akilernissaannut kommunit pisussaaffeqartut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ulloq unnuarlu neqeroorutit pilersinneqarnerannut ingerlanneqarnerannullu attuumassuteqartut Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut akisussaasuuneri malittarisassiorneqarpoq.

Imm. 3-mut

Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaannut aningaasalersuineq akigititamik akiliuteqarnikkut ingerlanneqassasoq aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, taamaalilluni oqartussaasoq inissiisoq inissanut ataasiakkaanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi atukkaminnut akiliisassalluni.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami najugaqaqatigiiffinnik, najugaqaqatigiiffinnik nakkutigisanik aamma kommunip ulloq unnuarlu neqeroorutaannik pilersitsinermut ingerlatsinermullu kommuni aningaasaqarnikkut akisussaasuusooq malittarisassiorneqarpoq.

Imm. 5-imut

Naalakkersuisut nunani allani ingerlatsivimmi oqartussanik allanik isumaqatigiissuteqarsinnaasut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, tassani iliuuseqartussaataaneq aammalu inatsit malillugu tapersersuinermit aallartinneqartunut aningaasartuuteqarnermit atatillugu utertillugit akiliisarneq pillugu maleruagassat erseqqinnerusut aalajangersarneqassallutik. Isumaqatigiissutit

taakkua inuk Kalaallit Nunaanni oqartussaasut tapersersuineramik iliuuseqarnerisigut Kalaallit Nunaata avataani inissinneqarpat isumaqatigiissutigineqarsinnaapput.

§ 92-imut

Imm. 1-imut

Inunnut innarluutilinnut § 50 malillugu Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni inissinneqarsimasunut kommunalbestyrelsip akiliisarnissaa aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Taakkununga tunngatillugu kommunip akigititanut akiliutai aningaasat ulloq unnuarlu inissiinermut naatsorsorneqartut atorlugit naatsorsuiffigineqassapput.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi ersippoq Naalakkersuisut aalajangersaassasut akigititaq kommunalbestyrelsip akiliutigisartagaa Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni inuit innarluutillit najugaqarnerannut. Akigititaq Naalakkersuisut aalajangersassavaat, taamaalilluni akigititat ataatsimut katillugit ulloq unnuarlu neqeroorutip ingerlatsinermut aningaasartuutai matussusersinnaaqullugit.

Aallaaviusassaaq akigititaq, tak. § 19, imm. 2 Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu, ukiumut ataasiarluni Naalakkersuisut aamma kommunalbestyrelsit imaluunniit kommunit sinnerlugit ataatsimiititaliap akornanni isumaqatigiinniarnikkut aalajangersarneqartartoq.

Siunnersuut manna atuutilerpat 1. januar 2027-mi, akigititaq 1.1.2026-meersoq aallaaviusassaaq akigititamut 1.1.2027-mi atorneqartussamut.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq akigititanut aalajangersaaneq inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummiittup ulluinnarni isumagisassanut imaluunniit paarineqarnissamut, paaqqutarineqarnissamut imaluunniit suliaritinnissamut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnikkut allatut matussuserneqarsinnaanngitsunik pisariaqartinneqartunik aallaaveqassasoq, takuuk § 50. Inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik neqeroorfiginissaanut piumasaqaatit § 50-imi aalajangersarneqarput, taamaammallu akigititanik aalajangersaasoqarnerani inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerani pisariaqartitsinerit matussusertarnissaat qulakkeertariaqarpoq.

Imm. 4-mut

Ulloq unnuarlu akigititaq, imm. 1-3 naapertorlugu, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarneranut atatillugu aningaasartuutaasunik tamanik imaqaassaaq. Aningaasartuutit nalinginnaasumik imaqaassapput sulisut, tassa pisortaq, perorsaasut aammalu

sulisut allat, ulloq unnuarlu neqeroorummi nalinginnaasumik sulisoqarneranut ilanngunneqartut, kiisalu pisariaqarneratigut immikkut sulisut najugaqatigiiffiup najugaqartuinut. Ulloq unnuarlu neqeroorutit tamarnik immikkut målgruppeqarput, assersuutigalugu meeqqat inuusuttullu autismespektrumimik ajornartorsiutillit, inersimasut skizofreniimik, ineriartornermikkut kinguarsimasuunermik imaluunniit allanik. Sulisoqarnikkut pisariaqartoqarsinnaavoq sulisut ilaasa piffissami ilaannarmi sulisussat immikkut piginnaasallit, tarnikkut timikkullu innarluutitut tunngatillugu, assersuutigalugu peqqinnissaqarfimmi sulisut.

Aningaasartuutit aamma imaqassapput nerisaqarneq najugaqarnerlu kiisalu meeqqamut inersimasumullu innarluutilimmut aningaasat nammineq atugassatut atisassanullu aningaasat, utoqqalinersiutinik imaluunniit siusinaartumik pensionisianik tiguisuunngitsunut.

Aningaasartuutit aamma imaqassapput sunngiffimmi sammisat kiisalu angalanerit aammalu angalasarnerit Kalaallit Nunaanni aamma avataani. Sammisat taakku qulakkeeriissavaat najugaqartut ulloq unnuarlu neqeroorummiittut sapinngisamik nalinginnaasumik inuiaqatigiinni inuunermut ilanngunneqarnissaat. Aningaasartuutit imaqanngillat tikeraarluni angalanerit, tak. §§ 75-76 aamma 79.

Imm. 5-imut

Siunnersuutigineqarpoq, inummut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummiittumut ulloq unnuarlu inissiiviusumut akigititaq, imm. 2 naapertorlugu, 1. januaarimi ukiumoortumik iluarsiiffigineqartassasoq, aningaasanut inatsimmut atuuttumut kommuninut Nunatta Karsianit akinut aningaasarsianullu annertussusiliinermut (AAA)-mut akigititamut naapertuutissasoq. Taamaalilluni ulloq unnuarlu neqeroorutitut ataasiakkaanut aningaasaqarnikkut tunngavissat siumut nalorninannginnissai qulakkeerneqassapput. Taamatuttaaq ulloq unnuarlu neqeroorutini inissiinernut aningaasartuutit qaffasissusissai kommuninut siumut nalorninannginnerulissapput, tamatumuunani ulloq unnuarlu neqeroorutitut ataasiakkaanut akigititanut akit inuiaqatigiinni akinut akissarsianullu ineriartorneq nalinginnaasoq malinneqartoq taakkununga isumannaarisuummat. Inuit innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugallit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuuttarnerat qaqutigoortuuvog aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit sullittagai ukiuni amerlasuuni nalinginnaasumik allanngorneq ajorput. Inatsisartut inatsisaat atuuttoq malillugu akigititat pillugit ukiumut Naalakkersuisut kommunillu akornanni isumaqatiginninniutigineqartarput, kisianni isumaqatiginninniarnerni akigititanik annikitsuaraannarmik allannguinerinik inerneqartarput, tassa ukiut ingerlanerini ulloq unnuarlu neqeroorutini sullitat aningaasartuutaannut pisariaqartitaat annikitsuaraannarmik allannguuteqartaramik.

§ 93-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq, inummut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummiittumut ulloq unnuarlu inissiiviusumut akigititaq, imm. 2 naapertorlugu, 1. januaarimi ukiumoortumik aaqqiissuteqarfigineqartassasoq, aningaasanut inatsimmut atuuttumut kommuninut Nunatta Karsianit akinut aningaasarsianullu annertussusiliinermut (AAA)-mut akigititamut naapertuutissasoq. Taamaalilluni ulloq unnuarlu neqeroorutinit ataasiakkaanut aningaasaqarnikkut tunngavissat siumut nalorninannginnissai qulakkeerneqassapput. Taamatuttaaq ulloq unnuarlu neqeroorutini inissiinernut aningaasartuutit qaffasissusissai kommuninut siumut nalorninannginnerulissapput, tamatumuunani ulloq unnuarlu neqeroorutinit ataasiakkaanut akigititanut akit inuiaqatigiinni akinut akissarsianullu ineriartorneq nalinginnaasoq malinneqartoq taakkununga isumannaarinnittuummat. Inuit innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugallit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuuttarnerat qaqutigoortuuvoq aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit sullittagai ukiuni amerlasuuni nalinginnaasumik allanngorneq ajorput. Inatsisartut inatsisaat atuuttoq malillugu akigititat pillugit ukiumut Naalakkersuisut kommunillu akornanni isumaqatiginninniutigineqartarput, kisianni isumaqatiginninniarnerni akigititanik annikitsuaraannarmik allannguinerinik inerineqartarput, tassa ukiut ingerlanerini ulloq unnuarlu neqeroorutini sullitat aningaasartuutaannut pisariaqartitaat annikitsuaraannarmik allannguuteqartaramik.

Imm. 2-mut

Ukiup ingerlanerani imm. 1 malillugu akigititanik allannguinerit Naalakkersuisut kommunalbestyrelsillu akornanni imaluunniit kommunini aallartitat ataatsimoorlutik isumaqatiginninniutigissagaat, siunnersuutigineqarpoq. Ulloq unnuarlu neqeroorutini ataasiakkaani sullinniakkat qaqutigut allanngortarput kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutini nutaamik pilersitsineq qaqutiguinnaq pisarluni, taamaattoqaraangalli akigititanik aalajangersaaneq isumaqatiginninniutigineqassaaq. Assersuutigalugu inersimasut innarluutillit utoqqaligaangamik paaqqutarineqarnissamik pisariaqartitsinerulersinnaapput.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermut akigitinneqartut Akigititanut quppersagaq – Isumaginninnermi akigitinneqartut, Nalunaarutit.gl-imi ukioq sioqqullugu kingusinnerpaamik ulloq 15. novembari tamanut saqqummiutissagaat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Akigititanut quppersagaq – Isumaginninnikkut akigitinneqartut isumaginninnermi inatsisit malillugit akigititanik tamanik imaqarpoq, taakkunungalu ilaavoq Inuit innarluutillit

tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut Inatsisaat. Akigititanut quppersagaq – Isumaginninnikkut akigititat ukiumi pineqartumi 1. januaarimiit atuutsinneqarput.

§ 94-imut

Imm. 1-imut

Akigititat Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tunngavissinneqartut malittarisassiorneqartassasut tamanullu saqqummiunneqartassasut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Akigititanik aalajangersaaneq Nalunaarutit.gl-imi Akigititanut quppersagaq - Sociale takster-mi akigititat atuutilerfissaat ukioq sioqqullugu ullormi 15. novembarimi kingusinnerpaamik tamanut saqqummiunneqassaaq.

§ 95-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami malittarisassiuunneqarpoq Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu kommunalbestyrelsit aalajangiineri Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut, tamatumunnga malittarisassat isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqquissuusaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi, kingullermik Inatsisartut inatsisaatigut nr. 55, 25. november 2024-meersuklut allangortinneqartumi (matuma kingorna isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqquissuusaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat), aalajangersarneqartut naapertorlugit. Naammagittaalliornissamulli periarfissaq sulisunut tunngasunik suliaassanik imaqaanngilaq, taakkumi suliat sulineri inatsiseqartitsineri tunngasuni suliarineqartarmata. Pineqarput sulisut pillugit suliat immikkoortortani § 42, imm. 1, § 43, imm. 1, § 48 aamma § 49 naapertorlugit pilersinneqarsimasuni, tassani sulisut atorfinitsitaanerminut atugassarititaasut pillugit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqarsinnaanani.

Imm. 2-mut

Pissassarfimmut naammagittaalliutip tunniunnissaa pillugu inuup innarluutillip taassumalu peqatigalugu sinniisuata siunnersuisoqarnissaanik ilitersuisoqarnissaanillu qinnuteqarsinnaanerat imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq.

§ 96-imut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsit ukiumoortumik periusissatigut paasissutissanik Naalakkersuisunut nassiussisarnissaat aalajangersakkatigut pisussaaffiuvoq. Naalakkersuisut tamanna aqquutigalugu kisitsisitigut paasissutissanut suliaasaqarfimmi ineriartornerup malinnaaffiginiarnissanut pingaaruteqarsinnaasunut ingerlaavartumik pissarsisinnaassapput. Kisitsisit atorlugit nassuiaasiat kommunalbestyrelsinuttaaq kommunimi inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfik pillugu paasissutissanut atorneqarsinnaavoq, tassuunakkullu inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmut kommunip ineriartortitsineranut pilersaarusiorderanullu tunngavissiisinnaalluni.

Nr. 1-imut

Kisitsisitigut paasissutissani ilaatigut inuit innarluutillit amerlassusaat kiisalu ukiunut, suaassutsinut najugaqarfinnullu agguataarinerit ilaanissaat aalajangersakkatigut erseqqissaaffigineqarpoq. Ukiunut agguataarinerit assersuutigalugu meeqqanut inuusuttunullu imaluunniit meeqqanut, inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut, inuusuttunut 18-it 23-llu akornanni ukiulinnut, inersimasunut utoqqalinersiaqalernissamut ukiunik ataassisunut inunnullu utoqqalinersiaqalernissamut ukiunik qaangiisunut immikkoortiterneqarsinnaapput. Najugaqarfinnut agguataarinerit inuit innarluutillit amerlassusaannut kommuninut agguataarlugit, illoqarfinnut nunaqarfinnullu agguataarlugit imaluunniit inoqarfinnut allanut agguataarlugit immikkoortiterneqarsinnaapput.

Agguataarineq tapersersuisarnernut iliuusissanut aamma Kalaallit Nunaata avataanut inissiisarnernut aamma agguataarneqarsimassaaq.

Nr. 2-mut

Kisitsisitigut paasissutissani misiligutigalugu aqqissuussinerit ilaassasut aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Naatsorsuineri minnerpaatut misiligutigalugu aqqissuussinerit amerlassusissaat ilaassapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq kommunalbestyrelsip pisussaaffigigaa kisitsisitigut paasissutissat Naalakkersuisut qinnutigisaat nassiunneqarnissaat.

§ 97-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersagaq § 63-mut attuumassuteqartutut isigineqassaaq, tassanilu tapiissuteqarnissaq pisariaarussimatillugu inummut innarluutilimmut tapiissuteqarnerup allangortinnissaanut imaluunniit unitsinnissaanut kommunalbestyrelsip pisussaaffeqarnera pineqarpoq. Inuup Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapiissutinik tunineqartup inuttut,

peqqinnissakkut isumaginninnikkullu atugarisai inuup kapitali 4 naapertorlugu tapiiffigineqarnissamik suli pisariaqartitsisup imaluunniit kapitali 6 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamut neqeroorfigitissimasup inuuneranut pingaaruteqarsinnaasut pillugit kommunimut paasissutissiisarnissamik pisussaaffeqarnera aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Paasissutissiisarnissamik pisussaaffeqarnek paasissutissanut tamanut pineqartup tapiiffigineqarnissamut pisinnaatitaaffianut pingaaruteqarsinnaasut pineqarput. Paasissutissiisarnissamut pisussaaffimmi angajoqqaatut oqartussaasut imaluunniit akisussaatitaasoq pineqartunut aamma ilaapput.

Imm. 2-mut

Tapiissutit inummut tapiissutinik tunniunneqartartunik pisariaqartitsiunnaartumut tunniunneqarsimappata, taamaasillunilu tunineqartarnissamut pisinnaatitaaffeerussimappat, tapiissutigineqartut utertinnissaannut kommunalbestyrelsip piumasaqarsinnaanerani imm. 2-mi piginnaatitsissutaavoq, taakkunungalu ikiutit allallu utertittarnissaat ilaavoq. Utertitsilluni akiliisoqassasoq imaluunniit atortunik utertitsisoqassasoq pillugu aalajangerneq tapersiissutaasartut atorunnaarsinnissaat pillugu aalajangiinermut atatillugu aalajangerneqassaaq. Kommunalbestyrelse tapiissutigineqartut utertinnissaannut piumasaqarsinnaassappat inuup, taassumunnga akisussaatitaasoq imaluunniit angajoqqaatut oqartussaasuisa tapiissutit tunniunneqartarunnaarneri pillugit ilisimassagaat imaluunniit ilisimasariaqassagaat piumasarineqarpoq. Ilisimassagaluarlugu tapersersorneqarnissaq eqqortinneqanngitsoq, pisinnaavoq tamanna paasissutissiissutigineqarsimappat tapersersuinemik tunniussineq aallartinneqartillugu. Taamaasilluni tapiissutigineqartut tunniunneqartut pisariaarussimasutut inunnit pineqartunit ilisimaneqalerfianni piffissaq aallartiffigalugu tapiissutit aatsaat uterteqquneqarsinnaassapput.

Imm. 3-mut

Uterteqqusinissaq imaluunniit tunniusseqqinnissaq piffissamiit inuup innarluutillip, taassumunnga akisussaatitaasoq imaluunniit angajoqqaatut oqartussaassusillit tapiissutit tunniunneqartut pisariaarussimanerannik ilisimasaqareersimanissaat piumasarineqarsinnaasooq aalajangersakkami matumani malittarisassiorneqarpoq.

§ 98-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersakkap imm. 1-ia, inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 77, imm. 1-ip ingerlateqqinneqarnerani imaqartoq, aalajangersaavoq Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimut pinngitsaaliissummik akiligassiissuteqarsinnaasut, kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu allaffissornikkut oqartussaasutut

pisussaaffimminik malinninnissaminik sakkortuumik imaluunniit arlaleriarluni sumiginnaappat imaluunniit mianersuaalliorpat.

Pinngitsaaliisummik akiligassiissutit kommunalbestyrelsimut, tassa imaappoq "kommunimut", pineqaatissiissutitut aalajangersarneqarsinnaapput, kommunalbestyrelsimili ilaasortanut ataasiakkaanut pinnatik.

Kommunalbestyrelsi pillugu pinngitsaaliisummik akiligassiissutit il.il. aalajangersarneqarnissaat akilersinneqarnissaallu politiit aqqutigalugit pisanngilaq, kisianni ingerlatsinermi inatsiseqartitsinermut aamma namminerisamik inatsiseqartitsinermut tunngasut aqqutigalugit ingerlanneqartassalluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap imm. 2-ani aalajangersarneqarpoq imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliisummik akiligassiissutit Nunatta Karsianut nakkartassasut.

§ 99-mut

Imm. 1-imut

Inatsisartut inatsisaat manna 1. januaari 2027-mi atuutilersinneqassasoq imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, taamaattoq takuuk imm. 4.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap imm. 2-ani aalajangersarneqarpoq inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartoq, atorunnaarsinneqassasoq.

Imm. 3-mut

Allaffissornikkut najoqqutassat Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juuni 2019-imeersoq naapertorlugu aalajangersarneqartut atorunnaarsinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Matumani Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 13, 12. juuni 2019-meersoq aamma Inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 19, 4. novembari 2019-meersoq pineqarput. Isumaginninnermi suliaasaqarfimmi nakkutilliisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 49, 31. agusti 2021-meersoq, Inatsisartut inatsisaanni matumani imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni allani tunngaveqarlutik najoqqutassaqaarnikkut tunngavilerneqartut taarsernissaat atorunnaarsinnissaalluunniit tikillugit atuutiinnassaaq. Nalunaarut manna isumaginninnermut tunngasuni malittarisassani sisamani

tunnngavissaqarpoq: isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat, meeqqanut tapersiinissaq pillugu Inatsisartut inatsisaat, inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat kiisalu utoqqarnut paaqqinniffiit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 30. oktober 1998-imeersoq, Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 8, 5. december 2008-meersukkut allanngortinneqartoq, il.il.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Inatsisartut inatsisaanni matumani § 12 1. Januaari 2028-mi atuutilersinneqassasoq. Taamaalilluni pisortat ataatsimoorussamik IT-kkut atortuata piareersarnissaanut piffissaqartinneqalissapput.